

Uitvoeringsprogramma fysieke leefomgeving 2026, inclusief jaarverslag 2025

Het college van Twenterand maakt bekend dat zij op 9 december 2025 het 'Uitvoeringsprogramma fysieke leefomgeving 2026, inclusief jaarverslag 2025' heeft vastgesteld.

Reden

Jaarlijkse verplichting om een uitvoeringsprogramma voor VTH-taken vast te stellen en het voorgaande jaar middels een jaarverslag te evalueren.

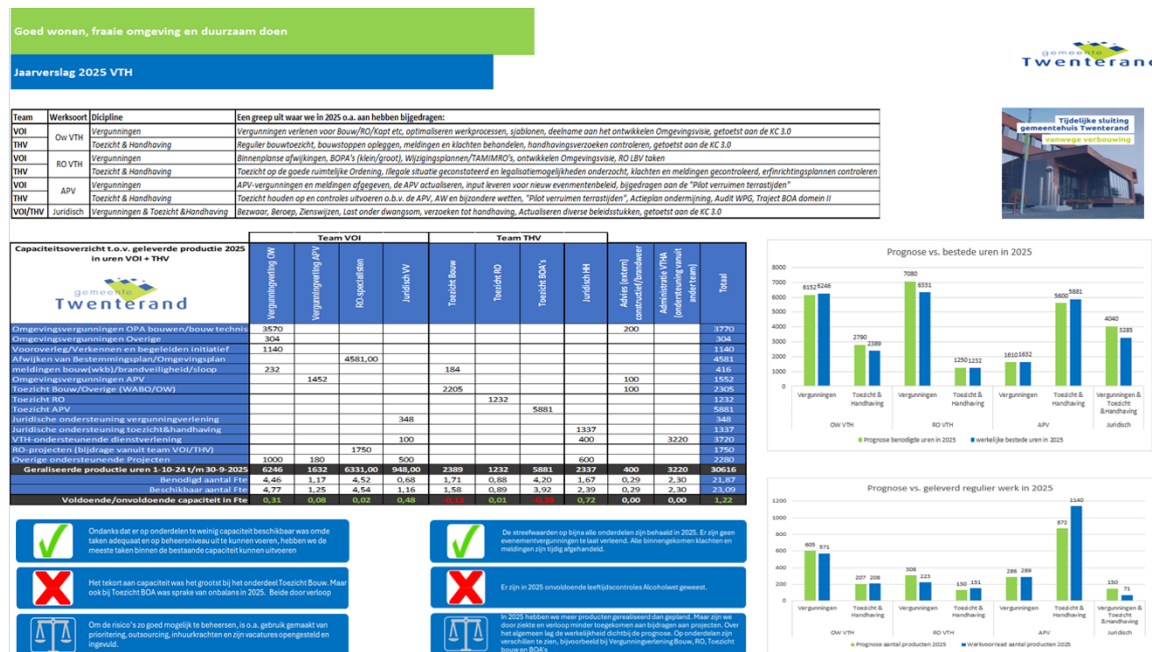
Inwerkingtreding en inzage

Het Uitvoeringsprogramma fysieke leefomgeving 2026 treedt inwerking op de dag na bekendmaking en werkt terug tot en met 1 oktober 2025. Het Uitvoeringsprogramma fysieke leefomgeving 2026 is in te zien via het digitale gemeentebblad dat te vinden is op www.overheid.nl en op de website van de gemeente Twenterand.

Geen bezwaar en beroep

Tegen dit Uitvoeringsprogramma fysieke leefomgeving 2026 staan geen bezwaar- en beroepsmogelijkheden open op grond van de Algemene wet bestuursrecht.

In 1 oogopslag

Verder hebben we nog te maken gehad met een Interne verbouwing, het grootste gedeelte van 2025, waardoor de collega's die vaak geconcentreerd hun werken moeten doen toch wel grote gedeeltes van het jaar werden afgeleid door de bouwwerkzaamheden.

Conclusie

Voor bijna alle onderdelen geldt dat de taken toch weer adequaat zijn uitgevoerd, maar het beheers niveau weer een uitdaging was als gevolg van personeelsverloop, ziekte en krapte op de arbeidsmarkt.

Ondanks de verloop, ziekte en krapte op de arbeidsmarkt hebben de teams VOI en THV in 2025 bovengemiddeld gepresteerd. Op de meeste onderdelen kon voldaan worden aan de indicatoren en streefwaarden uit het programma Ruimte. Er was wel weer sprake van een hoge werkdruk gedeeltes van het jaar. Door goed te monitoren en een vinger aan de pols te houden hebben we tijdig kunnen inhuren op de taken waar de knelpunten ontstonden.

De grootste uitdagingen zaten in het managen van de verloop, ziekte en krapte op de arbeidsmarkt voor beide teams om zo de werkvoorraad voldoende beheersbaar te houden. Om de risico's zoveel mogelijk te beperken in 2025 is gebruik gemaakt van o.a. inhuur en zijn er vacatures opgesteld en ingevuld.

Uitvoeringsprogramma 2026

Hoe gaan we verder?

Het aankomende jaar staat in het teken van nog meer ervaring opdoen met de nieuwe OW. Tevens zal er o.a. gewerkt gaan worden aan de verbetering van werkprocessen, toepassen van AI in ons werkveld en gaan we onze bijdrage leveren aan de beleidsagenda 2026 en aan diverse projecten zie "Hoofdstuk 3". We proberen daar in dit Uitvoeringsprogramma al zoveel mogelijk op voor te sorteren. Maar het blijft lastig anticiperen op de hoeveelheid werk dit nu daadwerkelijk aan de achterkant voor ons op gaat leveren.

In 2026 zullen we ons gaan richten op de reguliere verplichte werkzaamheden, de taken die op ons afkomen vanuit de beleidsagenda 2026 en gaan we o.a. onze werkprocessen kwalitatief verbeteren. Een van die opgaven uit de beleidsagenda 2026 betreft het vergroten van het woningaanbod. Daarnaast zijn er een aantal andere ontwikkelingen te noemen die onze aandacht verdienen in 2026 en die de VTH-werkvoorraad raken. Hierbij valt te denken aan de problematiek rondom Kanaal Almelo de Haandrik, maar ook de krapte op de arbeidsmarkt.

Om invulling te kunnen geven aan de indicatoren en streefwaarden uit het programma Ruimte gaan we in 2026 meer inzetten op controles voorwaardelijke verplichting, controles illegaal gebruik van gronden en illegale bewoning, evenementencontroles en controles op de inwonersergernissen zoals hondenpoep, zwerafval en parkeerhinder. Voor het overige geldt dat we vinger aan de pols houden en bijsturen waar nodig, zie ook de "Hoofdstuk 3" van dit Uitvoeringsprogramma.

Conclusie

De prognose voor 2026 is dat we samen met de toekomstige ontwikkelingen en beleidsopgaven voor het team VOI en THV eigenlijk onvoldoende capaciteit hebben, zoals ook te zien is in de 'in 1 oogopslag' hierboven. Daaruit blijkt dat we in 2026 voor bepaalde disciplines, die de afgelopen jaren onderbezet zijn geweest nu voldoende capaciteit hebben. Maar dat er op andere disciplines door o.a. verloop en ziekte weer onderbezetting is ontstaan. Bij Ruimtelijke Ordening moet een vinger aan de pols worden gehouden door veel ziekte afgelopen jaar en hebben we daarom moeten inhuren op deze discipline.

De tekortkoming is het grootst binnen de onderdelen Juridische ondersteuning Vergunningverlening door verloop en bij Toezicht Bouw, als gevolg van dat de gemeente toch aan de lat blijft staan voor een groot gedeelte van het bouwtoezicht onder de Wkb.

Inmiddels is er een vacature opengesteld voor een nieuwe Jurist en wordt er ingehuurd bij Toezicht Bouw om het tekort op te kunnen vangen. Om de risico's zoveel mogelijk te beheersen, wordt ook naar andere oplossingen gezocht.

Voor de taken die bij de ODT belegd zijn, geldt dat er 0,02 fte bij komt i.v.m. normale verhogingen in personele kosten. Totaal is dat nu 7,3 fte of te wel 9933 uur (niet opgenomen in 'in 1 oogopslag').

Aanbeveling

Om de risico's ook in 2026 zo beheersbaar mogelijk te houden, zal er weer gebruik moeten worden gemaakt van inhuur en het mogelijk uitbesteden van dossiers. De knelpunten bij de teams VOI en THV lijken op voorhand beheersbaar, zodat de taken in de meeste gevallen weliswaar adequaat kunnen worden uitgevoerd, maar dat wellicht niet alle risico's beheersbaar blijken te zijn. De onbalans zou ervoor kunnen zorgen dat het een aantal doelstellingen uit het programma Ruimte, vertaald naar de bijdrage aan de *beleidsagenda 2026* vertraagd en dat de dienstverlening en de kwaliteit van producten onvoldoende gewaarborgd kan worden. Om die reden is het stellen van prioriteiten of het opschalen van de capaciteit nodig.

Hoofdstuk 1. Algemeen

1.1 Inleiding

Het Uitvoeringsprogramma is een verplichting op grond van het Omgevingsbesluit (hierna: Ob). Bovendien is het Uitvoeringsprogramma een uitwerking van de Landelijke kwaliteitscriteria aanvullend met versie 3.0. Deze Landelijke kwaliteitscriteria zijn bedoeld om de uitvoering van de taken die op het gebied van Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (hierna: VTH) door gemeenten in het Omgevingsrecht te professionaliseren en de kwaliteit in de organisatie te borgen.

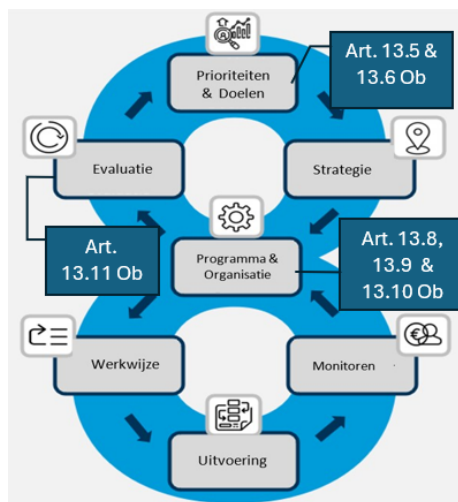
De provincie houdt toezicht op de naleving van de kwaliteitscriteria door gemeenten. Daarvoor is een speciaal provinciaal team in het leven geroepen: het Interbestuurlijk Toezicht (hierna: IBT). Dit team heeft de taak knelpunten op tijd in beeld te brengen waardoor er kan worden bijgestuurd. Provincies houden toezicht op verschillende domeinen. De domeinen die onder meer in dit Uitvoeringsprogramma centraal staan, zijn Wonen en Leven (OW), Ruimtelijk Toezicht (OW) en Monumenten (Erfgoedwet).

per 1 januari 2025 zijn de kwaliteitscriteria 3.0 in werking getreden. Daarom gaan we in dit UP met versie 3.0 aan de slag voor 2026.

De Landelijke kwaliteitscriteria bestaat uit meerdere delen: deel B heeft betrekking op de kwaliteit van de medewerkers (de kritieke massa), deel C op de organisatie (de procescriteria) voor VTH-uitvoering en deel D gaat over de competenties die medewerkers moeten beheersen (Competentieprofielen).

1.2 Procescriteria

De procescriteria beschrijven de eisen die gesteld worden aan de beleidscyclus. Door de stappen in de procescriteria te volgen wordt de cyclus gesloten. Daarbij is de 'BIG-8' gehanteerd. Onderstaand figuur geeft in 7 processtappen de beleidscyclus 'BIG-8' weer.

Processtap 1 & 2: Prioriteiten & doelen (beleid) en Strategie

De beleidscyclus start bij de prioriteiten en de doelen. Deze worden samen met de strategieën neergelegd in een beleidsstuk, het zogenaamde "VTH-beleid". Onder de Omgevingswet wordt het VTH-beleid

aangeduid als: “Integrale Uitvoerings- en handavingsstrategie Twenterand 2024-2028”. Gemakshalve spreken we in dit Uitvoeringsprogramma nog van het ‘VTH-beleid’. De gemeente Twenterand vertaald dit beleid jaarlijks naar doelen in de desbetreffende “Programma’s”. In het programma Ruimte komen vervolgens dan alle doelen en prioriteiten die van toepassing zijn op VTH terug.

In het VTH-beleid wordt onder andere inzicht gegeven in de prioriteitenstelling en meetbare doelstellingen voor de langere termijn (meestal 4 jaren), maar ook in het instrumentarium dat we inzetten om:

- vergunningen en meldingen te behandelen;
- toezicht te houden;
- te voorkomen dat we moeten optreden; of
- een overtreding gedogen; en
- te streven naar goede naleving.

Dat doen we voor de VTH-taken die binnen de disciplines van bouwen, ruimtelijke ordening, brandveilig gebruik, milieu en openbare orde en veiligheid vallen. Zie ook de afbeelding hiernaast.

In 2024 is de laatste hand gelegd aan het nieuwe beleid en eind 2024 is het nieuwe “Integrale Uitvoerings- en handavingsstrategie Twenterand 2024-2028” (VTH-beleid) vastgesteld.

Via de hyperlink kan het VTH-beleid van de gemeente Twenterand worden ingezien: [Integrale Uitvoerings- en handavingsstrategie Twenterand 2024-2028 | Lokale wet- en regelgeving](#)

Voor de milieutaken, belegd bij de omgevingsdienst Twente (hierna: ODT), is het VTH beleid Twente 2023 herzien en vastgesteld in 2023.

Via de hyperlink kan het VTH-beleid milieu Twenterand worden ingezien: [VTH-beleid-Twente-vanaf-2023-1.pdf](#)

Processtap 3: Programma & organisatie (uitvoeringsprogramma)

Jaarlijks zal in het uitvoeringsprogramma worden opgenomen welke concrete prioriteiten en doelen voor het betreffende jaar worden gesteld en wordt de capaciteit voor dat jaar verdeeld. Wanneer het bij capaciteitsknelpunten noodzakelijk is om anders te prioriteren zullen steeds keuzes worden gemaakt op basis van risicobepaling. Het risico wordt berekend op basis van de formule kans (dat het risico zich voordoet) maal effect (dat het op de leefomgeving heeft). In 2023 zijn de risicoanalyses voor alle disciplines zowel de thuishaken als de milieutaken belegd bij de ODT zoals beschreven in processtap 2 ge-actualiseerd zie *bijlage 9 en 10*.

In dit uitvoeringsprogramma (hierna: UP) maken we transparant waar de gemeente Twenterand de beschikbare capaciteit inzet voor 2026 in verhouding tot de gestelde prioriteiten en de doelen voor dat jaar. Dat doen we over een periode van 1 oktober 2025 tot en met 30 september 2026. Het UP dient uiterlijk 1 januari van ieder jaar aangeleverd te zijn bij het IBT.

Processtap 4: Werkwijze (voorbereiding)

Om de VTH-taken goed uit te kunnen voeren, is goede voorbereiding nodig. Aan het verlenen van een vergunning of het doen van een controle moeten procedures, processen, protocollen en/of werkinstructies ten grondslag liggen. Dat geldt ook voor de communicatie, informatiebeheer en -uitwisseling rondom de uit te voeren taak.

Processtap 5: VTHA-Uitvoering

In deze processtap wordt de vergunning daadwerkelijk behandeld of wordt het controlebezoek daadwerkelijk uitgevoerd. Het is belangrijk dat het uitvoerend personeel voldoende ondersteunende voorzieningen ter beschikking heeft om hun taken uit te kunnen voeren.

Processtap 6: Monitoren

Aan de hand van een geautomatiseerd zaakregistratiesysteem monitoren we de resultaten en de voortgang van de uitvoering van het VTH-beleid en het Uitvoeringsprogramma. Voor de meeste VTH-taken worden registratiesysteem PowerBrowser gebruikt. Dat is een systeem dat een integrale behandeling van omgevingsdossiers mogelijk maakt. Kenmerkend voor PowerBrowser is dat de werkprocessen zelf te ontwikkelen en in te richten zijn, waardoor het systeem beter op de (specifieke) VTH-taken van de gemeente Twenterand kan worden afgestemd.

De ODT maakt ook gebruik van PowerBrowser, maar de beide systemen zijn niet gekoppeld zodat er geen informatie-uitwisseling is.

Ten aanzien van de toezichthoudende taak op gebied van Openbare Orde en Veiligheid wordt door de boa's gebruik gemaakt van het registratieprogramma City Control. Dit programma voldoet aan de eisen van de Wet politiegegevens.

We zien 2026 als een jaar om weer meer ervaring op te doen met de Omgevingswet, waarbij we weer veel nieuwe ervaringscijfers zullen gaan opbouwen onder de OW. Dit vraagt om een goede monitoring in 2026 en zo nodig bijsturing op de onderdelen waar knelpunten ontstaan. Ook in 2026 houden we de vinger nog even stevig aan de pols.

Door o.a. maandelijks te gaan monitoren, o.b.v. rapportages uit PowerBrowser, willen we voor ons eigen uitvoeringsprogramma maar ook d.m.v. PowerBi voor de taken die de ODT voor ons uitvoert in 2026 beter grip en zicht krijgen op de uitvoer. Hierdoor kunnen we nog eerder en hopelijk beter ingrijpen als er knelpunten dreigen te ontstaan.

In 2026 gaan we hiervoor de monitoring verder proberen in te richten en af te stemmen intern en met de ODT. Zodat we ook onze doelen, indicatoren en streefwaarden en de werkwijze er mogelijk op aan kunnen passen, na analyse, mochten we de streefwaarden bij de doelen en indicatoren niet halen.

De monitoringsresultaten worden weergegeven in het jaarverslag, waar we in processtap 7 nader op in gaan, en gebruikt voor bijsturing van de strategieën en voor input van de beleidsevaluatie.

Processtap 7: Rapportage en evaluatie

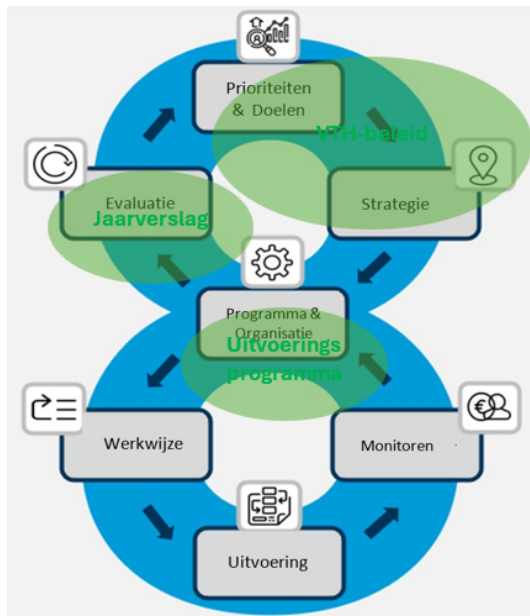
Als het jaar waarop het Uitvoeringsprogramma betrekking heeft ten einde loopt, dan moet de inzet, de prestaties en de resultaten van dat jaar gerapporteerd worden. Dat gebeurt in een 'Jaarverslag'. Vervolgens moet bekeken worden of het nodig is om het VTH-beleid aan te passen.

Het jaarverslag dient uiterlijk 1 april van ieder jaar bij het IBT aangeleverd te zijn.

Normaliter is het 'Jaarverslag' een apart document dat na het document 'Uitvoeringsprogramma' wordt opgesteld, maar de gemeente Twenterand bundelt beide documenten in 1 integraal document, namelijk in dit UP.

Het jaarverslag dat in dit UP is vervat, ziet toe op de periode 1 oktober 2025 tot en met 30 september 2026. Op deze manier kunnen we beter sturen op de prioriteiten die we voor het komende jaar stellen met inzicht in de resultaten van het afgelopen jaar.

Schematisch ziet het overzicht met alle voornoemde documenten er zo uit als hiernaast weergegeven:

1.3 kritieke massa

De toelichting op de set Kwaliteitscriteria beschrijft de uitgangspunten van deel B van de set, zijnde: 'Criteria voor de kritieke massa'. Het maakt duidelijk wat wordt aangemerkt als de fundering van een goede professionele kwaliteit. Kern daarin is de aflevering van een minimaal zo goed mogelijk product/dienst. Daarvoor is met name vakmanschap cruciaal. Vakmanschap wordt in de set kwaliteitscriteria uitgedrukt in 'Kritieke Massa'.

Hoe de uitvoeringskwaliteit in de gemeente Twenterand was geborgd in 2025 hebben wij verantwoord in bijlage 6. Hier geven wij inzicht in het voldoen aan de kritieke massa o.b.v. de kwaliteitscriteria 3.0 deel B.

In 2025 hebben zich mutaties voorgedaan in de personele capaciteit. Meer en meer blijkt dat zich onvoldoende gekwalificeerd personeel op de arbeidsmarkt beschikbaar stelt c.q. wordt gesteld. Het gezegde 'de vijver is opgedroogd' mag letterlijk worden opgevat. Het is niet meer geloofwaardig te stellen en als realistisch te beschouwen dat de uitvoering van de VTH-taken structureel en onverkort kan voldoen of kan blijven voldoen aan de gestelde 'Kritieke Massa'. Personeel dat kan voldoen aan de criteria zijn zeer schaars of zijn er niet om daarmee het team dat zorgdraagt voor de uitvoering van de VTH-taken op het vereiste niveau te houden. Er wordt echter alles aan gedaan om zoveel mogelijk te voldoen aan de criteria. Het fluctueert echter sterk. Capaciteit verdwijnt naar elders en 'binnengehaalde' capaciteit moet eerst intern worden opgeleid om de eerste stappen te kunnen zetten. Dat vergt het uiterste van de bestaande capaciteit omdat ook deze capaciteit de ontwikkelingen bij moeten houden om te kunnen blijven voldoen aan de 'Kritieke massa'.

de kwaliteitscriteria 3.0 zijn in werking getreden vanaf 1-1-2025. De gemeente Twenterand heeft een gedeelte van hun medewerkers al in 2025 laten toetsen aan deze nieuwe set kwaliteitscriteria. De uitkomsten worden vastgelegd in een dashboard. Zodat zowel de desbetreffende medewerkers als de teamleider inzicht krijgen in of ze voldoende handvaten voor hun werk hebben en/of dat ze nog ondersteuning nodig zijn om op het gewenste uitvoeringsniveau te komen. De gemeente Twenterand laat deze toetsing uitvoeren door het bureau Libereaux. In 2026 worden de resterende medewerkers ook getoetst door Libereaux aan de kwaliteitscriteria 3.0. Medio 2026 zal er dan een compleet overzicht zijn van hoe de medewerkers van de gemeente Twenterand die belast zijn met de uitvoering van VTH-taken zich verhouden t.o.v. deze kwaliteitscriteria.

1.4 Verordening Kwaliteit VTH

In 2023 is de "Verordening Uitvoering en Handhaving Omgevingsrecht Twenterand 2023" vastgesteld. Deze verordening vormt het kader voor de kwaliteit van de wettelijke VTH-taken door de gemeente en in opdracht daarvan handelende (omgevings)diensten. De regionale afspraken die in afstemming zijn gemaakt bij het tot stand komen van de nog vigerende verordening blijven bestaan.

De Landelijke kwaliteitscriteria 3.0 (en automatisch de daarop volgende kwaliteitscriteria) gelden daarbij als maatstaf. Daardoor is de verordening een blijvend kader voor het bevorderen, beoordelen en borgen van de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Vanaf 1-1-2025 zijn de Landelijke kwaliteitscriteria 3.0 gaan gelden.

De gemeente Twenterand heeft een gedeelte van haar medewerkers al in 2025 laten toetsen aan deze nieuwe kwaliteitscriteria 3.0. In 2026 zullen de resterende medewerkers hieraan getoetst worden.

Tevens moet o.b.v. de kwaliteitsverordening de kwaliteit, diensten en de financiën voldoende worden geborgd. Dit hebben we o.a. uitgewerkt in ons "Integrale Uitvoerings- en handhavingsstrategie Twenterand 2024-2028". In bijlage 7 Kwaliteitsdoelen VTH-beleid 2024-2028 geven we aan waar ons prioritering ligt en hoe we dat willen borgen.

1.5 VTH beleid 2024-2028

In 2024 is het nieuwe VTH beleidsstuk "Integrale Uitvoerings- en handhavingsstrategie 2024 -2028" vastgesteld. Dit beleidsstuk vormt het kader/kapstok voor het kwaliteitsniveau van de uitvoering van o.a. de wettelijke VTH-taken onder de nieuwe Omgevingswet. Dit beleidsstuk is niet in beton gegoten en zal de komende jaren nog verder ontwikkeld en ingekleurd gaan worden naargelang wij meer ervaring met de Omgevingswet gaan opdoen. O.a. de beleidslijn "VTH onder de Wkb" willen we in 2026 verder gaan ontwikkelen. Het in 2023 vastgestelde Twente brede omgevingsbeleid voor milieu maakt integraal onderdeel uit van dit nieuwe beleidsstuk. Dit nieuwe beleidsstuk is dan ook de nieuwe onderlegger voor het uitvoeringsprogramma 2026.

Hoofdstuk 2. Programma, Ontwikkelingen en Financiën

Op de voorgaande pagina's kwamen de inhoudsopgave, de 'in 1 oogopslag', de samenvatting en de inleiding van het algemeen deel van dit Uitvoeringsprogramma aan bod. Op de pagina's hierna volgt:

- een toelichting op het programma dat de gemeente Twenterand heeft om activiteiten op ruimtelijk gebied op programmatische wijze aan te vliegen;
- de landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen en aandachtspunten in het VTH-werkveld voor het komende jaar;
- de financiële en personele ontwikkelingen voor het komende jaar; en
- concrete acties ter verbetering van onze monitoring voor het komende jaar.

Zoals uit de inhoudsopgave af te leiden is, bestaat het UP naast een algemeen deel, uit een deel met de nadere uitwerking. In de nadere uitwerking wordt ingezoomd op de verschillende disciplines. Daarin wordt per discipline een vast stramien gevolgd:

- **Evaluatie 2025/Uitvoeringsprogramma 2026**
 - o Doelen, indicatoren en streefwaarden
 - o Risicoanalyse (bij toezicht en handhaving)
 - o Afwijkingen en risico's

2.1 Programma Ruimte

Sinds 1 januari 2017 worden taken uitgevoerd op basis van overkoepelende programma's die nader zijn uitgewerkt in werkprogramma's en ontwikkelprogramma's. De werkprogramma's zijn onderdeel van de programmabegroting. De programmabegroting 2026 is gebaseerd op de prioriteiten die in de kadernota 2026 zijn genoemd. Verantwoording wordt afgelegd in de bestuursrapportage (hierna: Berap).

Het geheel aan programma's is uitgewerkt in doelenbomen. De doelen uit het programma Ruimte zijn sterk gerelateerd aan een maatschappelijk effect. Daaronder hangen doelen, subdoelen en (jaarlijkse) activiteiten. Aan ieder programma liggen ook indicatoren en streefwaarden ten grondslag die dragen bij aan de haalbaarheid van een doel. De indicatoren en streefwaarden die voor de VTH-taken van toepassing zijn, worden genoemd in dit Uitvoeringsprogramma.

Met het uitvoeren van de in de programma's genoemde activiteiten en het realiseren van de (sub)doelen wordt het beoogd maatschappelijk effect gewaarborgd. Daar waar afgeweken wordt van de streefwaarden of waar activiteiten niet zijn uitgevoerd zal worden aangegeven welke risico's en gevolgen er zijn en op welke wijze deze opgelost, dan wel beperkt moeten worden. In dit Uitvoeringsprogramma wordt daar tekst en uitleg aan gegeven.

Activiteiten uit doelenbomen 2026

Naast wettelijk vereiste taken en niet wettelijk vereiste VTH-taken (denk hierbij aan de APV) zijn er lokale wensen en ambities. De lokale ambities bevatten in de regel lokaal wenselijke activiteiten die op zich geen wettelijke uitvoeringsplicht kennen. Ze zijn in veel gevallen echter wel te relateren aan de VTH-taken en kunnen ondersteunend zijn in de productverbetering of nieuwe ontwikkelingen. Bovendien zijn de ambities zodanig geprognosticeerd dat de VTH-taken mee kunnen bewegen in diverse ontwik-

kelingen en toekomstige veranderingen. Organisatorische afstemming en het toekomstgericht blijven ontwikkelen van de organisatie zijn daarin belangrijke doelen.

Doelenboom bouwen, wonen en ruimtelijke ontwikkeling

Er ligt een grote woningopgave. We voeren het Programmaplan Woningbouw 2024–2027 uit, waarmee we de bouw van meer betaalbare en passende woningen versnellen. De ambitie staat overeind om de afgesproken aantallen te realiseren. Helaas is het lastig in de praktijk te realiseren gezien de landelijke ontwikkelingen en knelpunten zoals stikstof en de discussie om huurbevriezing. In 2026 wordt gestart met het opstellen van een volkshuisvestingsprogramma. Ook wordt dit jaar de uitwerking en implementatie van de huisvestingsverordening verwacht. We werken daarnaast volgens de nieuwe Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (WKB). Die wetten vragen om meer voorbereiding, overleg en maatwerk bij bouwprojecten.

De Omgevingsvisie 2.0 zal mogelijk worden vastgesteld in 2026 en biedt een integrale benadering voor de toekomst van onze leefomgeving. Er wordt ingespeeld op uitdagingen en kansen op het gebied van wonen, voorzieningen, gezonde leefomgeving, werken, mobiliteit, energie, landschap, klimaat en water.

Steevast blijft de problematiek rond Kanaal Almelo – De Haandrik in beeld omdat bewoners nog steeds kampen met schade en onzekerheid. Dit dossier vraagt om zorgvuldige communicatie en goed zicht op mogelijke financiële risico's voor de gemeente.

Beleidsdoelen	Begroet 2026	Begroet 2025
Nieuwe indicatoren Uitvoeringsprogramma VTH		
Aantal verleende omgevingsvergunningen voor het bouwen van gebouwen met een woonfunctie	20	30
Aantal verleende omgevingsvergunningen voor het bouwen van gebouwen met een maatschappelijke functie	1	2
Aantal verleende omgevingsvergunningen voor het bouwen van gebouwen met een bedrijfsfunctie	7	7
Aantal bestuurlijke (her)controles RO in handhavingssfeer	12	10
Aantal bestuurlijke (her)controles bouw/sloop in handhavingssfeer	5	6
Aantal bestuurlijke (her)controles brandveiligheid in handhavingssfeer	2	4
Aantal behandelde klachten gericht op de Fysieke leefomgeving binnen het VTH-werkveld	20	20
Aantal behandelde handavingsverzoeken	15	15
Ontwikkelingen binnen het omgevingsplan	5	0
Aantal wooneenheden met een woonfunctie o.b.v. verleende omgevingsvergunningen	75	
Aantal gebouwen met een maatschappelijke functie o.b.v. verleende omgevingsvergunningen	1	
Aantal bedrijfseenheden met een bedrijfsfunctie o.b.v. verleende omgevingsvergunningen	12	

Doelenboom openbare orde en veiligheid

Leefbaarheid en het terugdringen van overlast en fysieke verloedering blijven van groot belang. Boa's spelen daarin een belangrijke rol. Ze zijn zichtbaar in de wijken en zorgen voor toezicht en handhaving. Dit jaar start een intensievere aanpak naar aanleiding van de meest genoemde ergernissen in de fysieke leefomgeving. Integraal en actief pakken we ondermijning aan samen met partners. Ook brengen we zorg en veiligheid dicht bij elkaar, bijvoorbeeld bij personen met verward gedrag of jongeren die dreigen af te glijden. Samenwerking met de Veiligheidsregio Twente zorgt ervoor dat we als gemeente goed voorbereid zijn op rampen of crisissituaties.

In de beleidsagenda 2026 is voorgesteld om weer een eigen Boa domein II aan te stellen om onbalans bij de uitvoering van BOA-taken weg te nemen. Hier gaat Twenterand in 2026 verdere invulling aan geven. Het verzoek om in te stemmen met het aanstellen van een Boa domein II voor de gemeente Twenterand is ingediend bij de officiële instanties. Bij goedkeuring gaat een Boa zich omscholen naar Boa domein II.

Beleidsdoelen	Begroot 2026	Begroot 2025
Bestuurlijke aanpak van (georganiseerde) criminaliteit		
Nieuwe BIBOB-onderzoeken	20	90**
Nieuwe indicatoren Uitvoeringsprogramma VTH		
Aantal te laat verleende vergunningen voor B of C evenementen	0	0
Aantal verleende vergunningen voor evenementen	130	130
Aantal controles A/B-evenementen	25	25
Aantal controles C-evenementen	2	1
Aantal controles Drank- en Horecawet (leeftijdscontrolle)	13	13
Aantal geïnde bestuurlijke boetes	2	nvt
Aantal behandelde klachten	100	210

* zo min mogelijk

** Bibob onderzoeken zijn situationeel en daarom niet te plannen

Doelenboom duurzaamheid, milieu en VTH

We willen dat inwoners, bedrijven en de gemeente zich bewuster gedragen en duurzamer handelen. We investeren in een gezonde en veilige leefomgeving.

Beleidsdoelen	Begroot 2026	Begroot 2025
Indicatoren Uitvoeringsprogramma VTH		
Realiseren Uitvoeringsprogramma	85%	85%
Aantal controles bedrijven met aandacht op energiemaatregelen	80	80
Aantal bestuurlijke (her)controles milieu in handhavingssfeer	30	25

Hierna lichten we in paragraaf 2.2 Ontwikkelingen en aandachtspunten enkele activiteiten uit voor 2026 die naar verwachting de werkvoorraad van de VTH-taken zullen beïnvloeden.

2.2 Ontwikkelingen en aandachtspunten

In deze paragraaf lichte we een paar ontwikkelingen en aandachtspunten toe, waar de teams VOI en THV o.a. mee aan de slag gaan in 2026. In hoofdstuk 3 is per cluster van beide teams, in de uitvoeringsprogramma's 2026, uitgewerkt hoe er een bijdrage geleverd gaat worden aan de "beleidsagenda 2026" en er wordt bijdragen aan acties en verbeterinitiatieven (projecten) in 2026.

Vergunningverlening onder de Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet ingevoerd. De Omgevingswet (hierna: Ow) bundelt en vereenvoudigt de bestaande wet- en regelgeving op het gebied van de fysieke leefomgeving. De hoeveelheid en het karakter van de taken zal met de invoering van de Ow deels veranderen. Maatwerk zal meer aan de orde zijn en de uitvoering gaat daarmee meer tijd en capaciteit kosten. Meer integraal werken zorgt echter voor efficiëntie en zal op termijn capaciteit en geld besparen. Daarentegen zullen naar verwachting de inkomsten uit leges dalen. Het karakter van het werk zal ook veranderen. Er zal meer werk in het voortraject van een aanvraag zitten, door onder meer een intensiever vooroverleg. Tevens wordt verwacht dat er meer werk achteraf zal zijn, in de vorm van toezicht en handhaving.

Taakinhoudelijk zijn de teams VOI en THV in 2025 flink bezig geweest met het uitvoeren van taken en producten onder de OW. In 2025 hebben we ons volledig kunnen focussen op de OW. We gaan dan ook in 2026 verder met de optimalisatie van producten en diensten onder de OW. Te denken valt aan o.a.:

- Procesoptimalisatie d.m.v. inzet van AI;
- Verbeteren gebruik intaketafel;
- Verbeteren/optimaliseren (juridische) VTH-processen in Powerbrowser

Ruimtelijke Ordening

In 2025 is er een bijdrage geleverd vanuit de teams VOI en THV bij het proces om te komen tot een nieuwe Omgevingsvisie voor de gemeente Twenterand. Tevens zijn er stappen gezet om te komen tot een nieuwe Omgevingsplan onder de OW (uiterlijk 2032). In 2026 zullen we hier ook hard aan verder werken. De volgende acties gaan we daar o.a. voor uitvoeren:

- Deelname aan SPRONG (VNG) regionale samenwerking om samen concrete stappen te zetten voor het goed inrichten van het Omgevingsplan (voor 2032);

- Een nieuw (ICT) RO-systeem aangeschaft waar het nieuwe Omgevingsplan in beheer kan worden conform alle nieuwe geldende Wet- en Regelgeving;
- Aanstellen van een reganalist t.b.v. het nieuwe Omgevingsplan.

De prognoses in dit UP zijn nu volledig op de Ow gebaseerd. Tevens zagen we ook in 2025 dat de aanvragers veelal kiezen voor het aanvragen van enkelvoudige omgevingsvergunningen i.p.v. meer-voudige omgevingsvergunningen waardoor er meer administratief werk op ons bordje komt. We hebben nu in 2025 weer meer ervaringscijfers opgedaan en daardoor zien we dat het inschatten van de mogelijke werkvoorraad voor 2026 in dit UP ook beter in te schatten was dan vorig jaar. We gaan dan ook in 2026 verder met het verzamelen van ervaringscijfers. In 2026 blijven we goed monitoren om waar nodig op tijd bij te kunnen sturen.

Wet kwaliteitsborging

Ook de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (hierna: Wkb) is op 1 januari 2024 ingevoerd. Met de invoer van de Wkb verschuift de focus in de bouw van het vooraf verkrijgen van een vergunning naar het tijdens en achteraf kunnen aantonen dat wordt voldaan aan de bouwtechnische eisen en andere afgesproken kwaliteitseisen voor gevolgklasse 1 bouwwerken. Hier moet vooraf wel eerst een omgevingsvergunning worden aangevraagd om te controleren of het aan het ruimtelijke aan het omgevingsplan voldoet en waar van toepassing aan o.a. Welstand. De gemeente dient te controleren of het instrument voor

kwaliteitsborging daadwerkelijk is toegelaten voor de betreffende gevolgklasse en of de kwaliteitsborger toestemming van de instrumentaanbieder heeft om te werken met dat instrument. De gemeente blijft verantwoordelijk voor het toezicht op de bestaande bouw, verbouw (gevolgklasse 0), complexere bouwwerken (gevolgklasse 2 en 3) en op de omgevingsveiligheid.

Door verloop op bouwtoezicht hebben we weinig tot geen ervaring kunnen opdoen met de processen qua toezicht rond bouwmeldingen en gebruiksmeldingen vanuit de WKB in 2025. Wel is er een analyse uitgevoerd in 2025 op de concept beleidslijn "VTH onder de Wkb" die is opgesteld in 2024. Dit heeft een memo met aanbevelingen voor ons opgeleverd. In 2026 willen we het concept beleid "VTH onder Wkb" o.b.v. deze analyse en de aanbevolen verbeteringen gaan herzien.

VTH-beleid 2024-2028

In 2024 is het nieuwe VTH-beleid 2024-2028 vastgesteld. Dit beleidsstuk dient als kapstok voor het uitvoeren van de VTH taken onder de OW. Dit beleidsstuk is niet in beton gegoten en zal waar nodig worden herzien mocht dit noodzakelijk zijn op basis van opgedane ervaring. In dit beleidsstuk zijn o.a.:

- Onder de omgevingswet is er een nieuwe beleidscyclus die de nieuwe instrumenten onder de Omgevingswet integreert met de BIG-8 vanuit de procescriteria. Hierdoor wordt het VTH-beleid beter afgestemd met het ruimtelijke ordeningskader. O.a. de omgevingsvisie en de gebiedsdoelen en de borging in een omgevingsplan zijn hier nu onderdeel van de integrale beleidscyclus. Hier willen we separate doelen, indicatoren en streefwaarden bij ontwikkelen nadat de nieuwe omgevingsvisie in 2027 is opgesteld en vastgesteld.
- Nieuwe kwaliteitsdoelen en indicatoren met bijbehorende streefwaarden ontwikkelt zodat de koppeling met de in 2023 vastgestelde kwaliteitsverordening ook is geborgd;
- Zijn o.a. de risicoanalyses voor toezicht en handhaving, ruimtelijke ordening en APV en bijzondere wetten herijkt;
- Is de Landelijke handhaving strategie geïmplementeerd met als oplegger ons eigen piramidemodel;
- Is de concept beleidslijn voor het uitvoeren van werkzaamheden "VTH onder de Wkb" opgesteld;

Via de hyperlink kan het actuele VTH-beleid van de gemeente Twenterand worden ingezien: [Integrale Uitvoerings- en handhavingstrategie Twenterand 2024-2028 | Lokale wet- en regelgeving](#)

In 2026 willen we het nieuwe VTH-beleid ook van toepassing laten zijn op/uitbreiden met APV vergunningverlening en Toezicht en Handhaving.

Kanaal Almelo – De Haandrik

De problematiek in relatie tot het kanaal Almelo-De Haanweerdrik eist veel capaciteit van het Team Omgeving. Dit vanwege de schadeobjecten en het onderhoud aan het kanaal dat ook zijn voortgang moet hebben om achterstalligheid te voorkomen. De provincie Overijssel heeft tussen 2011 en 2016 kanaal Almelo-De Haandrik geschikt gemaakt voor grotere schepen.

Vanaf die tijd kreeg de provincie meldingen van omwonenden/bedrijven dat er schade was ontstaan aan hun huizen en andere (bedrijfs)gebouwen en panden in de buurt van het kanaal. Inmiddels gaat het om ongeveer 400 panden. Hiervan zijn circa 270 panden in de gemeente Twenterand gesitueerd. Door de VTH-tak, maar ook door andere onderdelen van de organisatie is en wordt veel capaciteit besteed aan dit dossier.

De komende jaren zal de provincie ook weer onderhoud aan het kanaal moeten gaan uitvoeren. Het gaat dan om onderhoud aan beschoeiingen, wachtplaatsen en damwandprofielen enzovoort. De wijze waarop en welke best beschikbare technieken toegepast kunnen worden om tijdens de uitvoering schades aan gebouwen en opstallen te voorkomen is onderdeel van een verkenning. De provincie en de gemeente zijn in relatie tot deze verkenning een gezamenlijk overleg (projectgroep) gestart in de vorm van soort 'vooroverleg'. Tijdens dat overleg komen wensen, eisen en wettelijke kaders aan bod.

Op het moment dat dit uitvoeringsprogramma werd opgesteld waren er nog enkele funderingsonderzoeken gaande en zijn met een aantal inwoners/eigenaren overleggen gaande over herstel van hun pand. Daar waar het technisch mogelijk is zullen duurzame herstelwerkzaamheden plaats gaan vinden op een wijze dat passend en constructief juist is op basis van de huidige inzichten.

Het onderhoud en het herstel aan objecten die schade hebben geleden eisen in veel gevallen dat er een omgevingsvergunning aangevraagd moet worden. Daarnaast zal toezicht nodig zijn en in bepaalde gevallen de inzet van een constructeur. Verwachting is dat het Team Omgeving nog enige jaren capaciteit op dit dossier moet blijven inzet zowel in de uitvoering als in de begeleiding, coördinatie en contacten tussen gedupeerden en de provincie of andere betrokken instanties.

Overspannen arbeidsmarkt

Al enkele jaren achtereenvolgens is sprake van een overspannen arbeidsmarkt, vooral binnen het ruimtelijk domein. Dat heeft tot gevolg dat we zowel de structurele als de incidentele formatie niet kunnen versterken. Geluiden over capaciteitstekort en het gebrek aan personeel om vacatures mee op te vullen klinken overal vanuit overheidsland, maar ook vanuit de omgevingsdiensten.

Op de langere termijn kan deze onwenselijke ontwikkeling ertoe leiden dat beleidsdoelen niet gehaald kunnen worden. Denk hierbij aan de haalbaarheid van termijnen. Maar ook de dienstverlening en de vereiste kwaliteit kan in het gedrang komen. Oplossingen voor de korte termijn zijn het samenwerken met opleidingsinstituten, meer ruimte bieden voor stageplekken en sneller jonge mensen werven. In dat laatste schuilt het gevaar dat jonge mensen niet de kwaliteit kunnen leveren die nodig is om direct aan het werk te kunnen, simpelweg omdat ze vaak net een studie hebben afgerond en ongeschoold zijn in het specifieke vakgebied. Een lange termijn oplossing ligt niet voor handen. Zie ook de paragraaf 1.3 kritieke massa

2.3 Financiën en personeel

De VTH-taken worden uitgevoerd door de teams VOI en THV. De teams VOI en THV zijn onderdeel van het programma Ruimte. De dagelijkse leiding is opgedragen aan een teamleider. Deze teams bestaan uit medewerkers met specifieke kennis binnen de domeinen Bouw/Sloop/Monumenten, Ruimtelijke Ordening, Openbare orde en Veiligheid en een aantal VTH-ondersteunende medewerkers. Bovendien hebben deze teams de taak om in afstemmende en coördinerende zin (deze afstemming en coördinatie wordt ingevuld door de beleidsmedewerker milieu en de accounthouder ODT die vallen onder het team OB) invulling te geven aan de milieutaken die overgedragen zijn aan de ODT.

Formatie

In 2025 is er veel personeelsverloop geweest binnen de teams VOI en THV. Ook was sprake van langdurig ziekte en verlof. Die knelpunten die daardoor ontstonden zijn zoveel mogelijk opgevangen door inhuur en het openstellen van diverse vacatures. Desondanks is er weer sprake van een hoge werkdruk geweest binnen de teams VOI en THV. Dit komt omdat deze teams bovenmatig presteren en (aanhoudende) krapte hebben in de formatie op diverse onderdelen door diverse omstandigheden.

Formatie 2025

De totale ingezette formatie binnen de teams VOI en THV omvatte in 2025 30,88 fte (38,16 fte incl. inzet van de ODT). Diverse vacatures waaronder die van plantoetser, toezichthouder bouw en beleidsmedewerker APV hebben we in 2025 kunnen invullen.

Formatie 2026

De totale verwachte inzetbare formatie voor 2026 van de teams VOI en THV komt uit op 32,45 fte (39,75 fte incl. inzet van ODT). Op dit moment staan er voor 2,2 fte aan vacature open die lastig in te vullen zijn.

Een totaal overzicht van de capaciteitsverantwoordingen voor alle vakgebieden is voor het *jaarverslag 2025 en het uitvoeringsprogramma 2026* opgenomen in dit UP in bijlage 5 .

In dit UP valt onder Hoofdstuk 3 per discipline te lezen hoe de capaciteitsverhouding in relatie tot de werkvoorraad van 2025 of de prognose voor het uitvoeringsprogramma voor 2026 is. Bij de berekening

van de beschikbare capaciteit wordt ook rekening gehouden met o.a. langdurige ziekte, zwangerschapsverlof, ouderschapsverlof en personeelsverlof. De financiële en personele middelen die de vereiste formatie en uitvoering, als ook de deelname aan de ODT mogelijk moeten maken zijn geborgd in de programmabegroting 2026, zoals beschreven in de paragraaf 2.1 Programma Ruimte.

Hoofdstuk 3 Jaarverslag 2025 & Programma 2026

3.1 Vergunningverlening Bouw en RO, Toezicht Bouw en RO

Tot de VTH-taken binnen de specialisaties Bouw/Sloop/Monumenten en RO behoren het tijdig afhandelen van aanvragen, meldingen en (principe)verzoeken, het uitvoeren van controles op de verleende vergunningen als ook op de naleving van de omgevingsplannen en het behandelen van klachten/meldingen. De Brandweer Twente is verantwoordelijk voor de gebruikscntroles brandveiligheid. Over de activiteit 'sloop' dient opgemerkt te worden dat sloop met asbest een milieu gerelateerde activiteit is en om die reden is overgedragen aan de ODT.

Beleidsdoelen, indicatoren en streefwaarden

Vanuit het programma Ruimte is het beoogd maatschappelijk effect: *'In Twenterand is het prettig wonen en werken'*. Voor de VTH-taken binnen de specialisaties Bouw/Sloop/Monumenten en RO zijn de volgende, uit de doelenboom afgeleide doelen, indicatoren en streefwaarden van belang voor het waarborgen van het beoogd maatschappelijk effect:

Doel	Subdoel	Onderdeel	Indicator	Streef-waarde 2026	Streef-waarde 2025
Betere toedeling van functies in de fysieke leefomgeving	Werken volgens de Omgevingswet en Wkb	vergunningverlening	Aantal verleende omgevingsvergunningen voor het bouwen van gebouwen met een woonfunctie	20	30
			Aantal verleende omgevingsvergunningen voor het bouwen van gebouwen met een maatschappelijke functie	1	2
			Aantal verleende omgevingsvergunningen voor het bouwen van gebouwen met een bedrijfsfunctie	7	7
			Aantal wooneenheden met een woonfunctie o.b.v. verleende omgevingsvergunningen	75	nieuw voor 2026
			Aantal gebouwen met een maatschappelijke functie o.b.v. verleende omgevingsvergunningen	1	nieuw voor 2026
			Aantal bedrijfseenheden met een bedrijfsfunctie o.b.v. verleende omgevingsvergunningen	12	nieuw voor 2026
		Toezicht en Handhaving	Aantal bestuurlijke (her)controles RO in handhavingssfeer	12	10
			Aantal bestuurlijke (her)controles bouw/sloop in handhavingssfeer	5	6
			Aantal bestuurlijke (her)controles brandveiligheid in handhavingssfeer	2	4
			Aantal behandelde klachten gericht op de Fysieke leefomgeving binnen het VTH-werkveld	20	20
			Aantal behandelde handhavingsverzoeken	15	15
		Ruimtelijke ontwikkeling	Ontwikkelen bestemmingsplannen	5	0

In 2025 hebben we de doelenbomen inhoudelijk aangepast zodat ze beter op elkaar aansluiten. Tevens hebben we in 2025 de indicatoren qua omschrijvingen aangepast en enkele indicatoren toegevoegd zodat hier beter op gerapporteerd kan worden. Naast doelen, indicatoren en streefwaarden uit het programma Ruimte, hanteren we voor dit UP ook de kwaliteitsdoelen, indicatoren en streefwaarden uit het nieuwe "VTH-beleid 2024-2028". In 2024 zijn nieuwe kwaliteitsdoelen met indicatoren en streefwaarden ontwikkeld die aansluiten op het nieuwe VTH-beleid. Zie bijlage7.

3.1.1 Vergunningverlening - Bouw/RO/Sloop/Monumenten/Kap/Inrit

Jaarlijks worden aanvragen ontvangen voor het verkrijgen van een omgevingsvergunning, toestemming Bouw. Hoeveel aanvragen ingediend worden, is vooraf niet te bepalen. Enige houvast om een prognose te stellen, is de voorraad van voorgaande jaren in combinatie met de ruimtelijke ontwikkeltrajecten die zijn afgerond.

De toetsing aan een aanvraag omgevingsvergunning, of er wel of niet gebouwd kan worden, wordt nu gesplitst in een ruimtelijk deel en in een bouwtechnisch deel. Het ruimtelijk deel blijft in alle gevallen een taak van de gemeente. Zij oordeelt of het bouwwerk passend is binnen het Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan) en past binnen o.a. de criteria die gelden voor welstand (waar dat van toepassing is). Als de aanvraag ruimtelijk niet past binnen het Omgevingsplan kan de gemeente binnneplans afwijken of d.m.v. een Buitenplanse omgevingsplanactiviteit (kleine of grote BOPA) of doormiddel van een projectbesluit als nog afwijken en toestaan dat het initiatief kan worden uitgevoerd. Het bouwtechnische deel wordt gedaan door een gecertificeerde kwaliteitsborger, althans voor de relatief gezien eenvoudige bouwwerken (woningen en eenvoudige bedrijfsgebouwen), de zogenaamde Gevolgklasse 1 bouwwerken. Voor bouwwerken in andere gevolgklassen, bijvoorbeeld 0, 2 en 3, blijft de gemeente Twenterand voorts verantwoordelijk voor zowel het ruimtelijk als het bouwtechnische deel. Zie ook de beleidslijn Wkb in het vastgestelde nieuwe VTH-beleid 2024-2028.

Dit houdt in dat er op hoofdlijnen drie varianten zijn bij vergunningverlening bouw onder de Omgevingswet:

- Voor een gedeelte van de werkvoorraad dient alleen een omgevingsvergunning voor de "omgevingsplanactiviteit: bouwen" aangevraagd te worden. Hierbij kan i.v.m. het in strijd zijn met het Omgevingsplan ook moeten worden afgeweken d.m.v. een binnenplanse, buitenplanse omgevingsplanactiviteit (kleine of grote BOPA) of een projectbesluit;
- Voor een gedeelte van de werkvoorraad dient een omgevingsvergunning voor de "omgevingsplanactiviteit: bouwen" aangevraagd te worden. Aanvullend dient hierbij een bouwmelding ingediend te worden (GK1 bouwwerken onder de WKB) waar het bouwtechnische deel in wordt verantwoord door een gecertificeerde kwaliteitsborger. Dit dient binnen 4 weken voor aanvang bouw te geschieden. Uiteindelijk resulteert het bouwproces in een gereed melding alvorens het bouwwerk ook daadwerkelijk in gebruik mag worden genomen. Beide meldingen dienen minimaal door de gemeente gecontroleerd te worden op ontvankelijkheid alvorens ze goedgekeurd worden;
- Voor een gedeelte van de werkvoorraad dient een omgevingsvergunning voor de "omgevingsplanactiviteit: bouwen" aangevraagd te worden en een technische "bouwactiviteit" voor het bouwtechnische gedeelte. De gemeente moet hier zoals ook de werkwijze was onder de Wabo toetsen aan het nieuwe bouwbesluit wat onder de OW is opgenomen in het BBL. Duurzaamheid, constructieve en brandveiligheid zijn belangrijke punten vanuit het nieuwe VTH-beleid 2024-2028 waar de gemeente deze vergunningaanvragen goed op zal moeten toetsen.

Deze veranderingen hebben er voor gezorgd dat de aanvragen veranderen. We hadden verwacht dat het aantal omgevingsvergunningen zou afnemen onder de OW. Dat is echter niet het geval is gebleken in 2024 en 2025. Er worden minimaal net zoveel omgevingsvergunningen aangevraagd dan gemiddeld in de jaren daarvoor onder de Wabo. We zagen wel een verschuiving van veelal meervoudig aanvragen onder de Wabo naar enkelvoudige aanvragen onder de OW in 2024. Het aantal meervoudige omgevingsvergunningaanvragen is in 2025 wel flink toegenomen t.o.v. 2024. Dit komt mogelijk doordat aanvragers nu wat meer bekend worden met de OW en het DSO waarbinnen een omgevingsvergunning moet worden aangevraagd bij de gemeente Twenterand.

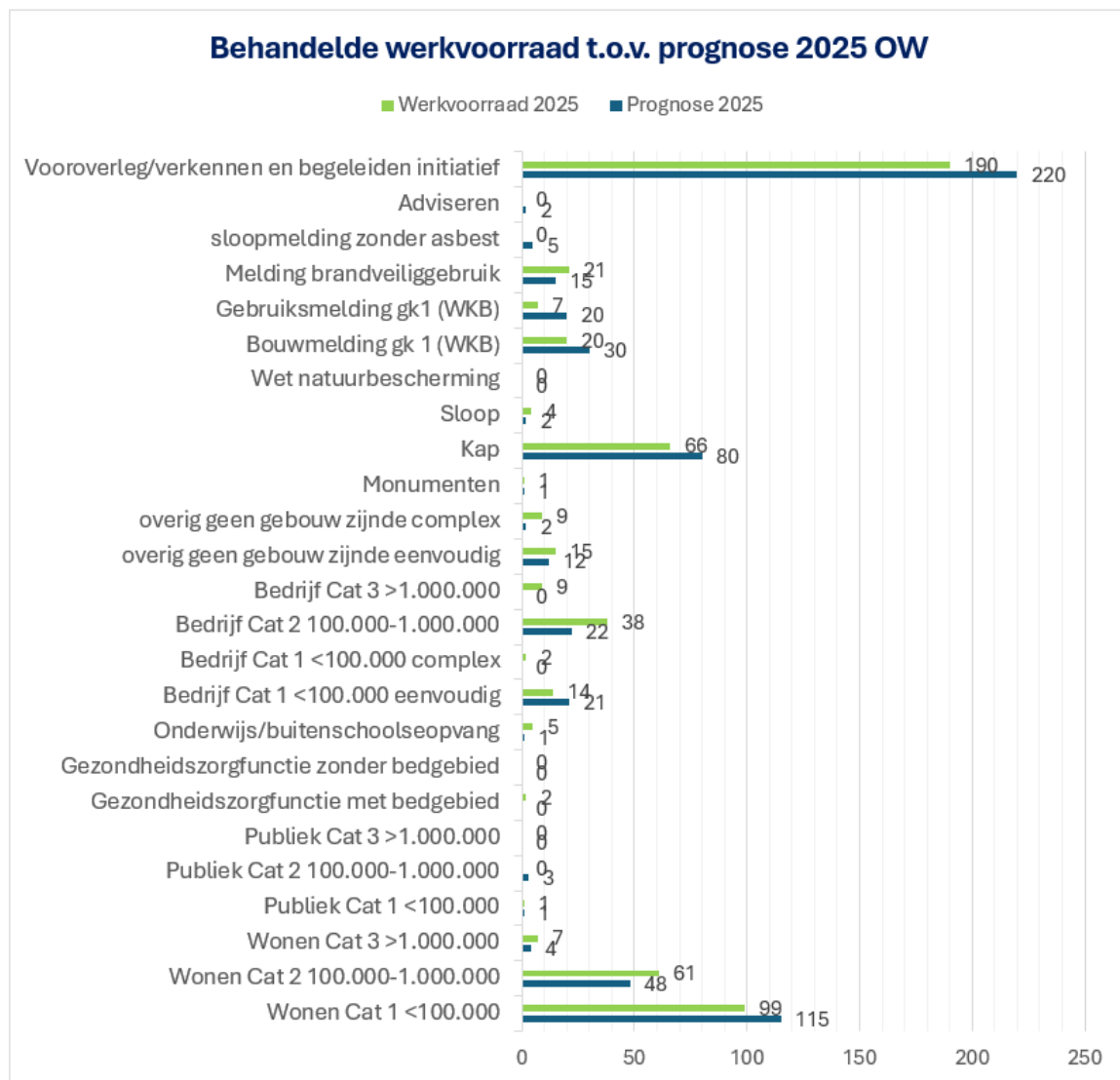
In 2025 zijn er al meer bouwmeldingen voor gevolgklasse 1 bouwwerken onder de WKB ingediend dan in 2024. Door personele verloop eind 2024 hebben wij daar helaas dan ook nog geen tot weinig ervaring mee op kunnen doen in 2025. Wij verwachten dan ook in 2026 meer ervaring hiermee op te kunnen doen en de processen verder uit te kunnen kristalliseren voor toezicht onder de WKB. De concept beleidslijn Wkb uit het nieuwe VTH-beleid 2024-2028 willen we dan ook op bepaalde onderdelen gaan actualiseren/verbeteren zoals eerder in dit UP al is aangegeven onder hoofdstuk 2 paragraaf 2.2.

Het jaar 2026 wordt dan ook een jaar waarin we de nieuwe OW processen willen verbeteren en daardoor zullen er ook nieuwe kengetallen ontstaan, zoals ook beschreven werd in paragraaf 1.2 Procescriteria en daarin 'Processtap 6: Monitoren'.

Evaluatie vergunningverlening en omgevingsinitiatieven 2025

Uitgevoerde werkzaamheden

De totale verwachte werkvoorraad was 605 zaken voor 2025. In 2025 zijn er totaal 571 zaken gerealiseerd. Zie de volgende grafiek:

De inhoud van bovenstaande grafiek toont dat we qua inschatting van het verwachte werk wat in 2025 behandeld moest worden vanuit de OW redelijk in de buurt zaten.

De vooroverleggen/Verkennen en begeleiden van initiatieven zijn iets minder aangevraagd dan verwacht in 2025. Toch zien we dat de aanvragers het als prettig ervaren om eerst met de gemeente Twenterand in overleg te kunnen/gaan alvorens ze een officiële omgevingsvergunningen gaan aanvragen.

In positieve zin valt op te merken dat er in de categorieën Wonen Cat. 2 100.000-1.000.000 en Bedrijf Cat. 2 100.000-1.000.000 veel meer aanvragen zijn ingediend dan verwacht in 2025. Het gaat hier over verbouwplannen en het nieuw bouwen van woningen en bedrijfspanden.

Vervolgens valt op dat het indienen van bouwmeldingen en gebruiksmeldingen voor gevolklasse 1 onder Wkb (niewbouw woningen bijvoorbeeld) n.a.v. het afgeven van een omgevingsvergunningen voor het omgevingsplan gedeelte in 2025 nog wel wat achterblijft. Deze nieuwe systematiek die onder de OW vanaf 1-1-2024 is ingegaan komt maar langzaam op stoom.

In 2025 is er 1 aanvraag, monumenten, ontvangen. Er zijn geen monumenten bijgekomen op grond van de Erfgoedverordening gemeente Twenterand. Dat betekent dat er in 2023, 26 rijksmonumenten en 29 gemeentelijke monumenten bestonden, zoals blijkt uit de Erfgoedlijst van de gemeente Twenterand.

Geleverde bijdrage aan beleidsdoelen en streefwaarden "Programma Ruimte" 2025

Onderdeel	Indicator	Streefwaarde 2025	gerealiseerd
-----------	-----------	-------------------	--------------

vergunningverle- ning	Aantal verleende omgevingsvergunningen voor het bouwen van gebouwen met een woonfunctie	30	29
	Aantal verleende omgevingsvergunningen voor het bouwen van gebouwen met een maatschappelijke functie	2	1
	Aantal verleende omgevingsvergunningen voor het bouwen van gebouwen met een bedrijfsfunctie	7	13
	Aantal wooneenheden met een woonfunctie o.b.v. verleende omgevingsvergunningen	nieuw voor 2025	97
	Aantal gebouwen met een maatschappelijke functie o.b.v. verleende omgevingsvergunningen	nieuw voor 2025	1
	Aantal bedrijfseenheden met een bedrijfsfunctie o.b.v. verleende omgevingsvergunningen	nieuw voor 2025	16

De indicatoren hebben wij in 2025 aangepast. Er is een onderverdeling gemaakt in het aantal verleende vergunningen en het aantal bouwenwerken/eenheden die dit dan daadwerkelijk oplevert voor de gemeente Twenterand

Streefwaarden 2025 o.b.v. aantallen 2024:

- 80 nieuwe wooneenheden
- 2 gebouwen met een maatschappelijke functie
- 7 nieuwe bedrijfspanden

Woonfunctie

Er zijn totaal 29 omgevingsvergunningen afgehandeld.

Deze omgevingsvergunningen zijn goed voor in totaal 97 nieuwe wooneenheden onderverdeeld naar 23 nieuwe appartementen en 74 nieuwe grondgebonden woningen in diverse vormen (vrijstaand, twee-onder-een-kap, rijtjes woningen, mantelzorg, woningsplitsing/inwoning en tijdelijke woonunits).

Maatschappelijke functie

Er zijn 2 omgevingsvergunningen aangevraagd voor het bouwen van gebouwen met een maatschappelijke functie. Er is een vergunning aangevraagd voor de nieuwbouw van een woonzorg voorziening voor 22 personen met dementie (verleend) en voor het bouwen van een nieuw kindercentrum Oranjeschool (deze aanvraag loopt nog).

Bedrijfsfunctie

Er zijn totaal 16 omgevingsvergunningen afgehandeld.

Dat is goed voor in totaal 16 nieuwe bedrijfspanden in diverse vormen (kantoren, bedrijven, bedrijfsverzamelgebouwen of opslagloodsen)

Vanuit vergunningverlening is door het verlenen van deze omgevingsvergunningen een positieve bijdrage geleverd aan het programma Ruimte met het beoogd maatschappelijk effect: 'In Twenterand is het prettig wonen en werken'. De verwachte streefwaarden zijn bijna allemaal behaald. Deze appartementen, woningen, bedrijfspanden en woonzorg voorziening kunnen nu gebouwd gaan worden voor de inwoners en ondernemers van de gemeente Twenterand.

Geleverde bijdrage aan projecten

In 2025 hebben de vergunningverleners gezamenlijk voor 1000 uur bijgedragen aan het verder implementeren en verbeteren van de nieuwe producten onder de OW.

In 2025 hebben we conform de nieuwe OW de producten verder uitgekristalliseerd en processen en onze registratie verder verbeterd.

Hierbij valt te denken aan het optimaliseren van de nieuwe werkprocessen, sjablonen verbeteren en de afstemming met het nieuwe VTH-beleid 2024-2028.

Ook deelname aan het ontwikkelen/door ontwikkelen van de nieuwe Omgevingsvisie maakte hier onderdeel van uit. Daarbij is het belangrijk dat er geen stappen worden overgeslagen en de digitale systemen aansluiting hebben.

Aanvullend zijn alle vergunningverleners, in 2025, getoetst aan de nieuwe kwaliteitscriteria 3.0 die vanaf 1-1-2025 gelden. Deze toetsing is uitgevoerd door het bureau Libereaux. Dit was een intensief traject wat veel uren heeft gekost qua voorbereiding van onze medewerkers. Een gedeelte van onze medewerkers die vallen onder de robuustheidscriteria van de kwaliteitscriteria 3.0 zijn dit jaar getoetst.

Capaciteitsverantwoording t.o.v. geleverde productie

De gerealiseerde werkvoorraad heeft 5996 uur aan capaciteit gekost. Voor deze taken was inclusief het Vooroverleg/verkennen en begeleiden initiatief 4,19 fte gekwalificeerd personeel nodig. Met inhuur was er 4,77 fte in 2025 beschikbaar. Daarmee kon de werkvoorraad op een adequaat niveau worden afgedaan.

Capaciteitsoverzicht t.o.v. geleverde productie 2025 in uren VOI + THV	
	
	Vergunningverlening OW
Omgevingsvergunningen OPA bouwen/bouw technis	3570
Omgevingsvergunningen Overige	304
Vooroverleg/Verkennen en begeleiden initiatief	1140
Afwijken van Bestemmingsplan/Omgevingsplan	
meldingen bouw(wkb)/brandveiligheid/sloop	232
Omgevingsvergunningen APV	
Toezicht Bouw/Overige (WABO/OW)	
Toezicht RO	
Toezicht APV	
Juridische ondersteuning vergunningverlening	
Juridische ondersteuning toezicht&handhaving	
VTH-ondersteunende dienstverlening	
RO-projecten (bijdrage vanuit team VOI/THV)	
Overige ondersteunende Projecten	1000
Geraliseerde productie uren 1-10-24 t/m 30-9-2025	6246
Benodigd aantal Fte	4,46
Beschikbaar aantal Fte	4,77
Voldoende/onvoldoende capaciteit in Fte	0,31

Gaande het jaar zorgden een combinatie van niet voorziene en voorziene omstandigheden ervoor dat de afhandeling van de werkvoorraad binnen de bestaande capaciteit onzeker werd. Er is daarom omwille van de continuïteit extra capaciteit ingehuurd en zijn er ook dit jaar weer dossiers via digitale outsourcing uitbesteed aan een deskundig bureau. Dit bureau heeft ook in voorkomende gevallen de constructieve toets uitgevoerd van de schadewoningen langs het Kanaal Almelo de Haandrik waarvan de fundering hersteld wordt of nieuwbouw is voorzien. Op deze wijze kon de werkvoorraad beheersbaar blijven, adequaat worden afgerond en de dienstverlening op peil blijven.

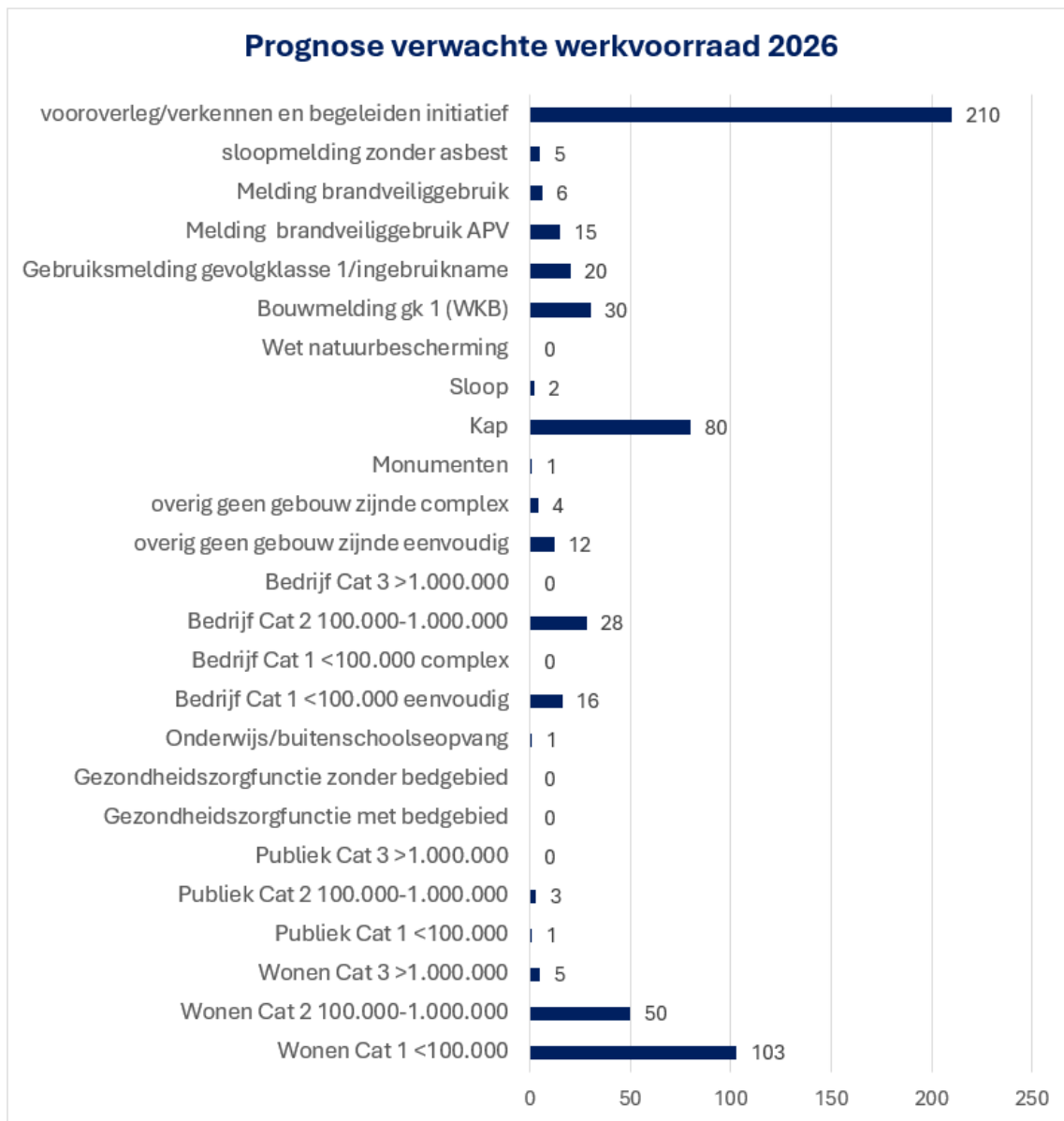
Conclusie

In 2025 zijn de taken toch weer onder uitdagende omstandigheden adequaat uitgevoerd. Het beheersniveau was voldoende naar omstandigheden. Om de risico's zoveel mogelijk te beperken is in 2025 gebruik gemaakt van inhuur en het uitbesteden van dossiers.

Prognose Vergunningverlening en Omgevingsinitiatieven 2026

Verwachte werkzaamheden

De prognose is dat er in totaal 592 zaken zullen worden afgehandeld voor het programma van 2026, dat ziet er als volgt uit:

Het is moeilijk te voorspellen of in 2026 een toename van het aantal aanvragen zal gaan plaats vinden t.o.v. 2025. Op basis van de tot nu toe opgedane ervaringscijfers hebben we gepoogd een reële inschatting te maken voor 2026. De kans bestaat dat het nog niet zal overeenkomen met de werkelijkheid. Door maandelijkse monitoring gaan we een vinger aan de pols houden zodat er tijdig kan worden bijgestuurd mocht dit wenselijk/noodzakelijk zijn.

Het jaar 2026 zal voor wat de specialisatie 'Bouw' betreft een jaar worden waarbij de focus volledig op de nieuwe OW kan worden gelegd. Aanvullend zal in 2026 het nieuwe VTH-beleid 2024-2028 verder uitgerold, geïmplementeerd en uitgekristalliseerd moeten worden richting de teams. De Omgevingsvisie en de beleidslijn Wkb zijn hier belangrijke punten in die vergunningverlening zullen raken in 2026. Tevens moeten we de producten en diensten nog beter in ons uitvoeringssysteem Powerbrowser gaan afstemmen t.o.v. de omgevingswet zodat we de monitoring hierop nog beter kunnen laten aansluiten.

De Wkb is per 1 januari 2024 van toepassing op zowel nieuwbouw als voor verbouwingen van bouwwerken met een laag risicoprofiel, de zogenaamde categorie: gevolgklasse 1, zoals eengezinswoningen en eenvoudige bedrijfspanden. Dit zijn relatief eenvoudige bouwwerken waar de gevolgen beperkt zijn als er iets misgaat. Welke bouwwerken onder gevolgklasse 1 vallen is vastgelegd in het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). Gedurende de eerste 3 jaar worden de resultaten van de Wkb gemonitord. Na deze periode volgt een evaluatie en wordt de Wkb mogelijk uitgebreid naar andere bouwwerken, zoals kantoren, appartement en winkels. De uitbreiding wordt echter niet eerder verwacht dan in 2029. Dus heeft geen extra gevolgen voor het programma van 2025.

Het bouwproces ondergaat een metamorfose als ook de rol van de gemeente dat heeft ook gevolgen voor de capaciteit en de rollen van de medewerkers. Het nieuwe VTH-beleid 2024-2027 staat nu als kapstok. Dit is een goede basis om verder mee aan de slag te gaan en ervaring hiermee op te doen en waar nodig bij te stellen als dat nodig is.

Ook in 2026 bestaat een reële kans dat de situatie rondom de schadewoningen aan kanaal Almelo-De Haandrik voor een toename van het aantal ruimtelijke toetsingen gaat zorgen. De toename zal naar verwachting niet groot zijn, maar 1 toets per maand voor deze specifieke groep is niet uitgesloten.

Verwachte bijdrage aan beleidsdoelen en streefwaarden "Programma Ruimte" in 2026

Onderdeel	Indicator	streefwaarde 2026
vergunningverlening	Aantal verleende omgevingsvergunningen voor het bouwen van gebouwen met een woonfunctie	20
	Aantal verleende omgevingsvergunningen voor het bouwen van gebouwen met een maatschappelijke functie	1
	Aantal verleende omgevingsvergunningen voor het bouwen van gebouwen met een bedrijfsfunctie	7
	Aantal wooneenheden met een woonfunctie o.b.v. verleende omgevingsvergunningen	75
	Aantal gebouwen met een maatschappelijke functie o.b.v. verleende omgevingsvergunningen	1
	Aantal bedrijfseenheden met een bedrijfsfunctie o.b.v. verleende omgevingsvergunningen	12

In de geplande werkvoorraad is rekening gehouden met de indicatoren en streefwaarden uit het programma Ruimte (>20 verleende omgevingsvergunningen voor het bouwen van gebouwen met een woonfunctie, >1 verleende omgevingsvergunningen voor het bouwen van gebouwen met een maatschappelijke functie en >7 verleende omgevingsvergunningen voor het bouwen van gebouwen met een bedrijfsfunctie).

Gelet op de gerealiseerde werkvoorraad in 2025 is de streefwaarde voor woonfuncties en maatschappelijke functies iets verlaagd.

In de geplande werkvoorraad wordt niet langer rekening gehouden met de indicator het aantal van rechtswege verleende vergunningen. Immers, een van rechtswege verleende vergunning bestaat niet langer onder de OW.

Verwachte bijdrage aan de beleidsagenda in 2026

Vanuit het team VOI zal er aan de volgende beleidsonderdelen een bijdrage worden geleverd:

- **"programmaplan woningsplitsing"** Team VOI geeft input hoe dit mogelijk te maken in de praktijk omdat team VOI dit moet uitvoeren na beleidsvorming;
- **"Omgevingsplan"** Team VOI werkt mee aan een uitvoerbaar en begrijpelijk omgevingsplan zodat het uitvoerbaar is voor het team, begrijpelijk en toepasbaar voor inwoners en ondernemers;
- **"Programmaplan wonen"** Team VOI levert een actieve bijdrage aan de versnelling van de toename van het aantal woningen door het begeleiden van initiatieven en verlenen van vergunningen van aanvraag tot afhandeling volgens de wettelijke procedures;
- **"Project Kanaal Almelo De Haandrik"** Team VOI prioriteert binnenkomende aanvragen KADH, geeft extra aandacht aan bouwen funderingsonderzoek, risicobeoordelingen, communicatie met bewoners en uitvoerbaarheid;
- **"Participatie"** Team VOI voert het participatiebeleid uit en stimuleert initiatiefnemers om zo juridische vervolgstappen zoveel mogelijk te voorkomen;
- **"Effecten bodemverzakking door veen"** Team VOI geeft input voor nieuw of te actualiseren beleid en kan te maken krijgen met een toename van aanvragen voor verbouwing, funderingsherstel of herontwikkeling in dit gebied die zij tijdig moeten beoordelen, toetsen aan gebiedsvisie, natuurwetgeving en uitvoerbaarheid;
- **"Toekomst gemeentelijk vastgoed"** Team VOI beoordeelt en begeleidt de benodigde vergunningen en planologische aanpassingen voor toekomstig gemeentelijk vastgoed en toets deze aan wetgeving beleid en uitvoerbaarheid;
- **"Duurzaamheid"** Team VOI handelt de verbouwingsaanvragen af (het geldt niet voor nieuwbouw). Door deze subsidie zullen er meer aanvragen binnenkomen;

- **"Spreidingswet"** Team VOI denkt hierin mee en geeft input voor nieuw of te actualiseren beleid en ontvangt vervolgens de aanvragen waarvoor vergunningen, planologische toetsing en afstemming over locaties en aanpassingen nodig zijn die ook juridisch houdbaar zijn.
- **"Engbertsdijkvenen"** Team VOI beoordeelt ruimtelijke initiatieven en vergunningen in de omgeving van dit gebied en toetst daarbij aan de gebiedsvisie, natuurregels en uitvoerbaarheid en ziet toe dat deze aanpassingen juridisch houdbaar zijn;
- **"Toekomst Wmo/vergrijzing"** Team VOI geeft input voor beleid nieuw of te actualiseren beleid en voert uit door verlenen van vergunningen zoals voor levensloopbestendige woningen, mantelzorgunit/voorzieningen en aanpassingen die langer thuis wonen mogelijk maken;
- **"Omgevingsvisie"** Team VOI lees mee en geeft input met als doel dat de visie kan worden vertaald naar uitvoerbaarheid.

Verwachte bijdrage aan acties en verbeterinitiatieven (projecten) in 2026

Vanuit het team VOI zal er aan de volgende acties en verbeterinitiatieven in 2026 een bijdrage worden geleverd:

- Inzet van AI bij de werkzaamheden onder de OW. Effectiever en efficiënter werken door gebruik te maken van AI;
- Processen beoordelen en verbeteren. Verbeteren gebruiksvriendelijkheid processen/ informatie;
- Toetsen overige medewerkers VOI aan de KC 3.0 door Liberaux. Verhogen juridische kwaliteit, advies, dienstverlening en toewerken naar een professionele organisatie;
- Deelname aan project Sprong (VNG) is een regionale samenwerking om samen concrete stappen te zetten voor het goed inrichten van het Omgevingsplan;
- Verbeteren gebruik intaketafel;
- Verbeteren (juridische) processen in ons digitale afhandelingssysteem Powerbrowser.

Er wordt in 2026 rekening gehouden met een raming van ongeveer 1250 uur om te besteden aan het bijdragen aan de beleidsagenda 2026 en aan acties en verbeterinitiatieven door vergunningverleners en plantoetsers vanuit het Team VOI.

*Het reguliere werk wat uit de deelname aan de beleidsagenda 2026 en verbeteracties/projecten zou kunnen komen is niet opgenomen in de prognose aantallen van 2026. Deelname aan de project/werkgroepen kan ook extra regulier werk opleveren voor de clusters binnen de teams VOI en THV waar geen formatie voor is geraamd in dit uitvoeringprogramma.

Verwachte capaciteitsverantwoording t.o.v. verwachte productie 2026

Voor het uitvoeren van het programma voor 2026 is naar verwachting 4,32 fte nodig. Er wordt verwacht dat er 4,6 fte (inclusief inhuur) structureel inzetbaar is in 2026. Dat zou voldoende moeten zijn om de werkvoorraad beheersbaar te houden.

Capaciteitsoverzicht prognose t.o.v. verwachte productie 2026 in uren VOI + THV	
	
	Vergunningverlening OW
Omgevingsvergunningen OPA bouwen/bouw technis	3106
Omgevingsvergunningen Overige	348
Verkennen en begeleiden initiatief	1260
Afwijken van Omgevingsplan	
meldingen bouw(wkb)/brandveiligheid/sloop	340
Omgevingsvergunningen APV	
Toezicht Bouw/Overige (WABO/OW)	
Toezicht RO (OW)	
Toezicht APV	
Juridische ondersteuning vergunningverlening	
Juridische ondersteuning toezicht&handhaving	
VTH-ondersteunende dienstverlening	
VTH- digitale ondersteuning verbeteren kwaliteit	
RO-projecten (bijdrage vanuit team VOI/THV)	
Overige Projecten	1250
Prognose productie 1-10-25 t/m 30-9-2026	6304
prognose benodigd aantal Fte	4,50
prognose inzetbaar aantal Fte	4,60
Voldoende/onvoldoende capaciteit	0,10

Daarom is het ook in 2026 noodzakelijk om goed te monitoren en waakzaam te zijn bij mogelijke verloop en/of ziekte.

Afwijkingen en risico's

Er is dan ook een risico dat de geplande werkvoorraad niet kan worden gerealiseerd door onvoorziene situaties zoals verloop of ziekte. De voortgang wordt periodiek besproken met de vaste medewerkers en waar nodig wordt extra capaciteit ingezet (inhuur) of gebruik gemaakt van de mogelijkheid om dossiers uit te besteden (outsourcing). Hierdoor kan de taakuitvoering alsnog adequaat en op een beheersbaar niveau uitgevoerd worden.

3.1.2 Toezicht en Handhaving - Bouw/Sloop/Monumenten

Het bouw- en slooptoezicht wordt in overeenstemming met de registratie in ons geautomatiseerd systeem gepland en uitgevoerd. Daarnaast is er samenwerking met de Brandweer Twente over de controles brandveiligheid. Daarbij geldt de afspraak met betrekking tot nieuwbouw dat de controles op brandveiligheid/ brandpreventie gezamenlijk worden uitgevoerd. Wanneer de controles tot handhaving leiden, neemt de toezichthouder bouw van de gemeente het proces over. Op deze wijze wordt voldaan aan de systematiek van het integraal Toezicht Protocol (hierna: iTP). Bovendien wordt gepland op basis van de risicoanalyse, zoals ook beschreven werd in paragraaf 1.2 Procescriteria 'Processtap 3: Programma & organisatie'.

Risicoanalyse

Voor de toezichttaak binnen de specialisatie nieuwbouw wordt voor 2025 een risicoanalyse gebruikt. De risicoanalyse is opgenomen in bijlage 9 van dit UP. De top 3 risicosoorten met de hoogste risico's binnen nieuwbouw betreffen de risicosoorten:

1. Gebouwen met logiesfunctie;
2. Wonen cat. II 100.000 - 1.000.000; en
3. Publieksfunctie Cat III > 1.000.000.

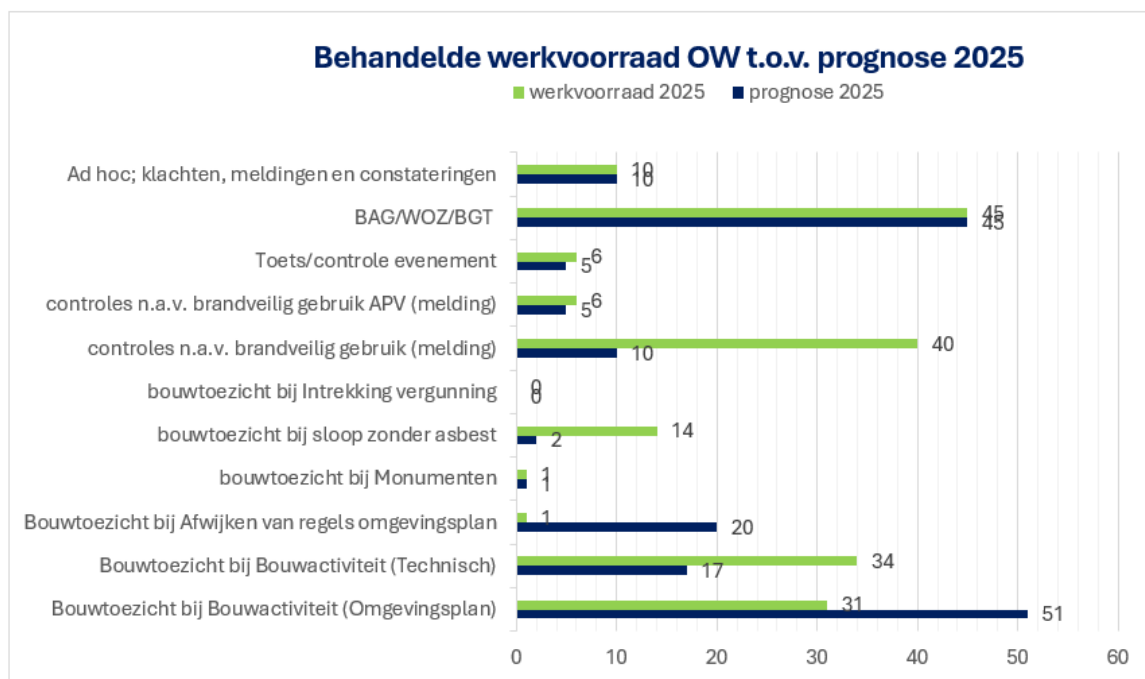
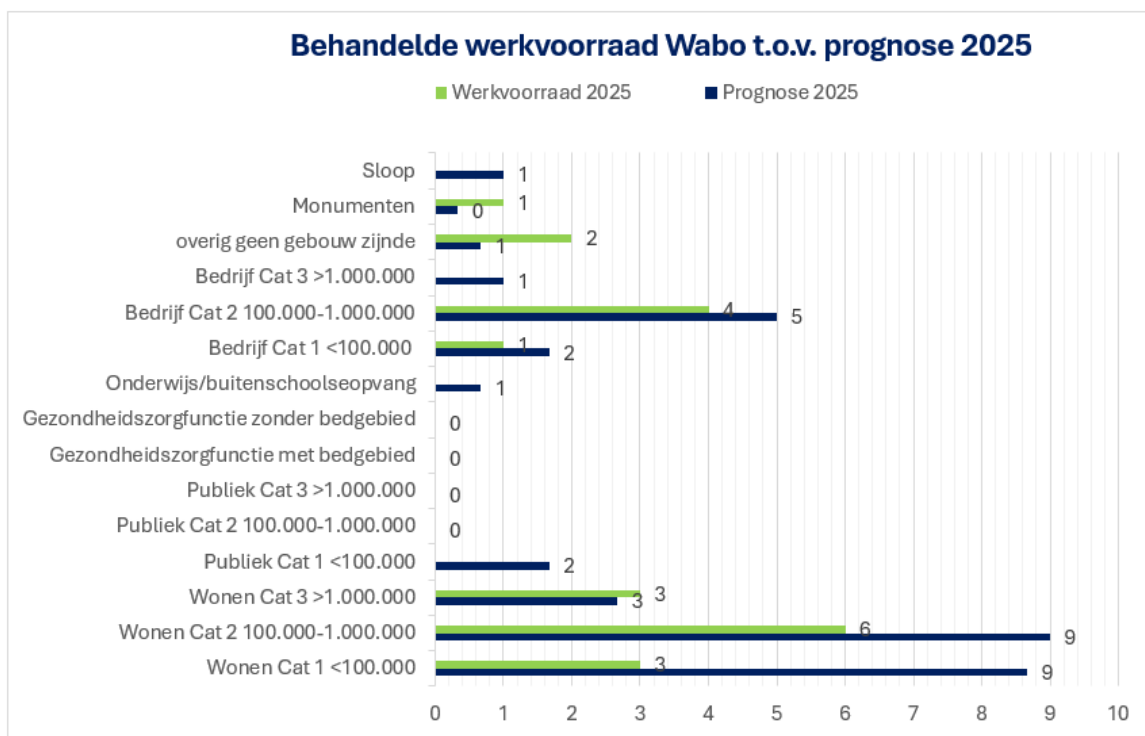
Voor de toezichttaak binnen de specialisatie bestaande bouw wordt voor 2025 eveneens een risicoanalyse gebruikt. De risicoanalyse is opgenomen in bijlage 9 van dit UP. De top 3 risicosoorten met de hoogste risico's binnen bestaande bouw betreffen de risicosoorten:

1. Kamerverhuur;
2. Camping/Recreatiepark; en
3. Publieksfunctie – Horeca.

Samengevat betekenen de resultaten van de risicoanalyse Bouw, dat bij het verdelen van de capaciteit de objecten waarin veel personen samenkomen of personen overnachten meer toezicht-aandacht ontvangen dan de objecten waarin weinig personen samenkomen of geen nachtverblijf mogelijk is.

Evaluatie Toezicht Bouw 2025

De totale geplande werkvoorraad voor 2025 kwam uit op ongeveer 207 zaken. In 2025 zijn er in totaal 208 zaken gerealiseerd. Zie de volgende grafieken:

Uit bovenstaande grafieken blijkt dat de prognose over 2025 van 207 zaken redelijk in de buurt kwam van de daadwerkelijk gerealiseerde zaken in 2025, zijnde in totaal 208 zaken.

Onder de omgevingswet worden toch veel bouwtechnische verbouwingen aangevraagd die niet onder gevolklasse 1 van de Wkb vallen. Het bouwtoezicht hierop moet de gemeente uitvoeren.

Bijdrage aan beleidsdoelen en streefwaarden "Programma Ruimte" in 2025

Onderdeel	Indicator	Streefwaarde 2025	gerealiseerd
Toezicht en Handhaving	Aantal bestuurlijke (her)controles bouw/sloop in handhavingssfeer	6	3
	Aantal bestuurlijke (her)controles brandveiligheid in handhavingssfeer	4	0

Het aantal bestuurlijke (her)controles bouw/sloop in handhavingssfeer is 3 (streefwaarde programma Ruimte is <6 van het totaal aantal controles). Het betreft hier hercontroles als gevolg van een bouwstop. Er zijn in 2025 3 bouwstops opgelegd.

Het aantal bestuurlijke (her)controles brandveiligheid in handhavingssfeer is 0 (streefwaarde programma Ruimte is < 4 van het totaal aantal controles). Door hier toezicht op te houden, dragen we bij aan het doel zoals neergelegd in het VTH-beleid, zijnde: 'het verminderen van risico's op het gebied van brand-, constructieve- en omgevingsveiligheid in de realisatie-, gebruiks- en sloopfase van een bouwwerk'.

Geleverde bijdrage aan projecten

In 2025 hebben de toezichthouders bouw zo goed als niet kunnen bijdragen aan het verder implementeren en verbeteren van de nieuwe producten onder de OW. Dit door verloop.

Onze nieuwe toezichthouder(in dienst) is getoetst aan de nieuwe kwaliteitscriteria 3.0 die vanaf 1-1-2025 gelden. Deze toets is uitgevoerd door het bureau Libereaux. Tevens heeft onze nieuwe toezichthouder bouw de benodigde cursus AWB-1 gevolgd afgelopen jaar.

Capaciteitsverantwoording t.o.v. geleverde productie

De gerealiseerde werkvoorraad heeft 2389 uur aan capaciteit gekost. Voor deze taken was 1,71 fte gekwalificeerd personeel nodig. Met inhuur was er 1,58 fte in 2025 beschikbaar. Daarmee kon de werkvoorraad eigenlijk niet op een beheersbaar niveau worden afgedaan.

Het aantal brandveiligheidscontroles n.a.v. gedane meldingen zijn uitgevoerd met eigen capaciteit en zonder inzet van de Regio Brandweer. De werkzaamheden die de Regio Brandweer voor ons heeft uitgevoerd staan separaat benoemd de paragraaf " VTH – Brandveiligheid" in dit UP.

Capaciteitsoverzicht t.o.v. geleverde productie 2025 in uren VOI + THV		Toezicht Bouw
		
Omgevingsvergunningen OPA bouwen/bouw technisch		
Omgevingsvergunningen Overige		
Vooroverleg/Verkennen en begeleiden initiatief		
Afwijken van Bestemmingsplan/Omgevingsplan meldingen bouw(wkb)/brandveiligheid/sloop	184	
Omgevingsvergunningen APV		
Toezicht Bouw/Overige (WABO/OW)	2205	
Toezicht RO		
Toezicht APV		
Juridische ondersteuning vergunningverlening		
Juridische ondersteuning toezicht&handhaving		
VTH-ondersteunende dienstverlening		
RO-projecten (bijdrage vanuit team VOI/THV)		
Overige ondersteunende Projecten		
Gerealiseerde productie uren 1-10-24 t/m 30-9-2025	2389	
Benodigd aantal Fte	1,71	
Beschikbaar aantal Fte	1,58	
Voldoende/onvoldoende capaciteit in Fte	-0,13	

Begin dit jaar zorgde verloop ervoor dat de afhandeling van de werkvoorraad binnen de bestaande capaciteit onzeker werd en is omwille van de continuïteit capaciteit ingehuurd. Tevens is de vacature voor een nieuwe bouwtoezichthouder opengezet. Deze hebben we kunnen invullen vanaf februari 2025.

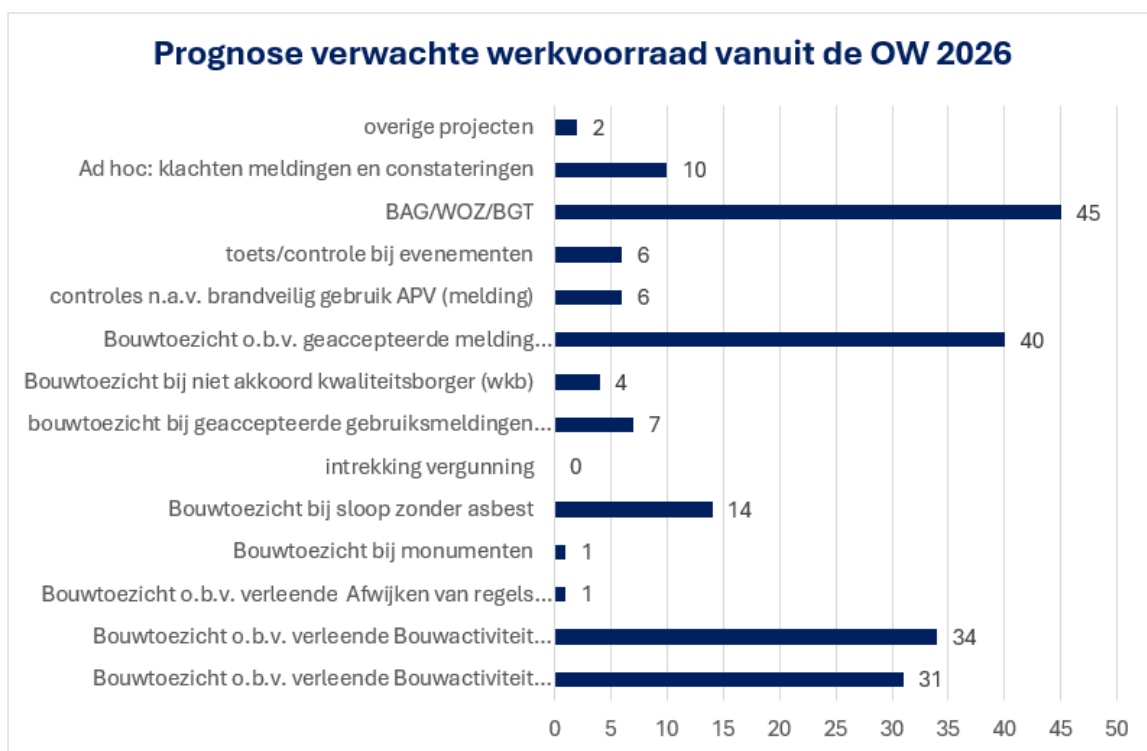
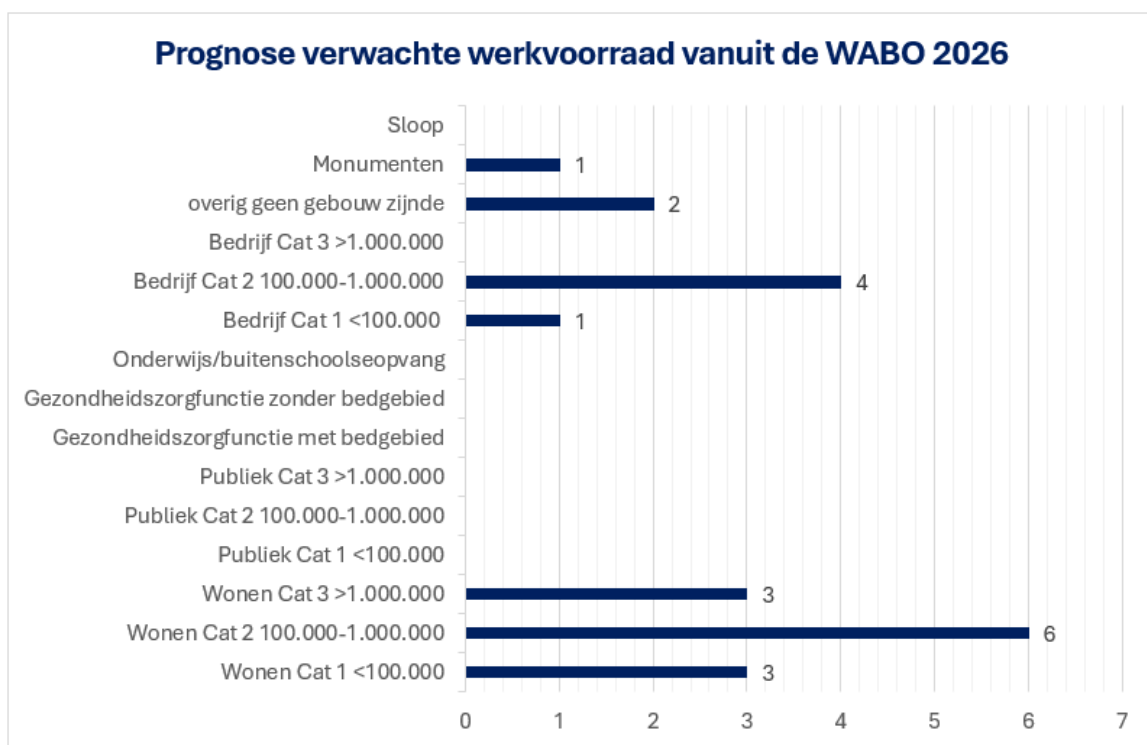
Conclusie

In 2025 zijn de opgepakte taken adequaat uitgevoerd. Het beheers niveau was onvoldoende, naar omstandigheden, het grootste gedeelte van het jaar. Om de risico's zoveel mogelijk te beperken is in 2025 gebruik gemaakt van inhuur en is er een nieuwe vast bouwtoezichthouder geworven.

Prognose Toezicht Bouw 2026

Verwachte werkzaamheden

De prognose voor 2026 omvat in totaal 221 toezicht zaken. Zie onderstaande grafieken:

Het is moeilijk te voorspellen of in 2026 er een toename of afname van het aantal toezicht zaken zal gaan plaats vinden t.o.v. 2025. Op basis van de tot nu toe opgedane ervaringscijfers hebben we gepoogd een reële inschatting te maken voor 2025. De kans bestaat dat het nog niet zal overeenkomen met de werkelijkheid. Door maandelijkse monitoring gaan we een vinger aan de pols houden zodat er tijdig kan worden bijgestuurd mocht dit wenselijk/noodzakelijk zijn

In 2026 zal de nadruk komen te liggen op het implementeren van de nieuwe beleidslijn VTH onder de Wkb vanuit het nieuwe VTH-beleid 2024-2028.

Wel is e.a. afhankelijk van de continuering van inhuur. Dit zal in 2026 wel nodig zijn. Tevens zal er overwogen moeten worden of er toch geen 2e toezichthouder bouw aangenomen dient te worden. Aangezien de uitbreiding van gevolklassen die naar de

Verwachte bijdrage aan beleidsdoelen en streefwaarden "Programma Ruimte" in 2026

Onderdeel	Indicator	Streefwaarde 2026
Toezicht en Handhaving	Aantal bestuurlijke (her)controles bouw/sloop in handhavingssfeer	5
	Aantal bestuurlijke (her)controles brandveiligheid in handhavingssfeer	2

In de geplande werkvoorraad is rekening gehouden met de indicatoren en streefwaarden uit het programma Ruimte (<5 bestuurlijke (her)controles bouw/sloop in handhavingssfeer, <2 bestuurlijke (her)controles brandveiligheid in handhavingssfeer).

Door het aantal bestuurlijke (her)controles in kaart te brengen geven we gelijktijdig inzicht in het aantal geconstateerde onveilige situaties, zoals als indicator opgenomen in de beleidsdoelen van het programma ruimte van de gemeente Twenterand.

Om het aantal controles waar onveilige situaties zijn aangetroffen in kaart te brengen, moeten de monitoringsinstellingen in onze systemen worden aangepast.

Verwachte bijdrage aan de beleidsagenda in 2026

Vanuit het team THV zal er aan de volgende beleidsonderdelen een bijdrage worden geleverd:

- **"WKB-beleid"** Toezichthouder bouw en handhaving (juristen) leveren input zodat beleid aansluit bij de praktijk en uitvoerbaar blijft voor toezichthouders bouw en handhaving (juristen);
- **"Evenementenbeleid"** team THV Levert input en uitvoering zodat beleid aansluit bij de praktijk en uitvoerbaar blijft voor boa's, APV- vergunningverlener, toezichthouder bouw en handhaving (juristen);

Verwachte bijdrage aan acties en verbeterinitiatieven (projecten) in 2026

Vanuit het team THV zal er aan de volgende acties en verbeterinitiatieven in 2026 een bijdrage worden geleverd:

- Inzet van AI bij de werkzaamheden onder de OW. Effectiever en efficiënter werken door gebruik te maken van AI;
- Processen beoordelen en verbeteren. Verbeteren gebruiksvriendelijkheid processen/ informatie;
- Verbeteren (juridische) processen in ons digitale afhandelingsysteem Powerbrowser.
- Controles t.b.v. actualisatie horecaverunningen;
- Controles n.a.v. het actieplan Ondermijning;
- Controles n.a.v. Project KADH;

Er wordt in 2026 rekening gehouden met een raming van ongeveer 410 uur om te besteden aan het bijdragen aan de beleidsagenda 2026 en aan acties en verbeterinitiatieven door toezichthouders bouw vanuit het Team THV.

*Het reguliere werk wat uit de deelname aan de beleidsagenda 2026 en verbeteracties/projecten zou kunnen komen is niet opgenomen in de prognose aantallen van 2026. Deelname aan de project/werkgroepen kan ook extra regulier werk opleveren voor de clusters binnen de teams VOI en THV waar geen formatie voor is geraamd in dit uitvoeringprogramma.

Verwachte capaciteitsverantwoording t.o.v. verwachte productie 2026

Om de geprognostiseerde werkvoorraad voor 2026 uit te kunnen voeren, is 2 fte benodigd. Met de inzetbare capaciteit van 1,78 fte (inclusief 0,78 fte inhuur), is de doelstelling om het toezicht op een adequaat niveau uit te voeren, niet haalbaar.

Capaciteitsoverzicht prognose t.o.v. verwachte productie 2026 in uren VOI + THV	
	
	Toezicht Bouw
Omgevingsvergunningen OPA bouwen/bouw technisch	
Omgevingsvergunningen Overige	
Verkennen en begeleiden initiatief	
Afwijken van Omgevingsplan	
meldingen bouw(wkb)/brandveiligheid/sloop	184
Omgevingsvergunningen APV	
Toezicht Bouw/Overige (WABO/OW)	2205
Toezicht RO (OW)	
Toezicht APV	
Juridische ondersteuning vergunningverlening	
Juridische ondersteuning toezicht&handhaving	
VTH-ondersteunende dienstverlening	
VTH- digitale ondersteuning verbeteren kwaliteit	
RO-projecten (bijdrage vanuit team VOI/THV)	
Overige Projecten	410
Prognose productie 1-10-25 t/m 30-9-2026	2799
prognose benodigd aantal Fte	2,00
prognose inzetbaar aantal Fte	1,78
Voldoende/onvoldoende capaciteit	-0,22

Door monitoring zal bij dit onderdeel een extra vinger aan de pols moeten worden gehouden en zal er periodiek met de medewerkers de voortgang worden besproken. Als de inwerkingtreding van de uitbreiding van aanvullende gevolg klassen 0, 2 en 3, onder de Wet kwaliteitsborging uitgesteld blijft. Zal er in 2027 structureel moeten worden uitgebreid en zal er een bouwtoezichthouder aanvullend moeten worden aangenomen.

Afwijkingen en risico's

De risico's blijven met de huidige beschikbare capaciteit in onvoldoende mate beperkt. De taakuitvoering kan weliswaar adequaat uitgevoerd worden, maar is het beheers niveau onvoldoende. Er is te weinig capaciteit beschikbaar om voldoende toezicht te kunnen uitvoeren op de hoogste risico's in het risicomodel, zoals gebouwen met publieksfunctie of een woonfunctie. Door tijdig te controleren worden risico's in de bouwfase namelijk zoveel mogelijk beperkt en daarmee wordt voorkomen dat we bestuursrechtelijk moeten optreden. Tevens kan er zo vanuit bouwtoezicht ook geen adequate bijdragen worden geleverd aan overige projecten waar de gemeente Twenterand uitvoer aan wil geven.

3.1.3 Vergunningverlening - Ruimtelijke Ontwikkeling

De primaire taken die voortvloeien uit de ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteit zijn indirect gekoppeld aan de Ow. Voor de Ow zijn dit onder meer informatieverzoeken RO bij verkennen en begeleiden initiatief (vooroverleg), bijdragen aan doorontwikkeling omgevingsplannen, Binnenplanse afwijking (omgevingsplan/OPA), Buitenplanse omgevingsplanactiviteit (kleine BOPA), Buitenplanse omgevingsplanactiviteit (grote BOPA).

In de paragraaf "Vergunningverlening – Bouw/Sloop/Kap/Monumenten" werd aangehaakt op het onderwerp Monumenten. Dit onderwerp raakt ook het werkveld van de ruimtelijke ontwikkeling. Zo wordt in alle actualisatieplannen een paragraaf opgenomen met daarin archeologische bepalingen, tenzij uit onderzoek is gebleken dat er geen archeologische of cultuurhistorische waarden worden aangetast. Er is een actuele archeologische en cultuurhistorische waardenkaart opgesteld in 2017. Bij aanpassingen op het omgevingsplan vindt, indien noodzakelijk, onderzoek plaats. In de Omgevingsvisie is een apart hoofdstuk toebedeeld aan Monumenten. De gemeente Twenterand is in 2025 gestart met het opstellen van een nieuwe Omgevingsvisie. Vanuit Ruimtelijke ontwikkeling dragen hier ook collega's vanuit team VOI aan bij.

Door de Ow zijn een aantal producten in het werkveld RO gewijzigd. De individuele bestemmingsplannen zijn komen te vervallen daar is 1 nieuw omgevingsplan voor teruggekomen. Ook zijn er in 2025 de no-

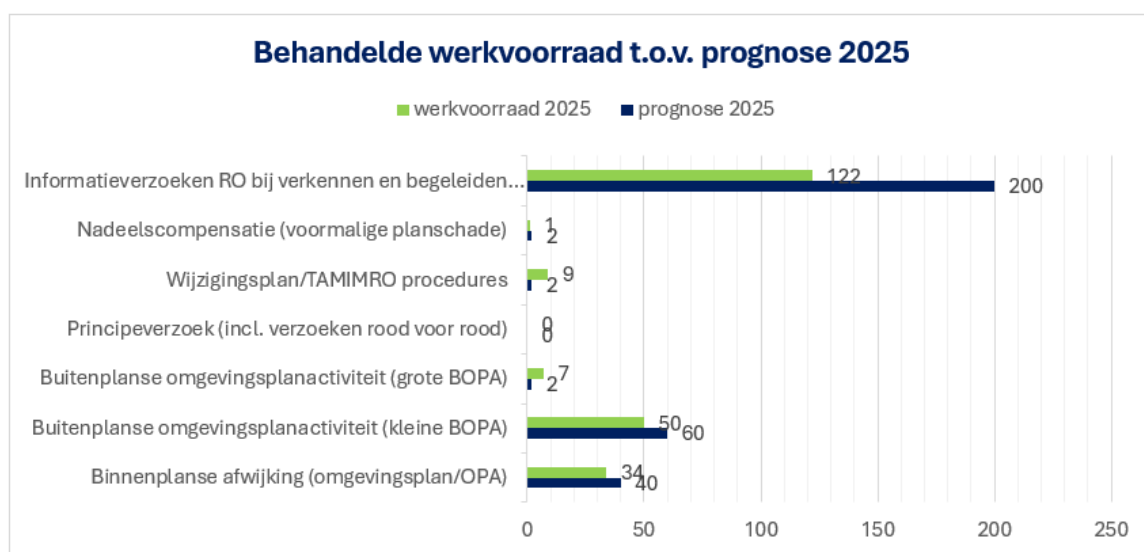
dige BOPA's (afwijken van het omgevingsplan) aangevraagd. De BOPA's hebben de kruimelgevallen en partiële herzieningen vervangen. Een alternatief voor de BOPA is de tijdelijke maatregel informatie-model Ruimtelijke Ordening (afgekort TAM-IMRO). In uitzonderlijke gevallen kan er dan in de tijdelijke situatie wijzigingsbesluiten van het omgevingsplan worden bekendgemaakt met de huidige techniek (huidige planapplicaties). Het was moeilijk te voorspellen in 2024 of de Ow in 2025 voor een toename van het aantal aanvragen ging zorgen.

In 2025 zijn het aantal BOPA's goed gemonitord zoals ook beschreven in de subparagraaf 'Processtap 6: Monitoren' van de paragraaf 'Kwaliteitscriteria deel 2: Procescriteria'.

Hetzelfde geldt ook voor het aantal zaken waarbij een medewerker RO in een vorm van omgevingsoverleg (principeoverleg, vooroverleg en intake- of omgevingstafel) plaatsneemt. Hier hebben we in 2025 goed op kunnen monitoren.

Evaluatie vergunningen RO 2025

De totale geplande werkvoorraad voor 2025 was geraamd op ongeveer 308 zaken. In 2025 zijn er in totaal 223 zaken gerealiseerd. Zie de volgende grafiek:

Uit bovenstaande grafiek blijkt dat de prognose in 2025 iets ruimer gesteld is dan de behaalde werkvoorraad. Er zijn minder vooroverleggen/omgevingsinitiatieven aangevraagd en gerealiseerd dan geprognostiseerd in 2025. Ook hebben we minder vaak dan geprognostiseerd af hoeven te wijken van het omgevingsplan d.m.v. een binnenplanse of kleine BOPA. Wel hebben we meer moeten afwijken d.m.v. een grote BOPA en zijn er meer wijzigingsplannen/TAMIMRO procedures aangevraagd dan verwacht. Deze procedures kosten veel meer tijd dan de standaard afwijkingen tot een kleine BOPA.

Bijdrage aan beleidsdoelen en streefwaarden "Programma Ruimte" in 2025

Afwijken van het omgevingsplan in 2025:

- 34 x d.m.v. een Binnenplanse afwijking meegewerkt aan een initiatief onder de OW;
- 50 x d.m.v. een Buitenplanse omgevingsplanactiviteit (kleine BOPA) meegewerkt aan een initiatief onder de OW;
- 7 x d.m.v. een Buitenplanse omgevingsplanactiviteit (grote BOPA) meegewerkt aan een initiatief onder de OW;
- 9 x d.m.v. een Wijzigingsplan/TAMIMRO procedure.

Hierdoor is meegewerkt aan het behalen van de beleidsdoelen en streefwaarden die zijn benoemd in 3.1.1 Vergunningverlening Bouw/Sloop/Monumenten/Kap/Inrit

Geleverde bijdrage aan projecten in 2025

In 2025 hebben de medewerkers RO, voor 1750 uur, hun bijdrage geleverd aan o.a.:

- de volgende RO-projecten:
 - o "Vriezenveen zuid" (Vriezenveen)
 - Bijzonder wonen (grote BOPA)

- Reguliere woonwijk 1e fase
- Wonen in het groen
- o “De Smitshoek” (Den Ham)
- o “Westerbouwlanden noord (Vriezenveen)
- o “Zuivelstraat” (Vriezenveen)
- o “Hoek van de verzetsstraat (Vriezenveen)
- o “Trio-terrein” (westerhaar)
- Bijdragen aan de toepasbare regels voor het Omgevingsplan;
- RO LBV taken.

Capaciteitsverantwoording t.o.v. geleverde productie

De gerealiseerde werkvoorraad heeft 6331 uur aan capaciteit gekost. Voor deze taken was 3,23 fte gekwalificeerd personeel nodig. Met inhuur was er 4,54 fte in 2025 beschikbaar. Daarmee kon de werkvoorraad op een beheersbaar niveau worden afgedaan.

Capaciteitsoverzicht t.o.v. geleverde productie 2025 in uren VOI + THV	
	
	RO-specialisten
Omgevingsvergunningen OPA bouwen/bouw technisch	
Omgevingsvergunningen Overige	
Vooroverleg/Verkennen en begeleiden initiatief	
Afwijken van Bestemmingsplan/Omgevingsplan	4581,00
meldingen bouw(wkb)/brandveiligheid/sloop	
Omgevingsvergunningen APV	
Toezicht Bouw/Overige (WABO/OW)	
Toezicht RO	
Toezicht APV	
Juridische ondersteuning vergunningverlening	
Juridische ondersteuning toezicht&handhaving	
VTH-ondersteunende dienstverlening	
RO-projecten (bijdrage vanuit team VOI/THV)	1750
Overige ondersteunende Projecten	
Geraliseerde productie uren 1-10-24 t/m 30-9-2025	6331,00
Benodigd aantal Fte	4,52
Beschikbaar aantal Fte	4,54
Voldoende/onvoldoende capaciteit in Fte	0,02

Gaande het jaar zorgden een combinatie van niet voorziene (ziekte van meerdere personen) en voorziene omstandigheden ervoor dat de afhandeling van de werkvoorraad binnen de bestaande capaciteit onzeker werd. Er is daarom omwille van de continuïteit extra capaciteit ingehuurd. Tevens is de vacature voor een nieuwe RO specialist opengezet. Deze vacature hebben we kunnen invullen vanaf augustus 2025.

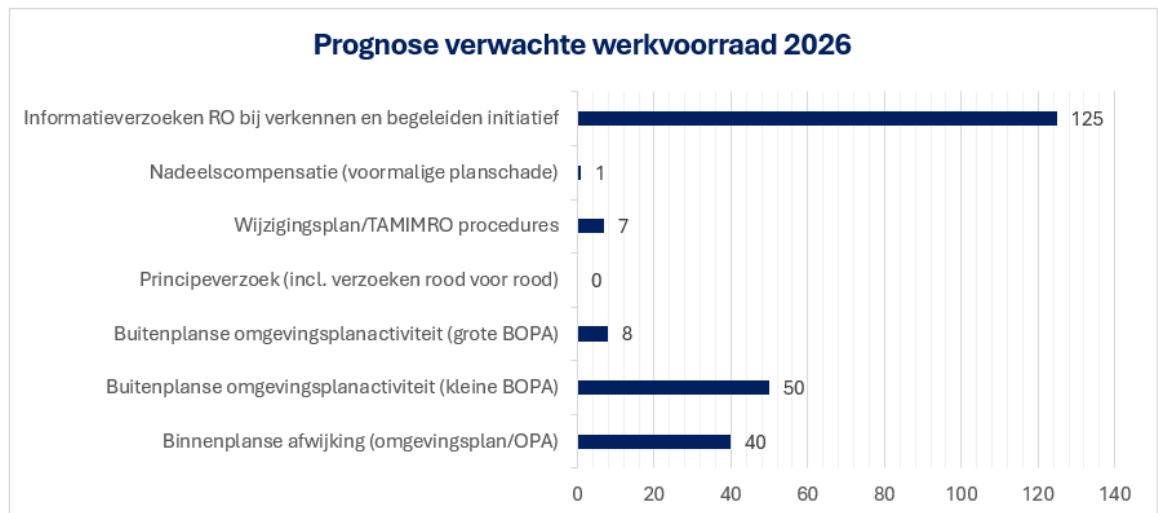
Conclusie

In 2025 zijn de taken alsnog adequaat uitgevoerd. Het beheers niveau was voldoende. Om de risico's zoveel mogelijk te beperken is in 2025 gebruik gemaakt van inhuur en is aanvullend de vacature voor een nieuwe medewerker RO opengezet en ingevuld.

Prognose vergunningen RO 2026

Verwachte werkzaamheden

De prognose voor 2026 omvat in totaal 231 zaken. Zie onderstaande grafiek:

Het is moeilijk te voorspellen of in 2025 er een toename of afname van het aantal zaken zal gaan plaats vinden t.o.v. 2024. Op basis van de tot nu toe opgedane ervaringscijfers hebben we gepoogd een reële inschatting te maken voor 2025. De kans bestaat dat het nog niet zal overeenkomen met de werkelijkheid. Door maandelijkse monitoring gaan we een vinger aan de pols houden zodat er tijdig kan worden bijgestuurd mocht dit wenselijk/noodzakelijk zijn

Verwachte bijdrage aan beleidsdoelen en streefwaarden "Programma Ruimte" in 2025

In de geplande werkvoorraad is rekening gehouden met de indicatoren en streefwaarden uit het programma Ruimte hieraan zal o.a. een bijdrage worden geleverd door 40 x d.m.v. een Binnenplanse afwijking (omgevingsplan/OPA) mee te werken aan vergunningverlening, 50 x d.m.v. een Buitenplanse omgevingsplanactiviteit (kleine BOPA) mee te werken aan vergunningverlening en 8 x d.m.v. een Buitenplanse omgevingsplanactiviteit (grote BOPA) mee te werken aan vergunningverlening voor woningen, bedrijven en andere soorten bouwplannen zoals deze zijn geraamd in 3.1.1 Vergunningverlening Bouw/Sloop/Kap/Monumenten.

Verwachte bijdrage aan de beleidsagenda in 2026

Vanuit het team VOI zal er aan de volgende beleidsonderdelen een bijdrage worden geleverd

- **"Omgevingsplan/Evaluatie lijst bindend advies"** sub team RO: evalueren bindende adviezen
- **"Vergrijzing pre-mantelzorg"** sub team RO: uitvoeren van een onderzoek naar mogelijkheden om pre-mantelzorgunits mogelijk te maken en wat de risico's en consequenties zijn;
- **"Omgevingsplan-STOP-TPOD"** sub team RO: geeft input hoe dit zou kunnen worden ingericht zodat het goed en toekomst proof uitvoerbaar is en wordt vastgelegd in het omgevingsplan;
- **"LBV en LBV+"** sub team RO: LBV en LBV+ is een stoppersregeling voor agrariërs, Het is een landelijke regeling. Bij een succesvolle procedure ontvangt de gemeente een bijdrage.
- **"programmaplan woningsplitsing"** Team VOI geeft input hoe dit mogelijk te maken in de praktijk omdat team VOI dit moet uitvoeren na beleidsvorming;
- **"Omgevingsplan"** Team VOI werkt mee aan een uitvoerbaar en begrijpelijk omgevingsplan zodat het uitvoerbaar is voor het team, begrijpelijk en toepasbaar voor inwoners en ondernemers;
- **"Programmaplan wonen"** Team VOI levert een actieve bijdrage aan de versnelling van de toename van het aantal woningen door het begeleiden van initiatieven en verlenen van vergunningen van aanvraag tot afhandeling volgens de wettelijke procedures;
- **"Participatie"** Team VOI voert het participatiebeleid uit en stimuleert initiatiefnemers om zo juridische vervolgstappen zoveel mogelijk te voorkomen;
- **"Toekomst gemeentelijk vastgoed"** Team VOI beoordeelt en begeleidt de benodigde vergunningen en planologische aanpassingen voor toekomstig gemeentelijk vastgoed en toets deze aan wetgeving beleid en uitvoerbaarheid;
- **"Spreidingswet"** Team VOI denkt hierin mee en geeft input voor nieuw of te actualiseren beleid en ontvangt vervolgens de aanvragen waarvoor vergunningen, planologische toetsing en afstemming over locaties en aanpassingen nodig zijn die ook juridisch houdbaar zijn.
- **"Richtlijn recreatiewoningen"** Team VOI geeft input hoe deze regeling in uitvoering kan worden gebracht. Als beleid is bepaald zal team VOI uitvoering moeten geven aan de aanvragen.
- **"Engbertsdijkvenen"** Team VOI beoordeelt ruimtelijke initiatieven en vergunningen in de omgeving van dit gebied en toetst daarbij aan de gebiedsvisie, natuurregels en uitvoerbaarheid en ziet toe dat deze aanpassingen juridisch houdbaar zijn;

- **"Toekomst Wmo/vergrijzing"** Team VOI geeft input voor beleid nieuw of te actualiseren beleid en voert uit door verlenen van vergunningen zoals voor levensloopbestendige woningen, mantelzorgunit/voorzieningen en aanpassingen die langer thuis wonen mogelijk maken;
- **"Omgevingsvisie"** Team VOI lees mee en geeft input met als doel dat de visie kan worden vertaald naar uitvoerbaarheid.

Verwachte bijdrage aan acties en verbeterinitiatieven (projecten) in 2026

Vanuit het team VOI zal er aan de volgende acties en verbeterinitiatieven in 2026 een bijdrage worden geleverd:

- Deelname aan project Sprong (VNG) is een regionale samenwerking om samen concrete stappen te zetten voor het goed inrichten van het Omgevingsplan;
- Inzet van AI bij de werkzaamheden onder de OW. Effectiever en efficiënter werken door gebruik te maken van AI;
- Processen beoordelen en verbeteren. Verbeteren gebruiksvriendelijkheid processen/ informatie;
- Toetsen RO-medewerkers VOI aan de KC 3.0 door Liberaux. Verhogen juridische kwaliteit, advies, dienstverlening en toewerken naar een professionele organisatie;
- Verbeteren gebruik intaketafel;
- Verbeteren (juridische) processen in ons digitale afhandelingsstelsel Powerbrowser.

Er wordt in 2026 rekening gehouden met een raming van ongeveer 1600 uur om te besteden aan het bijdragen aan de beleidsagenda 2026 en aan acties en verbeterinitiatieven door de RO-medewerkers vanuit het Team VOI.

*Het reguliere werk wat uit de deelname aan de beleidsagenda 2026 en verbeteracties/projecten zou kunnen komen is niet opgenomen in de prognose aantallen van 2026. Deelname aan de project/werkgroepen kan ook extra regulier werk opleveren voor de clusters binnen de teams VOI en THV waar geen formatie voor is geraamd in dit uitvoeringprogramma.

Verwachte capaciteitsverantwoording t.o.v. verwachte productie 2026

Voor het uitvoeren van het programma voor 2026 is naar verwachting 4,42 fte nodig. Er wordt verwacht dat er 4,45 fte (inclusief inhuur) structureel inzetbaar is in 2026. Dat zou net voldoende moeten zijn om de werkvoorraad beheersbaar te houden

Capaciteitsoverzicht prognose t.o.v. verwachte productie 2026 in uren VOI + THV	
	
	RO-specialisten
Omgevingsvergunningen OPA bouwen/bouw technisch	
Omgevingsvergunningen Overige	
Verkennen en begeleiden initiatief	183
Afwijken van Omgevingsplan	4398
meldingen bouw(wkb)/brandveiligheid/sloop	
Omgevingsvergunningen APV	
Toezicht Bouw/Overige (WABO/OW)	
Toezicht RO (OW)	
Toezicht APV	
Juridische ondersteuning vergunningverlening	
Juridische ondersteuning toezicht&handhaving	
VTH-ondersteunende dienstverlening	
VTH- digitale ondersteuning verbeteren kwaliteit	
RO-projecten (bijdrage vanuit team VOI/THV)	1000
Overige Projecten	600
Prognose productie 1-10-25 t/m 30-9-2026	6181,00
prognose benodigd aantal Fte	4,42
prognose inzetbaar aantal Fte	4,45
Voldoende/onvoldoende capaciteit	0,04

Door monitoring zal bij dit onderdeel een extra vinger aan de pols moeten worden gehouden en zal er periodiek met de medewerkers de voortgang worden besproken.

Afwijkingen en risico's

De risico's blijven met de huidige inzetbare capaciteit 3,35 fte in 2026 in onvoldoende mate beperkt. De taakuitvoering kan weliswaar adequaat uitgevoerd worden door aanvullend voor 1,1 fte in te huren voor 2026. De verwachting is dan ook dat de geplande werkvoorraad onder normale omstandigheden gerealiseerd kan worden in 2026 en dus beheersbaar is. De voortgang zal periodiek wel besproken moeten worden met de medewerkers en waar nodig zal alsnog aanvullend gebruik gemaakt moeten worden van inhuur. Hiermee wordt zoveel mogelijk voorkomen dat er achterstanden ontstaan (bijvoorbeeld bij vergunningverlening bouw).

3.1.4 Toezicht en Handhaving - Ruimtelijke Ordening

Het toezicht op de regels van ruimtelijke kwaliteit vindt o.a. plaats op basis van:

- Het Omgevingsplan;
- Omgevingsvergunningen (toestemming afwijkend gebruik);
- Beeldkwaliteitsplannen;
- Voorwaardelijke verplichtingen c.q. overeenkomst (bijv.: erfinrichtingsplan, sloop object).

De werkwijze binnen toezicht en handhaving RO volgt een vaste structuur en is als volgt:

Aanleiding	• Handhavingsverzoek • Inventariserende controle (n.a.v. klacht, melding of constatering) • Spontane controle (n.a.v. actief toezicht)	Inlezen overtreding en regels en vooroverleg met betreffende collega's
1e Locatiebezoek	Gesprek betrokkene(n) en bezichtiging/ inmeten situatie	Wanneer geen overtreding wordt geconstateerd, wordt de zaak afgerond
Toetsing	• Eenvoudig • Complex: i.s.m. juridisch medewerker	Opmaken controlerapport en Toetsing situatie aan bestemmingsregels/ legalisatieonderzoek
2e Locatiebezoek	Bespreken regels vs. Gebruik	Mededelen wat er wordt verwacht om overtreding te beëindigen
Aanschrijven op overtreding	Indien nodig volgt: • Ambtelijke waarschuwing (brief zonder rechtsgevolg); • Voornemen dwangsom/ opleggen dwangsom	Doel: zonder bestuursrechtelijk handelen de overtreding binnen een bepaalde tijd beëindigen

De toezicht- en handhavingstaken in relatie tot bestemmingsplannen c.q. regels betreffende ruimtelijke ordening raken in de praktische uitvoering regelmatig de overige VTH-taken. Daarbij probeert de toezichthouder RO zo veel als mogelijk actief te controleren op strijdigheden en illegaal gebruik. Dit gebeurt in samenspraak met de andere toezichthouders van de gemeente. Zij stuiten bij controles in het kader van hun eigen taakuitvoering nog wel eens op illegaal gebruik van gronden of objecten en strijdigheden met het bestemmingsplan. Onderling vindt een goede uitwisseling van informatie plaats.

Bij het toezicht op en de handhaving van een goede ruimtelijke ordening ligt de nadruk op voorkantsamenwerking, waarbij de insteek is zo veel als mogelijk in overleg met de belanghebbende(n) afstemmen hoe regels geïnterpreteerd worden en feitelijk dienen te worden geïnterpreteerd. Vergelijkbare oplossingen die aangedragen worden om de strijdigheid te beëindigen zijn daarin informatie die onderdeel zijn van de overwegingen.

Bij het opsporen van o.a. illegaal gebruik van gronden en/of objecten wordt hoofdzakelijk een piepsysteem aangehouden, voornamelijk in het buitengebied. Concreet houdt dit in dat de toezichthouder RO naar aanleiding van klachten, meldingen of een handhavingsverzoek de situatie op een locatie in kaart brengt. Een uitzondering daarop geldt voor de 'Voorwaardelijke verplichtingen'. Aan deze taak wordt in 2026 meer structuur en continuïteit gegeven.

Bovendien wordt gepland op basis van de risicoanalyse, zoals ook beschreven werd in de subparagraaf 'Processtap 3: Programma & organisatie' van de paragraaf 'Kwaliteitscriteria deel 2: Procescriteria'.

Voordat overgegaan wordt tot het opleggen van een handhavingsmaatregel zoals een last onder dwangsom of een last onder bestuursdwang dient eerst onderzocht te worden of een illegale situatie gelegaliseerd kan worden. Dit komt voort uit actuele jurisprudentie. In de meeste gevallen kan de toezichthouder RO dit onderzoek zelfstandig doen. In sommige (complexe) gevallen raadpleegt hij een plantoetser of een juridisch medewerker.

Risicoanalyse

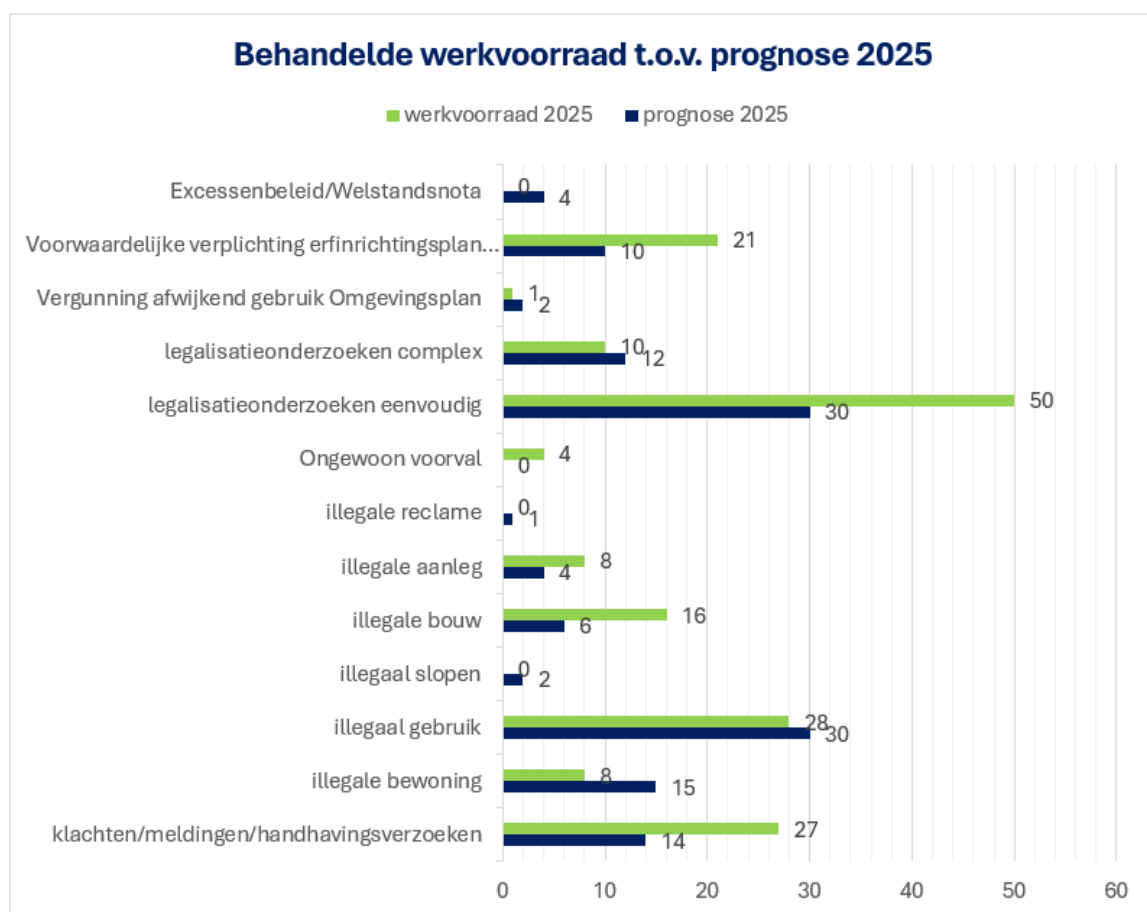
Voor de toezichttaak binnen de specialisatie ruimtelijk ordening wordt voor 2026 een risicoanalyse gebruikt. De risicoanalyse is opgenomen in bijlage 9 van dit UP. De top 3 risico's binnen RO betreffen de risico'soorten:

1. (Illegale) gebruik gronden;
2. (Illegale) bewoning; illegale kamerverhuur; en
3. (Illegale) gebruik bedrijf cat. >3.1.

De resultaten van de risicoanalyse tonen, dat illegaal gebruik en illegaal bewonen hoog scoren in de risicoanalyse. Redenen daartoe zijn dat het gewijzigde gebruik in veel gevallen een negatieve invloed heeft op de leefomgeving. Invloeden die nadelig zijn voor de veiligheid en gezondheid. Daarnaast zijn de objecten niet altijd geschikt voor het gewijzigde gebruik, waardoor niet kan worden voldaan aan de eisen van de Bouwbesluit c.q. het geldend bestemmingsplan. Die negatieve invloeden zijn minder hoog bij het illegaal bouwen van kleine bouwwerken of het illegaal tonen van reclame.

Evaluatie Toezicht RO 2025

Het verwachte aantal controles/zaken voor 2025 betrof 130. Er zijn 151 controles/zaken, inclusief informatieverzoeken gerealiseerd. Zie de grafiek hieronder:

Uit de grafiek valt af te leiden dat de gerealiseerde werkvoorraad en de prognose redelijk gelijk opgaan. De grootste verschillen zitten met name in de zaken met betrekking tot illegaal gebruik als ook de legalisatieonderzoeken. Deels hebben ze met elkaar te maken. Het illegaal gebruik dient immers ook getoetst te worden aan de mogelijkheden van legalisatie. Dergelijke onderzoeken kunnen complex zijn, zeker wanneer een beroep op het overgangsrecht kan worden gedaan.

Bijdrage aan beleidsdoelen en streefwaarden "Programma Ruimte" in 2025

Onderdeel	Indicator	Streefwaarde 2025	gerealiseerd
Toezicht en Handhaving	Aantal bestuurlijke (her)controles RO in handhavingssfeer	10	5
	Aantal behandelde klachten gericht op de Fysieke leefomgeving binnen het VTH-werkveld	20	27

Het aantal bestuurlijke (her)controles RO in handhavingssfeer is 5 (streefwaarde programma Ruimte is <10 van het totaal aantal controles). Het betreft hier controles als gevolg van een voornemen of opgelegde last onder dwangsom. Er was dus in 5 van de in totaal 60 controles (alle illegaliteitencontroles) sprake van strijdigheden waartegen werd opgetreden. Door hier zicht op te houden, dragen we bij aan het doel zoals neergelegd in het VTH-beleid, zijnde: 'er zijn minder gebouwen/gronden die strijdig zijn met het omgevingsplan'.

Daarnaast zijn alle ontvangen klachten en meldingen (27 in totaal) afgehandeld. Het percentage behandelde klachten ligt daardoor op 100%. Met de hoeveelheid klachten en meldingen zitten we ruim boven de streefwaarde uit het programma Ruimte uit (<20 in totaal).

Geleverde bijdrage aan projecten

In 2024 heeft de toezichthouder RO zo goed als niet kunnen bijdragen aan het verder implementeren en verbeteren van de nieuwe producten onder de OW.

Capaciteitsverantwoording t.o.v. geleverde productie

De gerealiseerde werkvoorraad heeft 1232 uur aan capaciteit gekost. Voor deze taken was 0,88 fte gekwalificeerd personeel nodig. Er was 0,89 fte in 2025 beschikbaar. Daarmee kon de werkvoorraad op een beheersbaar niveau worden uitgevoerd.

Capaciteitsoverzicht t.o.v. geleverde productie 2025 in uren VOI + THV	
	
Omgevingsvergunningen OPA bouwen/bouw technisch	
Omgevingsvergunningen Overige	
Vooroverleg/Verkennen en begeleiden initiatief	
Afwijken van Bestemmingsplan/Omgevingsplan	
meldingen bouw(wkb)/brandveiligheid/sloop	
Omgevingsvergunningen APV	
Toeziht Bouw/Overige (WABO/OW)	
Toeziht RO	1232
Toeziht APV	
Juridische ondersteuning vergunningverlening	
Juridische ondersteuning toezicht&handhaving	
VTH-ondersteunende dienstverlening	
RO-projecten (bijdrage vanuit team VOI/THV)	
Overige ondersteunende Projecten	
Geraliseerde productie uren 1-10-24 t/m 30-9-2025	1232
Benodigd aantal Fte	0,88
Beschikbaar aantal Fte	0,89
Voldoende/onvoldoende capaciteit in Fte	0,01

Conclusie

In 2025 zijn de taken adequaat uitgevoerd en is het beheers niveau voldoende.

Prognose Toeziht RO 2026

Verwachte werkzaamheden

De prognose voor 2026 omvat in totaal 176 zaken. Zie onderstaande grafiek:

In 2026 zal de inzet op de controle van voorwaardelijke verplichtingen uit erfinrichtingsplannen gecontinueerd worden. Tevens zijn we aan het verkennen of we door zogenaamde gevelcontroles meer inzicht kunnen krijgen op mogelijk strijdig gebruik op onze industrieterreinen en als bijvangst ons bedrijvenbestand tevens hierdoor kunnen actualiseren.

Ook zal de impact van de nieuwe beleidslijn Wkb uit het nieuwe VTH-beleid 2024-2027 moeten blijken in de praktijk. In 2025 hebben we daar helaas nog weinig ervaring mee op kunnen doen. In 2026 verwachten we dat hier meer werk uit voort zal komen en dat we dit dan beter uit kunnen kristalliseren. Regionaal zijn er nu meer bevoegde kwaliteitsborgers en het vermoeden is dat de meldingen snel binnen zullen lopen en wachttijden ontstaan. Een van de mogelijke effecten hiervan is dat meer mensen illegaal gaan bouwen, in afwachting van behandeling van de bouwtoets door de kwaliteitsborger. Mogelijk leidt dit tot meer handhavingsverzoeken en lasten onder dwangsom, als gevolg waarvan de toezichthouder RO veldcontroles moet gaan doen. Dit zal in nauwe samenwerking met de toezichthouders Bouw gebeuren.

Verwachte bijdrage aan beleidsdoelen en streefwaarden "Programma Ruimte" in 2026

Onderdeel	Indicator	Streefwaarde 2026
Toezicht en Handhaving	Aantal bestuurlijke (her)controles RO in handhavingssfeer	12
	Aantal behandelde klachten gericht op de Fysieke leefomgeving binnen het VTH-werkveld	20

In de geplande werkvoorraad is rekening gehouden met de indicatoren en streefwaarden uit het programma Ruimte (<12 bestuurlijke (her)controles RO in handhavingssfeer, <20 klachten/meldingen, 100% behandeld). Door het aantal bestuurlijke (her)controles in kaart te brengen geven we gelijktijdig inzicht in het aantal keer dat is opgetreden tegen strijdigheden, zoals als indicator opgenomen in het VTH-beleid van Twenterand. Om het aantal keer dat de strijdigheden zijn gelost in kaart te brengen, moeten de monitoringsinstellingen in onze systemen worden aangepast. Dat geldt ook voor het totaal aantal geconstateerde strijdigheden.

Verwachte bijdrage aan de beleidsagenda in 2026

Vanuit het team THV zal er aan de volgende beleidsonderdelen een bijdrage worden geleverd:

- **"WKB-beleid"** Toezichthouder bouw en handhaving (juristen) leveren input zodat beleid aansluit bij de praktijk en uitvoerbaar blijft voor toezichthouders bouw en handhaving (juristen);

- **“Evenementenbeleid”** team THV Levert input en uitvoering zodat beleid aansluit bij de praktijk en uitvoerbaar blijft voor boa's, APV- vergunningverlener, toezichthouder bouw en handhaving (juristen);

Verwachte bijdrage aan acties en verbeterinitiatieven (projecten) in 2026

Vanuit het team THV zal er aan de volgende acties en verbeterinitiatieven in 2026 een bijdrage worden geleverd:

- Controles t.b.v. actualisatie horecaverunningen;
- Controles n.a.v. het actieplan Ondernijning;
- Opzetten van een plan om “gevelcontroles” uit te gaan voeren om strijdig gebruik t.o.v. het omgevingsplan op te gaan sporen op onze industrieterreinen en tevens daardoor ons bedrijvenbestand te actualiseren.

Aanvullend zullen alle toezichthouders die in vaste dienst zijn worden getoetst aan de nieuwe kwaliteitscriteria 3.0 die vanaf 1-1-2025 gaan gelden. Deze toets zal worden uitgevoerd door het bureau Libereaux. Hiervoor zullen de toezichthouders aardig wat uren kwijt zijn om deze toetsing te doorlopen. Daarom is dit ook opgenomen qua uren onder Overige Projecten.

Er wordt in 2026 rekening gehouden met een raming van ongeveer 120 uur om te besteden aan het bijdragen aan de beleidsagenda 2026 en aan acties en verbeterinitiatieven door de RO-toezichthouder vanuit het Team THV.

*Het reguliere werk wat uit de deelname aan de beleidsagenda 2026 en verbeteracties/projecten zou kunnen komen is niet opgenomen in de prognose aantallen van 2026. Deelname aan de project/werkgroepen kan ook extra regulier werk opleveren voor de clusters binnen de teams VOI en THV waar geen formatie voor is geraamd in dit uitvoeringprogramma.

Verwachte capaciteitsverantwoording t.o.v. verwachte productie 2025

Voor de uitvoering van de toezicht- en handhavingstaken RO is in 2026 0,89 fte beschikbaar. Om de taakstelling te kunnen uitvoeren, is 0,89 fte benodigd. Verwacht wordt dat de taken adequaat en beheersbaar kunnen worden uitgevoerd.

Capaciteitsoverzicht prognose t.o.v. verwachte productie 2026 in uren VOI + THV	
	Toeziht RO
Omgevingsvergunningen OPA bouwen/bouw technisch	
Omgevingsvergunningen Overige	
Verkennen en begeleiden initiatief	
Afwijken van Omgevingsplan	
meldingen bouw(wkb)/brandveiligheid/sloop	
Omgevingsvergunningen APV	
Toeziht Bouw/Overige (WABO/OW)	
Toeziht RO (OW)	1132
Toeziht APV	
Juridische ondersteuning vergunningverlening	
Juridische ondersteuning toezicht&handhaving	
VTH-ondersteunende dienstverlening	
VTH- digitale ondersteuning verbeteren kwaliteit	
RO-projecten (bijdrage vanuit team VOI/THV)	
Overige Projecten	120
Prognose productie 1-10-25 t/m 30-9-2026	1252
prognose benodigd aantal Fte	0,89
prognose inzetbaar aantal Fte	0,89
Voldoende/onvoldoende capaciteit	0,00

Afwijkingen en risico's

De risico's blijven met de huidige beschikbare capaciteit in onvoldoende mate beperkt. De taakuitvoering kan weliswaar adequaat uitgevoerd worden, maar het beheers niveau geeft zorgen. Er wordt te weinig

gecontroleerd om de risico's van de hoogste risico categorieën, illegaal gebruik, bewoning, voorwaardelijke verplichtingen, binnen afzienbare tijd te beperken. Door beperkte capaciteit zijn we genooddaakt een piepsysteem te hanteren en daardoor kunnen we niet streven naar gelijkheid.

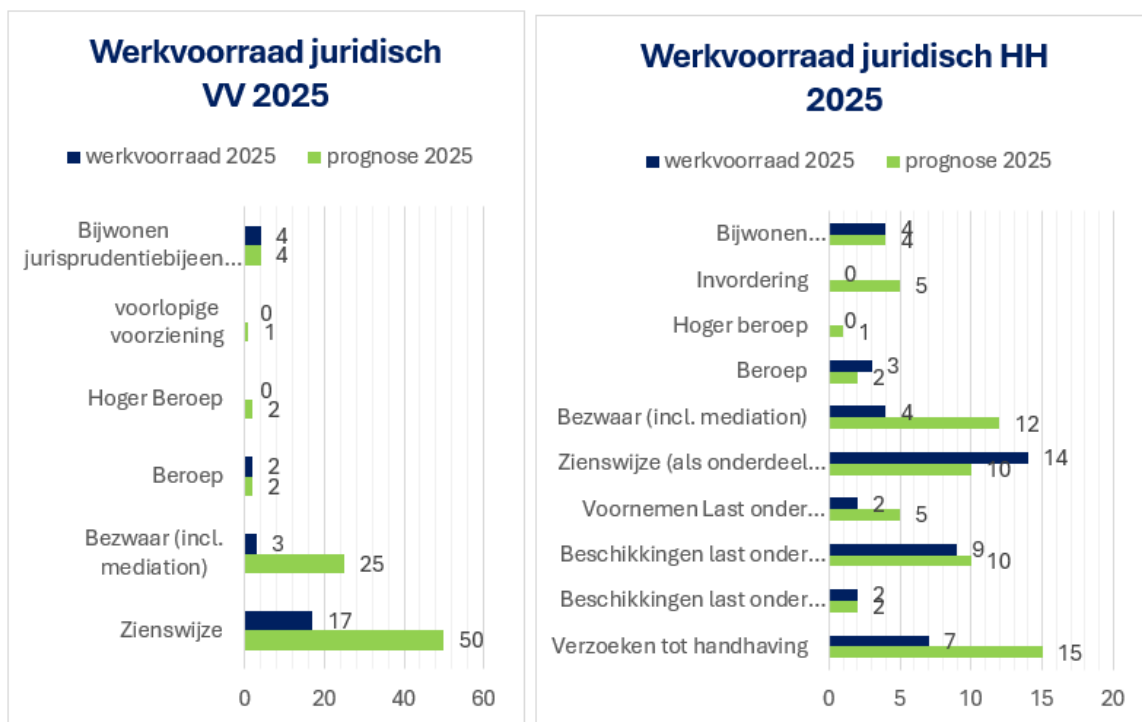
3.2 VTH - Juridische zaken

De uitvoering van VTH-taken binnen het omgevingsrecht, de bijzondere wetten en lokale regelgeving is handen van de juridisch medewerkers van het team VOI en THV. Het gaat dan met name om de behandeling van bezwaren tegen verleende vergunningen of intrekkingen en besluiten in relatie tot handhavingstaken. Bovendien ontwikkelen zij lokale regelgeving en worden VTH-producten juridisch getoetst. Het team VOI en THV voert de juridische taken die zich (eventueel) aandienen in relatie tot de VTH-taken binnen de beschikbare formatie uit. Het betreft handhavingsbeschikkingen, zienswijzen, bezwaar en (hoger) beroep. Dit geldt ook voor juridische trajecten die voortvloeien uit de taak vergunningverlening.

Daarnaast fungeren de juridisch medewerkers als vraagbaak ten behoeve van de taakonderdelen van de teams VOI en THV. Voor het overige bestaat de taakuitvoering uit juridische advisering, collegiaal toetsen van diverse juridisch getinte producten en het actueel houden van wet- en regelgeving in relatie tot de VTH-taken. Mediatie wordt als mogelijkheid aangeboden door de gemeente om op een andere wijze dan een gerechtelijke procedure tot geschillenbeslechting te komen.

Evaluatie Juridische zaken VV/HH 2025

Voor 2025 waren er in totaal 150 zaken geraamd. Er zijn totaal 71 zaken behandeld in 2025. Zie onderstaande grafieken:

Uit bovenstaande grafieken valt op dat zowel binnen het onderdeel Vergunningverlening als Handhaving de prognose ruimer was dan de werkvoorraad daadwerkelijk is uitgevallen. Beide onderdelen zijn vraag gestuurd en dus op voorhand niet goed te voorspellen. Wel hebben burgers/bedrijven meer zienswijzen ingediend tegen een voornemen last onder dwangsom.

Bijdrage aan beleidsdoelen en streefwaarden "Programma Ruimte" in 2025

Onderdeel	Indicator	Streefwaarde 2025	gerealiseerd
Toezicht en Handhaving	Aantal behandelde handhavingsverzoeken	15	7

Het aantal ingediende en behandelde handhavingsverzoeken was 7 (streefwaarde programma ruimte <15 behandelde handhavingsverzoeken). Door deze handhavingsverzoeken te behandelen, dragen we

bij aan het doel zoals neergelegd in het VTH-beleid, zijnde: 'er zijn minder gebouwen/gronden die strijdig zijn met het bestemmingsplan/omgevingsplan'.

Geleverde bijdrage aan projecten

In 2025 hebben de juristen VV/HH, voor 1600 uur, hun bijdrage geleverd aan o.a.:

- De juridische advisering en ondersteuning van de interne organisatie (opstellen juridische nota's/Woo-verzoeken etc);
- Deelname aan diverse projectgroepen m.b.t. :
 - o Actualiseren APV-verordening;
 - o Opstellen Evenementenbeleid;
 - o Actualiseren Handhavingsarrangement;
 - o Van WKB-beleid naar uitvoering;
 - o BIBOB-beleid evalueren en actualiseren;
 - o Wet goed verhuurderschap (Wgv). Hiervoor wordt/is o.a. een loket ingericht.

Alle juristen die in vaste dienst waren zijn getoetst in 2025 aan de nieuwe kwaliteitscriteria 3.0 die vanaf 1-1-2025 gaan gelden. Deze toets is uitgevoerd door het bureau Libereaux.

Capaciteitsverantwoording t.o.v. geleverde productie

De gerealiseerde werkvoorraad heeft 3246 uur aan capaciteit gekost. Voor deze taken was 2,35 fte gekwalificeerd personeel nodig. Er was 3,55 fte in 2025 beschikbaar. Daarmee kon de werkvoorraad op een beheersbaar niveau worden uitgevoerd.

Capaciteitsoverzicht t.o.v. geleverde productie 2025 in uren VOI + THV	Juridisch VV	Juridisch HH
		
Omgevingsvergunningen OPA bouwen/bouw technisch		
Omgevingsvergunningen Overige		
Vooroverleg/Verkennen en begeleiden initiatief		
Afwijken van Bestemmingsplan/Omgevingsplan		
meldingen bouw(wkb)/brandveiligheid/sloop		
Omgevingsvergunningen APV		
Toezicht Bouw/Overige (WABO/OW)		
Toezicht RO		
Toezicht APV		
Juridische ondersteuning vergunningverlening	348	
Juridische ondersteuning toezicht&handhaving		1337
VTH-ondersteunende dienstverlening	100	400
RO-projecten (bijdrage vanuit team VOI/THV)		
Overige ondersteunende Projecten	500	600
Gerealiseerde productie uren 1-10-24 t/m 30-9-2025	948,00	2337
Benodigd aantal Fte	0,68	1,67
Beschikbaar aantal Fte	1,16	2,39
Voldoende/onvoldoende capaciteit in Fte	0,48	0,72

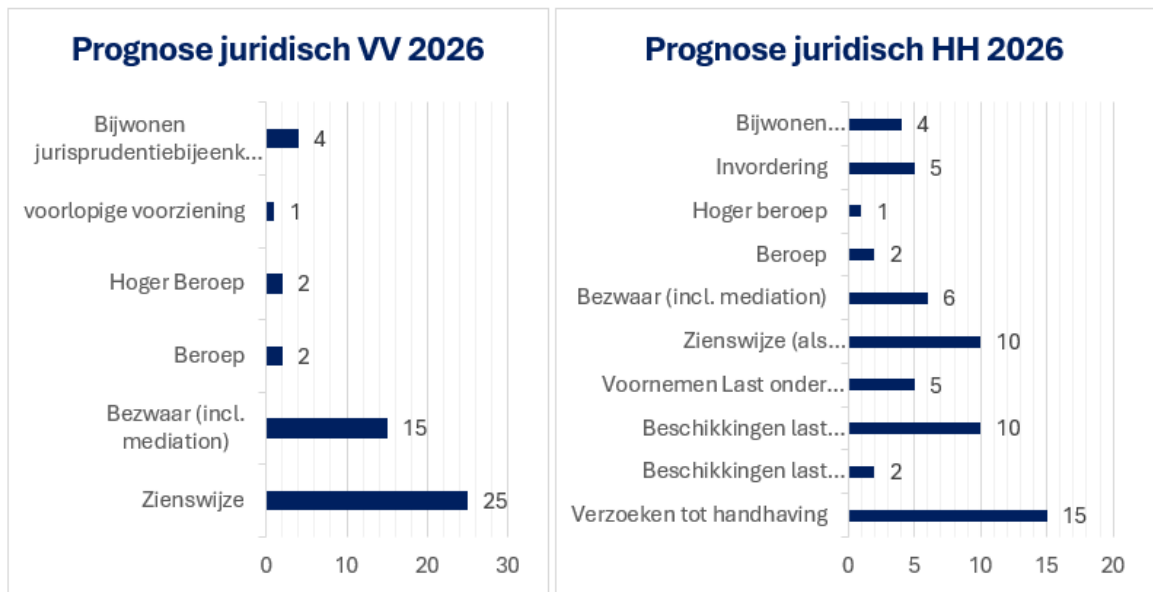
Conclusie

De werkvoorraad was in 2025 in balans. Wel was er sprake van verloop en ziekte hierdoor diende er o.a. ingehuurd te worden om de taken adequaat uit te kunnen voeren. Tevens is de vacature van jurist VV en HH opengesteld en zijn ze beide ingevuld begin 2025. Hierdoor was het beheers niveau ruim voldoende.

Prognose Juridische zaken VV/HH 2026

Verwachte werkzaamheden

De werkvoorraad voor 2026 wordt geraamd op 109 zaken. Zie ook de volgende grafieken:

Het is moeilijk te voorspellen of in 2026 er een toename of afname van het aantal zaken zal gaan plaats vinden t.o.v. 2025. Op basis van de tot nu toe opgedane ervaringscijfers hebben we gepoogd een reële inschatting te maken voor 2026. De kans bestaat dat het nog niet zal overeenkomen met de werkelijkheid. Door maandelijkse monitoring gaan we een vinger aan de pols houden zodat er tijdig kan worden bijgestuurd mocht dit wenselijk/noodzakelijk zijn.

Verwachte bijdrage aan beleidsdoelen en streefwaarden "Programma Ruimte" in 2026

Onderdeel	Indicator	Streefwaarde 2026
Toezicht en Handhaving	Aantal behandelde handhavingsverzoeken	15

In de geplande werkvoorraad is rekening gehouden met de indicatoren en streefwaarden uit het programma Ruimte (*<15 behandelde handhavingsverzoeken*). Door deze handhavingsverzoeken te behandelen, dragen we bij aan het doel zoals neergelegd in het VTH-beleid, zijnde: 'er zijn minder gebouwen/gronden die strijdig zijn met het bestemmingsplan/omgevingsplan'.

Verwachte bijdrage aan de beleidsagenda in 2026

Vanuit het team VOI en THV zullen de juristen aan de volgende beleidsonderdelen een bijdrage leveren:

- **"Woningsplitsing"** team VOI geeft input hoe dit mogelijk te maken;
- **"Spreidingswet"** team VOI denkt hierin mee en geeft input voor nieuw of te actualiseren beleid en ontvangt vervolgens de aanvragen waarvoor vergunningen, planologische toetsing en afstemming over locaties en aanpassingen nodig zijn die ook juridisch houdbaar zijn;
- **"Motie/ wet-regelgeving richtlijn recreatiewoningen"** Team VOI geeft input hoe deze regeling in uitvoering kan worden gebracht;
- **"Engbertsdijkvenen"** Team VOI beoordeelt ruimtelijke initiatieven en vergunningen in de omgeving van dit gebied en toetst daarbij aan de gebiedsvisie, natuurregels en uitvoerbaarheid en ziet toe dat deze aanpassingen juridisch houdbaar zijn;
- **"Omgevingsvisie"** Team VOI leest mee en geeft input met als doel dat de visie kan worden vertaald naar uitvoerbaarheid.
- **"het Integraal veiligheidsplan 2026-2029"** team THV voert 80% van de activiteiten zelf uit in samenwerking en afstemming met beleid Sociaal en externe partners;
- **"Bibob-beleid"** team THV stelt het Bibob-beleid samen op met 4 omliggende gemeentes en volgt hierbij de aanbevelingen van het RIEC en de VNG. We werken aan een sterke interne samenwerking, gaan werken met taken (efficiënt) die plaatsvinden op een beveiligde manier en conform de eisen van de Wet Bibob en de AVG;
- **"Standplaatsbeleid"** team THV gaat het standplaatsbeleid actualiseren;
- **"WKB-beleid optimaliseren"** team THV toezichthouders en juristen leveren input zodat beleid aansluit bij de praktijk en uitvoerbaar blijft voor toezichthouders en handhaving (juristen);
- **"Evenementenbeleid"** team THV Levert input en uitvoering zodat beleid aansluit bij de praktijk en uitvoerbaar blijft voor boa's, APV- vergunningverlener, bouwtoezichthouder en handhaving (juristen);

Verwachte bijdrage aan acties en verbeterinitiatieven (projecten) in 2026

Vanuit het team VOI en THV zullen de juristen aan de volgende acties en verbeterinitiatieven in 2026 een bijdrage leveren:

- Verbeteren juridische processen;
- Procesoptimalisatie;
- Uitvoering geven aan zakelijk, zorgvuldig en uniforme handhavingsstrategie;
- Uitvoering geven aan het actieplan Ondernijning;
- WK voetbal 2026;
- Project carbidschieten eind 2025;
- Woonoverlast;
- Inzet van AI bij de Omgevingswet;
- Deelname aan SPRONG (nog onduidelijk of hier de jurist vanuit VOI aan deel gaat nemen)
- Verbeteren gebruik intaketafel;
- juridische advisering en ondersteuning van de interne organisatie (opstellen juridische nota's/Woo-verzoeken etc);

*Het reguliere werk wat uit de deelname aan de beleidsagenda 2026 en verbeteracties/projecten zou kunnen komen is niet opgenomen in de prognose aantallen van 2026. Deelname aan de project/werk-groepen kan ook extra regulier werk opleveren voor de clusters binnen de teams VOI en THV waar geen formatie voor is geraamd in dit uitvoeringprogramma.

Verwachte capaciteitsverantwoording t.o.v. verwachte productie 2026

Voor de uitvoering van de juridische taken en ondersteuning VV en HH is in 2026 3 fte beschikbaar (inclusief 0,66 fte inhuur). Om de taakstelling adequaat uit te kunnen uitvoeren, is 2,79 fte benodigd. Verwacht wordt dat de taken adequaat en beheersbaar kunnen worden uitgevoerd.

Capaciteitsoverzicht prognose t.o.v. verwachte productie 2026 in uren VOI + THV	Juridisch VV	Juridisch HH
		
Omgevingsvergunningen OPA bouwen/bouw technische		
Omgevingsvergunningen Overige		
Verkennen en begeleiden Initiatief		
Afwijken van Omgevingsplan		
meldingen bouw(wkb)/brandveiligheid/sloop		
Omgevingsvergunningen APV		
Toezicht Bouw/Overige (WABO/OW)		
Toezicht RO (OW)		
Toezicht APV		
Juridische ondersteuning vergunningverlening	1034	
Juridische ondersteuning toezicht&handhaving		1514
VTH-ondersteunende dienstverlening	100	400
VTH- digitale ondersteuning verbeteren kwaliteit		
RO-projecten (bijdrage vanuit team VOI/THV)		
Overige Projecten	250	600
Prognose productie 1-10-25 t/m 30-9-2026	1384	2514
prognose benodigd aantal Fte	0,99	1,80
prognose inzetbaar aantal Fte	1,00	2
Voldoende/onvoldoende capaciteit	0,01	0,20

Afwijkingen en risico's

De risico's blijven met de huidige eigen inzetbare capaciteit van 2,44 fte in 2026 in onvoldoende mate beperkt. De taakuitvoering kan weliswaar adequaat uitgevoerd worden door aanvullend voor 0,66 fte in te huren voor 2026. De verwachting is dan ook dat de geplande werkvoorraad onder normale omstandigheden gerealiseerd kan worden in 2026 en dus beheersbaar is. De voortgang zal periodiek wel besproken moeten worden met de medewerkers en waar nodig zal alsnog aanvullend gebruik gemaakt moeten worden van inhuur.

3.3 Openbare orde en veiligheid

De taken in relatie tot de uitvoering van de bijzondere wet- en regelgeving, zoals de Alcoholwet (AW), de Wet op de kansspelen en lokale autonome verordeningen, waaronder de Algemeen Plaatselijke Verordening (APV) hebben direct te maken met het werkprogramma 'Openbare Orde en veiligheid'.

Dit hoofdstuk wordt specifiek toegespitst op de vergunningverleners en de boa's. Echter, deze groep wordt ook ondersteund door een adviseur openbare veiligheid en een programma-adviseur veiligheid.

Doelen, indicatoren en streefwaarden

Het beoogd maatschappelijk effect is 'Twenterand is een veilige gemeente'. Ten aanzien van het onderdeel Openbare orde en veiligheid zijn de volgende, uit de doelenboom afgeleide doelen, indicatoren en streefwaarden van belang voor het waarborgen van het beoogd maatschappelijk effect:

Doel	Subdoel	Onderdeel	Indicator	Streef-waarde 2026	Streef-waarde 2025
Verbete- ren leef- baarheid en tegen- gaan fy- sieke verloede- ring	De fysie- ke leef- omge- ving is schoner en veili- ger	Vergunningver- lening	Aantal te laat verleende vergunningen voor B of C evenementen	0	0
			Aantal verleende vergunningen voor evene- menten	130	130
		Toezicht en Handhaving	Aantal controles A/B-evenementen	25	25
			Aantal controles C-evenementen	2	1
			Aantal controles Drank- en Horecawet (leeftijdscontrole)	13	13
			Aantal geïnde bestuurlijke boetes	2	nvt
			Aantal behandelde klachten	100	210

Naast doelen, indicatoren en streefwaarden uit het programma Ruimte, hanteren we voor dit UP ook de kwaliteitsdoelen, indicatoren en streefwaarden uit het nieuwe "VTH-beleid 2024-2028". In 2024 zijn nieuwe kwaliteitsdoelen met indicatoren en streefwaarden ontwikkeld die aansluiten op het nieuwe VTH-beleid. Vervolgens kon in 2024 het nieuwe VTH-beleid 2024-2028 van de gemeente Twenterand worden afgerond en vastgesteld. Hierin zijn o.a. doelen, indicatoren en streefwaarden opgenomen voor het uitvoeren van de VTH taken op het gebied van bouwen, ruimtelijke ordening, brandveiligheid en openbare orde en veiligheid. Zie bijlage7.

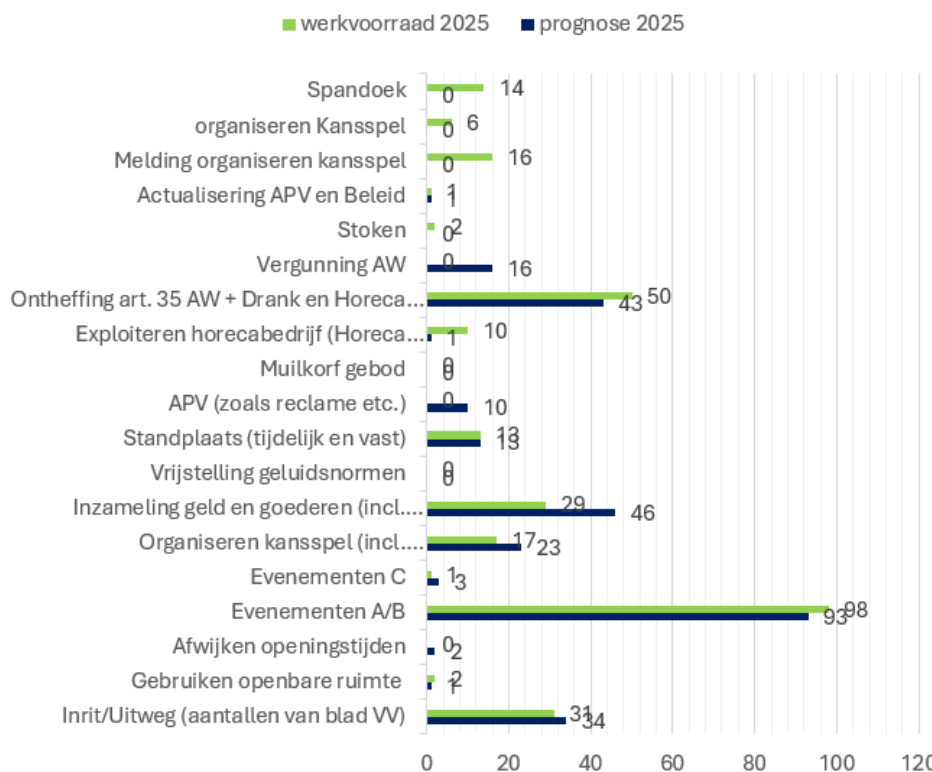
3.3.1 Vergunningverlening - APV, AW en bijzondere wetten

De APV bevat een veelheid aan regels met betrekking tot diverse activiteiten in en buiten de openbare ruimte. Daarnaast bevat de APV eisen waaraan voldaan moet worden om bijvoorbeeld parkeerexcessen te voorkomen, wildgroei in reclame-uitingen te voorkomen, sluitingstijden, etc. Om regels met betrekking tot de APV te verankeren en actueel te houden, is het nodig om beleid op te maken en regelmatig, in ieder geval jaarlijks, te actualiseren. Tot de AW behoren regels die gelden voor het exploiteren van een horecabedrijf, maar ook het hebben van een kansspelautomaat.

Evaluatie Vergunningverlening APV, AW en bijzondere wetten 2025

Voor 2025 waren er in totaal 286 zaken geraamd. Er zijn totaal 289 zaken behandeld in 2025. Zie onderstaande grafiek:

Behandelde werkvoorraad t.o.v. prognose 2025

Uit de grafiek valt af te leiden dat de gerealiseerde werkvoorraad en de prognose wat uit elkaar lopen. Dit komt omdat sommige producten in 2025 anders in ons systeem worden geregistreerd. Hierdoor zijn ze nu separaat inzichtelijk. Veel APV, AW en bijzondere wetten producten zijn echter vraag gestuurd, dus op voorhand niet goed te voorspellen.

Bijdrage aan beleidsdoelen en streefwaarden "Programma Ruimte" in 2025

Onderdeel	Indicator	Streefwaarde 2025	gerealiseerd
Vergunningverlening	Aantal te laat verleende vergunningen voor B of C evenementen	0	0
	Aantal verleende vergunningen voor evenementen	130	137

Aan de streefwaarde voor de indicator uit het programma Ruimte, betreffende aantal te laat verleende vergunningen voor B of C evenementen (<0) wordt voldaan. Tevens is voldaan aan de streefwaarde aantal verleende vergunningen voor evenementen (<130). Door deze vergunningen tijdig te verlenen voor evenementen, dragen we bij aan het doel zoals neergelegd in het VTH-beleid, zijnde: 'Twenterand is goed beschermd tegen het ontplooiën van ondermijnende activiteiten'.

Geleverde bijdrage aan projecten

De vergunningverleners APV en bijzondere wetten hebben naast de taken in de grafiek ook capaciteit geleverd aan het actualiseren van de APV-verordening, APV-beleid (o.a. spandoeken) en input leveren voor het opstellen van nieuw evenementenbeleid.

Capaciteitsverantwoording t.o.v. geleverde productie

De gerealiseerde werkvoorraad heeft 1632 uur aan capaciteit gekost. Voor deze taken was 1,17 fte gekwalificeerd personeel nodig. Er was 1,25 fte in 2025 beschikbaar. Daarmee kon de werkvoorraad op een beheersbaar niveau worden afgedaan.

Capaciteitsoverzicht t.o.v. geleverde productie 2025 in uren VOI + THV		Vergunningverlening APV
		
Omgevingsvergunningen OPA bouwen/bouw technische		
Omgevingsvergunningen Overige		
Vooroverleg/Verkennen en begeleiden initiatief		
Afwijken van Bestemmingsplan/Omgevingsplan		
meldingen bouw(wkb)/brandveiligheid/sloop		
Omgevingsvergunningen APV	1452	
Toezicht Bouw/Overige (WABO/OW)		
Toezicht RO		
Toezicht APV		
Juridische ondersteuning vergunningverlening		
Juridische ondersteuning toezicht&handhaving		
VTH-ondersteunende dienstverlening		
RO-projecten (bijdrage vanuit team VOI/THV)		
Overige ondersteunende Projecten	180	
Geraliseerde productie uren 1-10-24 t/m 30-9-2025	1632	
Benodigd aantal Fte	1,17	
Beschikbaar aantal Fte	1,25	
Voldoende/onvoldoende capaciteit in Fte	0,08	

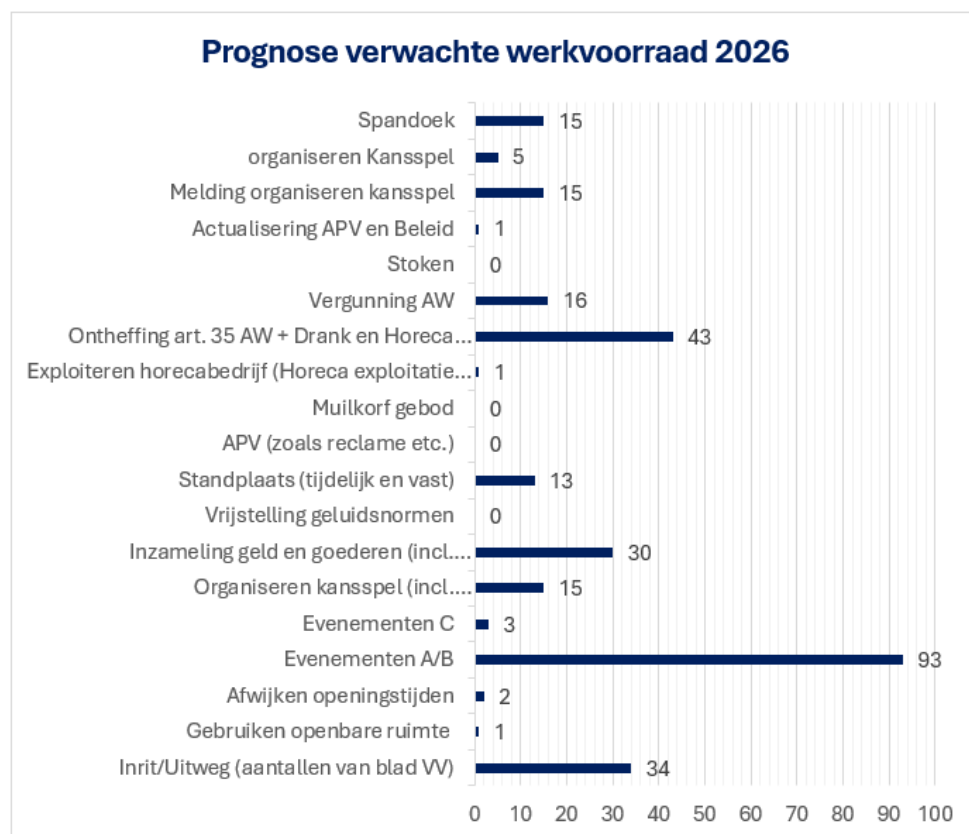
Conclusie

In 2025 heeft één van de vaste medewerkers binnen Vergunningverlening APV/AW er meer uren bij gekregen. In 2025 konden de taken hierdoor adequaat uitgevoerd worden en was het beheers niveau voldoende.

Prognose Vergunningverlening APV, AW en bijzondere wetten 2026

Verwachte werkzaamheden

De werkvoorraad voor 2026 wordt geraamd op 287 zaken. Zie ook de volgende grafiek:

Op basis van de tot nu toe opgedane ervaringscijfers hebben we gepoogd een reële inschatting te maken voor 2026.

Verwachte bijdrage aan beleidsdoelen en streefwaarden "Programma Ruimte" in 2026

Onderdeel	Indicator	Streefwaarde 2026
Vergunningverlening	Aantal te laat verleende vergunningen voor B of C-evenementen	0
	Aantal verleende vergunningen voor evenementen	130

In de geplande werkvoorraad is rekening gehouden met de indicatoren en streefwaarden uit het programma Ruimte (0 te laat verleende B/C evenementenvergunningen en >130 verleende evenementvergunningen). Door het aantal vergunningen AW in kaart te brengen geven we gelijktijdig inzicht in het aantal Bibob-onderzoeken dat is verricht, zoals als indicator opgenomen in het VTH-beleid van Twenterand.

Verwachte bijdrage aan de beleidsagenda in 2026

Vanuit het team THV zullen de vergunningverleners APV aan de volgende beleidsonderdelen een bijdrage leveren:

- **"Motie verruiming terrastijden"** pilot heeft in 2025 gedraaid. In afwachting van besluit raad na evaluatie. Mogelijk APV aanpassen en nieuwe vergunningen afgeven;
- **"Standplaatsbeleid"** nieuwe beleid opstellen;
- **"Evenementenbeleid"** team THV Levert input en uitvoering zodat beleid aansluit bij de praktijk en uitvoerbaar blijft voor boa's, APV- vergunningverlener, bouw toezichthouder en handhaving (juristen);
- **"Omgevingsplan"** Onderdelen van de APV moeten overgeheveld worden naar het Omgevingsplan. Medewerkers APV werken en denken hierover mee en geven input zodat het uitvoerbaar is en blijft;

Verwachte bijdrage aan acties en verbeterinitiatieven (projecten) in 2026

Vanuit het team THV zullen de vergunningverleners APV aan de volgende acties en verbeterinitiatieven in 2026 een bijdrage leveren:

- Actualisatie horecaverunningen;
- Verbetering juridische processen;
- WK Voetbal;
- Project carbidschieten.

*Het reguliere werk wat uit de deelname aan de beleidsagenda 2026 en verbeteracties/projecten zou kunnen komen is niet opgenomen in de prognose aantallen van 2026. Deelname aan de project/werkgroepen kan ook extra regulier werk opleveren voor de clusters binnen de teams VOI en THV waar geen formatie voor is geraamd in dit uitvoeringprogramma.

Verwachte capaciteitsverantwoording t.o.v. verwachte productie 2026

Om de geplande werkvoorraad, van 2053, uit te kunnen voeren, is minstens 1,46 fte aan capaciteit benodigd. Er is naar verwachting 1,1 fte aan capaciteit beschikbaar in 2026 en er zal voor 0,36 fte worden ingehuurd.

Capaciteitsoverzicht prognose t.o.v. verwachte productie 2026 in uren VOI + THV	
	
	Vergunningverlening APV
Omgevingsvergunningen OPA bouwen/bouw technisch	
Omgevingsvergunningen Overige	
Verkennen en begeleiden initiatief	
Afwijken van Omgevingsplan	
meldingen bouw(wkb)/brandveiligheid/sloop	
Omgevingsvergunningen APV	1373
Toezicht Bouw/Overige (WABO/OW)	
Toezicht RO (OW)	
Toezicht APV	
Juridische ondersteuning vergunningverlening	
Juridische ondersteuning toezicht&handhaving	
VTH-ondersteunende dienstverlening	
VTH- digitale ondersteuning verbeteren kwaliteit	
RO-projecten (bijdrage vanuit team VOI/THV)	
Overige Projecten	680
Prognose productie 1-10-25 t/m 30-9-2026	2053
prognose benodigd aantal Fte	1,47
prognose inzetbaar aantal Fte	1,46
Voldoende/onvoldoende capaciteit	-0,01

Afwijkingen en risico's

De verwachting is dat de geplande werkvoorraad volledig uitgevoerd kan worden..

De voortgang wordt periodiek besproken met de vaste medewerkers. Bij mogelijke verloop of ziekte moet er aanvullend gebruik worden gemaakt van inhuur.

3.3.2 Toezicht en Handhaving – APV, AW, bijzondere wetten

Het toezicht op en de handhaving van de verleende vergunningen en gedane meldingen wordt uitgevoerd door de toezichthouder die ook bevoegd is om als Boa op te mogen treden. Gemakshalve worden deze toezichthouders in dit UP aangeduid als Boa's.

De Boa besteed veel van de beschikbare capaciteit aan surveillance. Surveillance leidt niet altijd tot optreden van de Boa, in de zin van het geven van een waarschuwing of het uitschrijven van een proces verbaal (hierna: PV).

De werkvoorraad van de Boa's wordt gepland op basis van de risicoanalyse, zoals ook beschreven werd in de subparagraaf 'Processtap 3: Programma & organisatie' van de paragraaf 'Kwaliteitscriteria deel 2: Procescriteria'.

Risicoanalyse

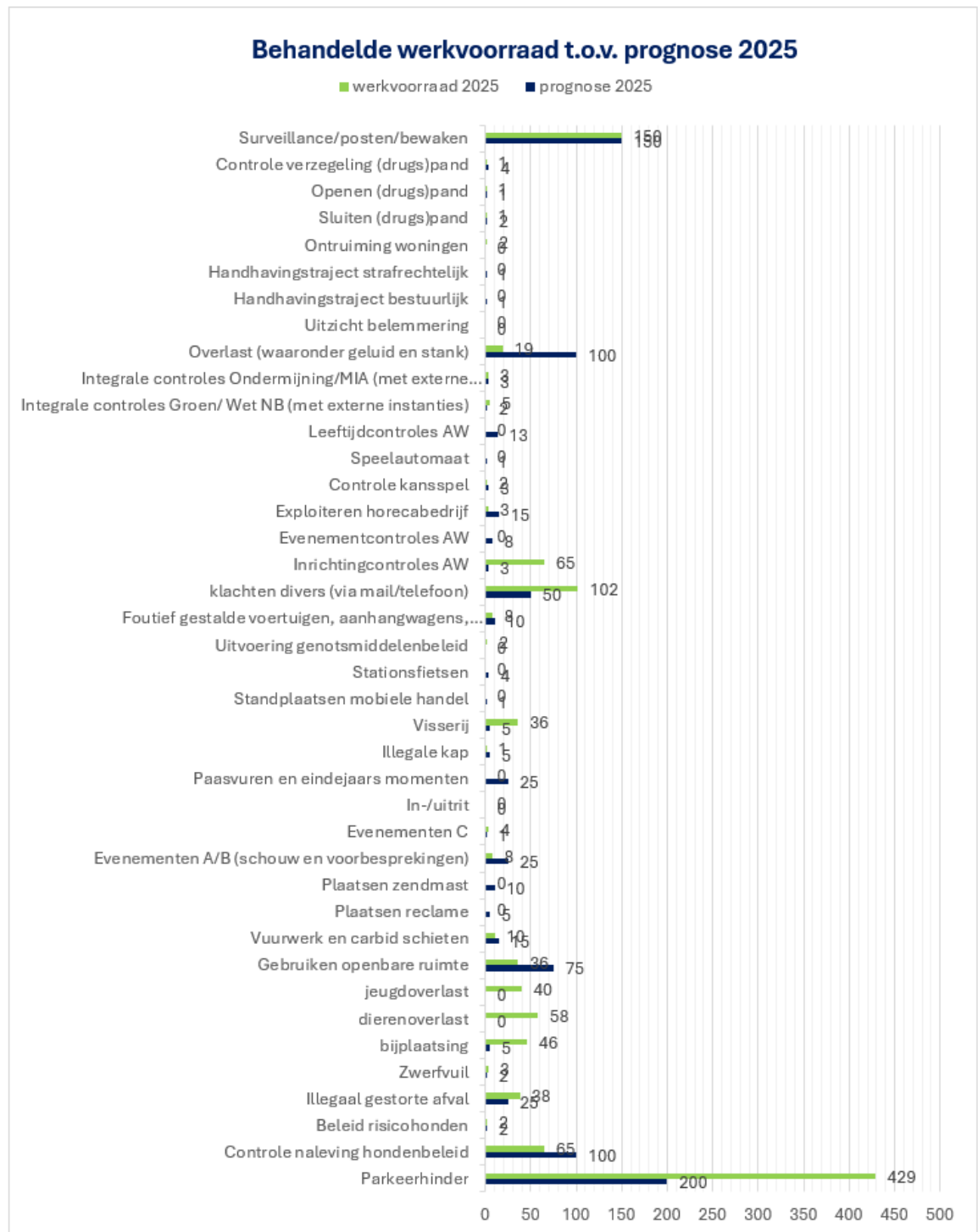
Voor de toezichttaak binnen de specialisatie APV, AW en bijzondere wetten wordt voor 2026 een risicoanalyse gebruikt. De risicoanalyse is opgenomen in bijlage 9 van dit UP. De top 3 risicosoorten met de hoogste risico's binnen APV betreffen de risicosoorten:

1. Vergunning evenement type B;
2. Vergunning evenement type C; en
3. Ontheffing Stook verbod.

Dat heeft alles te maken met de hoeveelheid personen dat op zo'n groot evenement of paasvuur/vreugdevuur afkomt. Het heeft in de meeste gevallen een verkeersaantrekkende werking, kan het woongenot of de leefbaarheid van omwonenden (tijdelijk) aantasten, het leidt tot (zwerf)afval en er is kans op het gebruik van verdovende en alcoholhoudende middelen. De ernst/gevolgen van mogelijke overtredingen zijn groot en er is een grote kans op criminaliteit. De kans dat die negatieve invloeden zich voordoen bij bijvoorbeeld een collecte (met of zonder vergunning) of textielinzameling is minder hoog, waardoor die risicosoorten een lager risico hebben.

Evaluatie BOA's APV, AW en bijzondere wetten 2025

In totaal stonden er 872 controles geraamd voor 2025. Er zijn 1140 controles in 2025 uitgevoerd. Zie onderstaande grafiek:

Uitschieters in bovenstaande grafiek vormen de categorieën parkeerhinder, klachten divers en inrichting controles AW (dit komt door het project terrastijden verruiming) . Daarentegen valt ook op dat er minder controles zijn uitgevoerd dan gepland binnen de categorie overlast (waaronder geluid en stank).

In 2025 is er een vaste collega Boa vertrokken. Hiervoor is een vacature opengesteld en weer ingevuld in 2025.

Overige taken die inherent zijn aan de functie-uitoefening van boa's (meer dan bij andere functies), zijn onder andere de verplichte bijscholing (om te voorkomen dat ze hun bevoegdheden verliezen), over-

leggen met ketenpartners (zoals politie) en rapportages. Al met al gaat het om zo'n 1500 uur. Die uren zijn in de capaciteitsberekening meegenomen.

In 2025 werd ook een verbeterslag gemaakt met de systeeminrichting van CityControl. Dit komt ten goede aan de monitoring.

Bijdrage aan beleidsdoelen en streefwaarden "Programma Ruimte" in 2025

Onderdeel	Indicator	Streefwaarde 2025	gerealiseerd
Toezicht en Handhaving	Aantal controles A/B-evenementen	25	8
	Aantal controles C-evenementen	1	4
	Aantal controles Drank- en Horecawet (leeftijdscontrole)	13	0
	Aantal geïnde bestuurlijke boetes	nvt	0
	Aantal behandelde klachten	210	102

Aan de streefwaarden voor de indicatoren van het aantal I controles leeftijd Aw (>13) uit het programma Ruimte is niet voldaan omdat hier geen nieuw beleid voor was opgesteld in 2025 en daardoor hier geen afspraken voor konden worden gemaakt. Er bestaan geen onaanvaardbare risico's van het niet voldoen aan de streefwaarden. Bovendien zijn alle ontvangen klachten/meldingen, 102 in totaal (streefwaarde programma Ruimte <210), behandeld, waardoor het percentage behandelde klachten op 100% ligt. Ook zijn 4 controles C evenementen uitgevoerd (streefwaarde programma Ruimte >1). Aan de streefwaarde voor de indicator van het aantal controle A/B-evenementen is (>25) is niet voldaan omdat de capaciteit van de Boa's is ingezet bij de pilot "verruimen terrastijden" in 2025.

Geleverde bijdrage aan projecten

De vergunningverleners APV en bijzondere wetten hebben naast de taken in de grafiek ook bijgedragen aan:

- Pilot "verruimen terrastijden";
- Actieplan ondermijning (diverse inzetten en deelname aan integrale Mia-acties);
- Audit WPG;
- Traject opstarten om een Boa domein II te mogen aanstellen.

Capaciteitsverantwoording t.o.v. geleverde productie

De gerealiseerde werkvoorraad heeft 5881 uur aan capaciteit gekost. Voor deze taken was 4,2 fte gekwalificeerd personeel nodig. Er was 3,92 fte in 2025 beschikbaar. Daarmee kon de werkvoorraad op een beheersbaar niveau worden afgedaan.

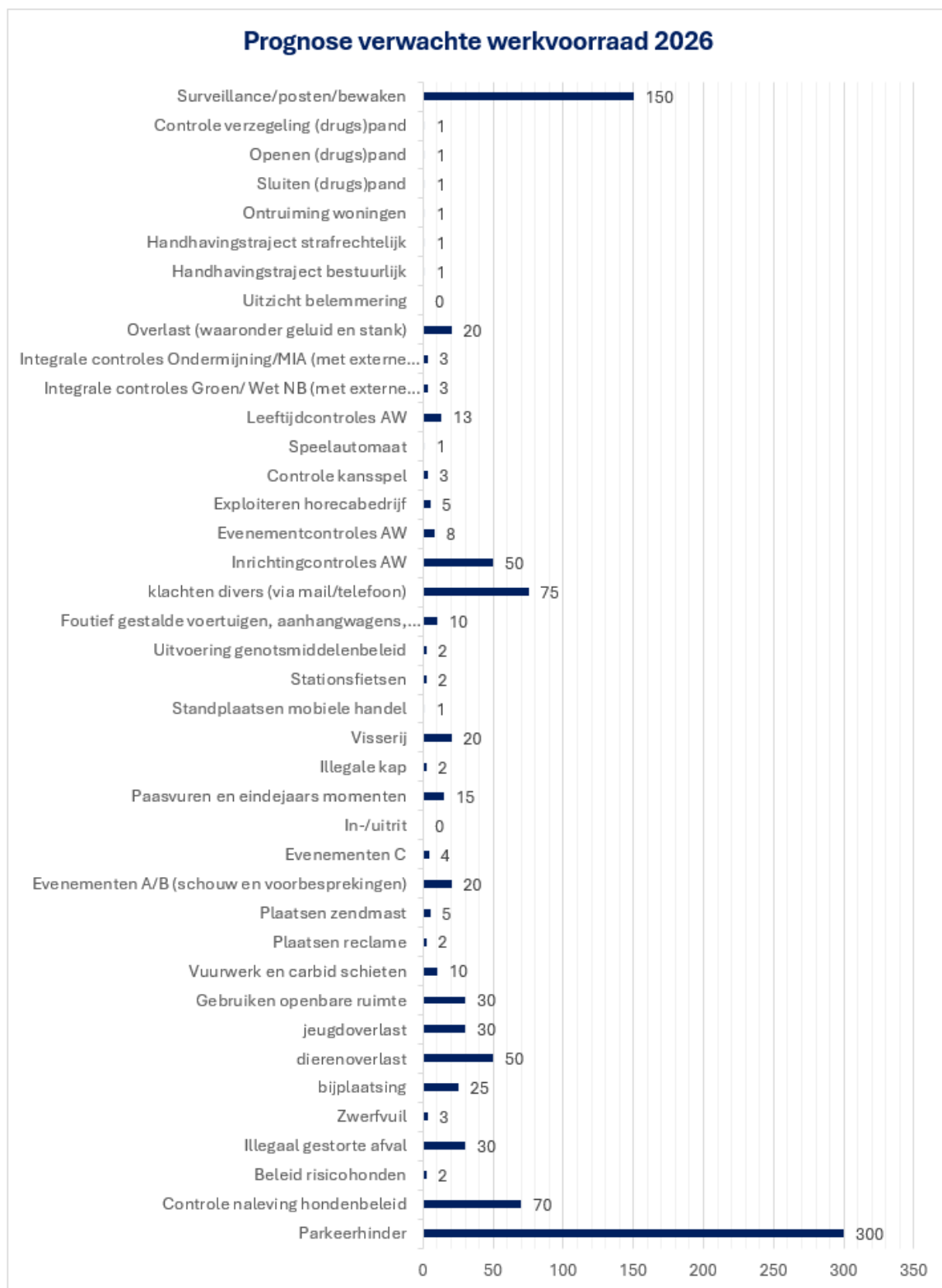
Capaciteitsoverzicht t.o.v. geleverde productie 2025 in uren VOI + THV	
	
	Toeicht BOA's
Omgevingsvergunningen OPA bouwen/bouw technisch	
Omgevingsvergunningen Overige	
Vooroverleg/Verkennen en begeleiden initiatief	
Afwijken van Bestemmingsplan/Omgevingsplan	
meldingen bouw(wkb)/brandveiligheid/sloop	
Omgevingsvergunningen APV	
Toeicht Bouw/Overige (WABO/OW)	
Toeicht RO	
Toeicht APV	5881
Juridische ondersteuning vergunningverlening	
Juridische ondersteuning toeicht&handhaving	
VTH-ondersteunende dienstverlening	
RO-projecten (bijdrage vanuit team VOI/THV)	
Overige ondersteunende Projecten	
Geraliseerde productie uren 1-10-24 t/m 30-9-2025	5881
Benodigd aantal Fte	4,20
Beschikbaar aantal Fte	3,92
Voldoende/onvoldoende capaciteit in Fte	-0,28

Conclusie

In 2025 is er een vaste collega Boa vertrokken. Binnen een maand was de vacature weer ingevuld. Desondanks zijn de taken naar omstandigheden adequaat uitgevoerd maar was het beheersniveau onvoldoende.

Prognose BOA's APV, AW en bijzondere wetten 2025

De werkvoorraad voor 2026 wordt geraamd op 970 controles. Zie ook de volgende grafiek:

Op basis van de tot nu toe opgedane ervaringscijfers hebben we gepoogd een reële inschatting te maken voor 2026. De kans bestaat dat het nog niet zal overeenkomen met de werkelijkheid. Door maandelijkse monitoring gaan we een vinger aan de pols houden zodat er tijdig kan worden bijgestuurd mocht dit wenselijk/noodzakelijk zijn.

Verwachte bijdrage aan beleidsdoelen en streefwaarden "Programma Ruimte" in 2026

Onderdeel	Indicator	Streefwaarde 2026
Toezicht en Handhaving	Aantal controles A/B-evenementen	25
	Aantal controles C-evenementen	2
	Aantal controles Drank- en Horecawet (leeftijdscontrole)	13
	Aantal geïnde bestuurlijke boetes	2
	Aantal behandelde klachten	100

In de geplande werkvoorraad is rekening gehouden met de indicatoren en streefwaarden uit het programma Ruimte (>25 controles A/B evenementen, >2 controles C evenementen, >13 controles leeftijd Aw en <100 klachten). Gelet op de gerealiseerde werkvoorraad in 2025 is de streefwaarde voor het aantal klachten aan de hoge kant. Deze is dan ook voor het programma 2026 aangepast.

Verwachte bijdrage aan de beleidsagenda in 2026

Vanuit het team THV zullen de Boa's aan de volgende beleidsonderdelen een bijdrage leveren:

- **"Motie verruiming terrastijden"** pilot heeft in 2025 gedraaid. In afwachting van besluit raad na evaluatie. Mogelijk APV aanpassen en nieuwe vergunningen afgeven en controles hier op uitvoeren door de Boa's;
- **"Boa Domein II"** in 2026 gaat 1 Boa domein I zich omscholen naar domein II;
- **"Evenementenbeleid"** team THV Levert input en uitvoering zodat beleid aansluit bij de praktijk en uitvoerbaar blijft voor Boa's, APV- vergunningverlener, bouw toezichthouder en handhaving (juristen).

Verwachte bijdrage aan acties en verbeterinitiatieven (projecten) in 2026

Vanuit het team THV zullen de Boa's aan de volgende acties en verbeterinitiatieven in 2026 een bijdrage leveren:

- Actualisatie horecavergunningen (Projectmatige aanpak samen met Boa's, Tactus en toezicht om alle vergunningen (para commerciële) horeca ondernemingen te actualiseren);
- Uitvoering geven aan het actieplan Ondernijning;
- WK Voetbal;
- Project carbidschieten (eind 2025);
- Woonoverlast;
- Kennen en gekend worden (Pilots wijksprekuren in verschillende kernen, jeugd Boa bij scholen);
- Uitvoeringsprogramma IVK 2026 (Dor/DOL);
- Procesoptimalisatie/teamontwikkeling;
- Alcoholwet (2 Boa's worden opgeleid);
- Vuurwerkverbod;

*Het reguliere werk wat uit de deelname aan de beleidsagenda 2026 en verbeteracties/projecten zou kunnen komen is niet opgenomen in de prognose aantallen van 2026. Deelname aan de project/werkgroepen kan ook extra regulier werk opleveren voor de clusters binnen de teams VOI en THV waar geen formatie voor is geraamd in dit uitvoeringprogramma.

Verwachte capaciteitsverantwoording t.o.v. verwachte productie 2026

Om de voorgenumen werkvoorraad te realiseren, is 4,0 fte nodig. Er is 4,0 fte aan capaciteit beschikbaar.

Capaciteitsoverzicht prognose t.o.v. verwachte productie 2026 in uren VOI + THV	
	
	Toezicht BOA
Omgevingsvergunningen OPA bouwen/bouw technisch	
Omgevingsvergunningen Overige	
Verkennen en begeleiden initiatief	
Afwijken van Omgevingsplan	
meldingen bouw(wkb)/brandveiligheid/sloop	
Omgevingsvergunningen APV	
Toezicht Bouw/Overige (WABO/OW)	
Toezicht RO (OW)	
Toezicht APV	5250
Juridische ondersteuning vergunningverlening	
Juridische ondersteuning toezicht&handhaving	
VTH-ondersteunende dienstverlening	
VTH- digitale ondersteuning verbeteren kwaliteit	
RO-projecten (bijdrage vanuit team VOI/THV)	
Overige Projecten	350
Prognose productie 1-10-25 t/m 30-9-2026	5600
prognose benodigd aantal Fte	4,00
prognose inzetbaar aantal Fte	4,00
Voldoende/onvoldoende capaciteit	0,00

Afwijkingen en risico's

Er is geen reden om aan te nemen dat de taakuitvoering niet adequaat en op een beheersbaar niveau uitgevoerd kan worden. Wel zullen er mogelijk keuzes gemaakt moeten worden als er in 2026 3 Boa's domein I en 1 Boa domein II is. Omdat dan bevoegdheden veranderen en er altijd in koppels gewerkt moet worden. De voortgang zal periodiek worden besproken met de vaste medewerkers en waar nodig zal worden bijgestuurd.

3.3 VTH - Brandveiligheid

Het toetsen aan de normen brandveiligheid bij bouw en de organisatie van evenementen is voor zover van toepassing een taakonderdeel van het team VOI. Daarbij wordt, waar het specifiek gaat om woningen, getoetst door de vakspecialist Bouw en waar het gaat om bouwwerken binnen de categorie 'Publiek' (scholen, zorg etc.) en bedrijven de toets overgedragen aan de specialisten van de Brandweer Twente. Bij evenementen is in veel gevallen een combinatie gebruikelijk.

Brandweer Twente (hierna: de Brandweer) is tevens belast met de taakuitvoering op het gebied van advisering en toezicht brandveiligheid. De gemeente Twenterand is als bevoegd gezag (eind)verantwoordelijk voor deze taak en de daaruit voortvloeiende bestuursrechtelijke handhaving (juridische procedure). De maatschappelijke doelstelling hierbij is het realiseren van een hoogwaardige uitvoering van taken en gezamenlijke projecten op het gebied van toezicht en het leveren van een relevante bijdrage aan meer veiligheid en betere naleving in Twente.

Doelen

In het 'Meerjarenbeleidsplan 2026-2029 van de sector Brandveiligheid' is vastgesteld aan welke doelen de sector Brandveiligheid van Brandweer Twente de komende jaren werkt. Deze doelen sluiten aan bij het Beleidsplan Veiligheidsregio Twente (2026-2029) en het risicoprofiel van Twente 2026-2029. Er wordt onderscheid gemaakt tussen doelen op reguliere werkzaamheden (waar werken we aan met onze wettelijke taken) en focuspunten (waar gaan we een stapje extra doen).

Risicoanalyse

In het Beleidsplan "Regionaal kader evenementenveiligheid VRT" (actualisatie 2025) en het "Risico Afwegingsmodel Toezicht Brandveiligheid" (afgekort: RAT) is door middel van een risicoprofiel de prioriteit voor de werkzaamheden bepaald. De doelen reflecteren deze prioriteit.

Evaluatie Brandveiligheid 2025

De Brandweer Twente doet verslag van haar taken in een separaat jaarverslag. Aangezien de Brandweer Twente het definitieve jaarverslag in februari 2025 pas aan alle Twentse gemeenten stuurt, is hier ruimte voor vrij gelaten in bijlage 1 van dit UP. Wij hebben er dit jaar voor gekozen om geen concept jaarverslag op te nemen in dit UP. Dit zorgt voor onnodige verwarring. Via een addendum zal in maart/april 2026 het definitieve jaarverslag Brandveiligheid 2025 worden toegevoegd aan dit gezamenlijke JV 2025/UP 2026.

Prognose Brandveiligheid 2026

Voor 2026 staan er in totaal 54 te controleren objecten volgens de meegezonden objectenlijst op het programma. De Brandweer Twente maakt haar planning voor het volgende jaar inzichtelijk in een separaat Uitvoeringsprogramma. Dit is te vinden in bijlage 2 van dit UP. Wij volgen de tekst en uitleg die de Brandweer daarbij geeft en zien geen noodzaak extra aanvullingen hierop te doen.

Verwachte bijdrage aan beleidsdoelen en streefwaarden "Programma Ruimte" in 2026

Onderdeel	Indicator	Streefwaarde 2026
Toezicht en handhaving	Aantal bestuurlijke (her)controles brandveiligheid in handhavingssfeer	2

In de geplande werkvoorraad is rekening gehouden met de indicatoren en streefwaarden uit het programma Ruimte (<2 bestuurlijke (her)controles brandveiligheid in handhavingssfeer). Door het aantal bestuurlijke (her)controles in kaart te brengen geven we gelijktijdig inzicht in het aantal geconstateerde onveilige situaties, zoals als indicator opgenomen in het VTH-beleid van Twenterand.

Afwijkingen en risico's

Er is geen reden om aan te nemen dat de taakuitvoering niet adequaat en op beheers niveau uitgevoerd kan worden.

3.4 VTH - Milieu (ODT) en Asbestbodem

Alle uitvoerende, aan milieubelastende activiteiten gebonden, milieutaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving en een aantal met name genoemde specialistische adviestaken (geluid, bodem en asbest) worden uitgevoerd door de Omgevingsdienst Twente. Uitzondering hierop is beleid en uitvoering ten aanzien van asbestbodem. Dat is uitbesteed aan Projectbureau BAS.

Doelen, indicatoren en streefwaarden

Het beoogd maatschappelijk effect is 'een duurzame en leefbare omgeving'. Ten aanzien van het onderdeel Duurzaamheid, Milieu en VTH 2026 zijn de volgende, uit de doelenboom afgeleide doelen, indicatoren en streefwaarden van belang voor het waarborgen van het beoogd maatschappelijk effect:

Doel	Subdoel	Onderdeel	Indicator	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
Een schonere, gezonder en veiliger leefomgeving	Kwaliteit leefomgeving voldoet aan milieunormen Ongezonde (milieu)situaties inventariseren en ongedaan maken	Toezicht en handhaving	Aantal controles bedrijven met aandacht op energiemaatregelen	85%	85%
			Aantal bestuurlijke (her)controles milieu in handhavingssfeer	25	30

Daarnaast is ook het VTH beleid Twente in 2022 geactualiseerd. Deze is in 2023 door het college van B&W van de gemeente Twenterand vastgesteld. In het VTH beleid Twente staan doelen en indicatoren voor het uitvoeren van de milieu gerelateerde VTH taken zoals de gemeente Twenterand die bij de ODT belegd heeft. De ODT was voornemens om in 2025 streefwaarden te ontwikkelen die aansluiten op de indicatoren uit bovenstaand tabel. Gezamenlijk heeft de Omgevingsdienst Twente met de kerngroep in 2025 stappen gezet om hier verbeteringen in aan te brengen. Dit heeft nog niet geresulteerd in het aanpassen van het "VTH beleid Twente". Dit zal mogelijk in 2026 plaats vinden. De doelen en indicatoren zijn wel alvast opgenomen in het UP 2026 voor milieutaken die door de Omgevingsdienst Twente moeten worden uitgevoerd (zie bijlage 4). De officieel nog geldende doelen en indicatoren zijn opgenomen in bijlage 8 van dit UP.

Risicoanalyse

Voor de toezichttaak binnen de specialisatie milieu wordt voor 2026 een risicoanalyse gebruikt. De risicoanalyse is opgenomen in bijlage 10 van dit UP. De top 3 risicosoorten met de hoogste risico's binnen milieu betreffen de risicosoorten:

1. Afvalbeheer IPPC-installaties;
2. Grootschalige energieopwekking; en
3. Destructie en verwerking van kadavers en dierlijk afval.

Het proces rondom deze risicosoorten kan milieuvervuילend zijn en erg veel overlast op de omgeving geven. Deze invloeden zijn in de meeste gevallen nadelig voor de leefbaarheid, veiligheid en gezondheid. De kans dat die negatieve invloeden zich voordoen bij bijvoorbeeld zendmasten en recreatieve visvijvers is minder hoog, waardoor die risicosoorten een lager risico hebben.

Evaluatie milieuwerkzaamheden Omgevingsdienst Twente 2025

De Omgevingsdienst Twente doet verslag van haar taken in een separaat jaarverslag. Aangezien de Omgevingsdienst Twente haar definitieve jaarverslag in februari 2025 pas aan alle Twentse gemeenten stuurt, is hier ruimte voor vrij gelaten in bijlage 3 van dit UP. Wij hebben er dit jaar voor gekozen om geen concept jaarverslag op te nemen in dit UP. Dit zorgt voor onnodige verwarring. Via een addendum zal in maart/april 2026 het definitieve jaarverslag milieuwerkzaamheden Omgevingsdienst Twente 2025 worden toegevoegd aan dit gezamenlijke JV 2025/UP 2026.

Prognose milieuwerkzaamheden Omgevingsdienst Twente 2026

Programma's: vergunningen/toezicht/handhaving/Advies/projecten

Uitgangspunt voor het uitvoeringsprogramma 2026 is dat de gemeente Twenterand de inbreng qua uren hanteert die zijn vastgesteld conform de programmabegroting 2026 Omgevingsdienst Twente per programma. Tevens zijn de kentallen 2026 in het UVP 2026 niet afgestemd of vastgesteld voor het vaststellen van de programmabegroting 2026 Omgevingsdienst Twente. Door goede monitoring en vinger aan de pols te houden kan tijdig worden bijgestuurd mocht dit nodig zijn. Er is zo realistisch mogelijk geraamd voor 2026 door de gemeente Twenterand. Werkzaamheden die niet geraamd zijn in dit uitvoeringsprogramma zullen lopende het jaar via een opdrachtformulier uitgezet dienen te worden bij de ODT. Hier zullen intern wel eerst financiële middelen voor geregeld moeten worden alvorens het werk aanvullend kan worden uitgezet bij de Omgevingsdienst Twente.

Voor het **programma Vergunningen** is de prognose dat er 503 zaken worden afgehandeld en daarvoor brengen wij 2041 uren conform de programmabegroting 2026 in.

Voor het **programma Toezicht en Handhaving** is de prognose dat er 476 zaken worden afgehandeld en daarvoor brengen wij 4352 en 558 uren conform de programmabegroting 2026 in.

Voor het **programma Advies** is de prognose dat er 272 zaken worden afgehandeld en daarvoor brengen wij 1814 uren conform de programmabegroting 2026 in.

Voor het **programma Projecten** brengen wij 1168 uren conform de programmabegroting 2026 in.

Voor de gehele prognose van 2025 en relevante ontwikkelingen die mogelijk invloed hebben op de prognose wordt verwezen naar bijlage 4.

Afwijkingen en risico's

Er zijn ook voor 2026 weer zorgen. Het is aannemelijk dat de taken niet adequaat kunnen worden uitgevoerd en het beheers niveau onvoldoende zal zijn. Dit komt door onderbezetting bij de ODT op meerdere disciplines waaronder op diverse advies disciplines en regulier milieutoezicht en Boa's domein II milieu. Ook wordt er veel vacature ruimte opgevuld met trainees (2 jarig contract). Er is ook in 2026 weer een grote kans dat de ODT (opnieuw) niet aan het haalbaarheidspercentage van 100% kan voldoen wat betreft de periodieke controles. De voortgang wordt periodiek besproken met de accounthouder van de ODT. De maandelijkse voortgangsgesprekken van de gemeente met de ODT worden gecontinueerd in 2026 en de tussentijdse rapportages worden kritisch gevolgd en maandelijks worden de aantallen door onszelf gemonitord (PowerBi) zodat we de ODT hier ook eerder op aan kunnen spreken.

Bijlage 1 JV 2025 Brandweer Twente

Definitief jaarverslag 2025 volgt maart/april 2026 en wordt middels een addendum toegevoegd aan dit UP.

Bijlage 2 UP 2026 Brandweer Twente

Vastgesteld op 09-12-2026 door het College van B&W van de gemeente Twenterand:

Programma Uitvoering & Handhaving 2026

Met de regionalisering van Brandweer Twente per 1 januari 2013 is besloten dat Brandweer Twente de taakuitvoering op het gebied van advisering en toezicht brandveiligheid uitvoert. De gemeente is als bevoegd gezag (eind)verantwoordelijk voor deze taak en de daaruit voortvloeiende bestuursrechtelijke handhaving (juridische procedure). De taken worden uitgevoerd vanuit de volgende missie:

'Brandweer Twente zet zich in voor een veilige fysieke leefomgeving door het in beeld brengen van (brand)risico's, het voorkomen en beperken ervan en het vergroten van veilig gedrag. Dit doen we vanuit onze deskundigheid voor en samen met Twentse gemeenten, ketenpartners, bedrijven en bewoners. Zo bevorderen we een cultuur van veiligheid waarvoor iedereen zich verantwoordelijk voelt.'

Het Programma Uitvoering & Handhaving beschrijft de werkzaamheden van Brandweer Twente voor 2026.

Doelen

In het 'Meerjarenbeleidsplan 2026-2029 van de sector Brandveiligheid' is vastgesteld aan welke doelen de sector Brandveiligheid van Brandweer Twente de komende jaren werkt. Deze doelen sluiten aan bij het Beleidsplan Veiligheidsregio Twente (2026-2029) en het risicoprofiel van Twente 2026-2029¹. We maken onderscheid tussen doelen op reguliere werkzaamheden (waar werken we aan met onze wettelijke taken) en focuspunten (waar gaan we een stapje extra doen).

DOELEN OP REGULIERE WERKZAAMHEDEN

Onderstaand is een overzicht gegeven van de doelen op de reguliere werkzaamheden zoals deze zijn vastgesteld in het Beleidsplan Veiligheidsregio Twente (2026-2029). De doelen zijn opgenomen in het 'Meerjarenbeleidsplan 2026-2029 van de sector Brandveiligheid'.

Onderwerp	Hoofddoel
Veilig inrichten en gebruiken van bouwwerken en omgeving	We versterken brandveiligheid door vroegtijdig en risicogericht te adviseren, zichtbaar samen te werken met partners en zo bij te dragen aan een veilige leefomgeving.
Onze manier van werken	We werken proactief, risicogericht en informatiegestuurd aan brandveiligheid, door maatschappelijke opgaven centraal te stellen, samen te werken in netwerken en zichtbaar bij te dragen aan een veilige leefomgeving.
Investeren in onze medewerkers	We verbeteren continu de kwaliteit en effectiviteit van ons werk door te leren van data, te investeren in vakbekwaamheid en strategisch personeelsbeleid, en zo duurzaam bij te dragen aan een veilige leefomgeving.
Optimaliseren van samenwerking en zichtbaarheid	We versterken onze wendbaarheid en samenwerking om effectief in te spelen op veranderende risico's en zo als betrouwbare partner bij te dragen aan een weerbare samenleving.

¹ Het risicoprofiel van Twente is opgebouwd uit het Regionaal risicoprofiel, het Risicoprofiel brandweezorg en het Zorgrisicoprofiel

DAADKRACHTIG DESKUNDIG BEHULPZAAM
Brandweer Twente is onderdeel van Veiligheidsregio Twente

FOCUSTHEMA'S

Onderstaand is een overzicht weergegeven van de focusthema's zoals deze zijn vastgesteld in Risicoprofiel brandweezorg.

Focusthema	Probleemstelling
Veranderingen in weer & klimaat	Veranderingen in het weer en klimaat zorgen ervoor dat de brandweer zich moet aanpassen aan veranderende risico's en scenario's. Extreem weer, waaronder lange droge periodes, hittegolven, zware regenval en stormen, heeft invloed op brandweezorg in Twente.
Verduurzaming	Op dit moment bevinden we ons in Nederland in een transitie naar nieuwe energiebronnen, methoden van opslag en transport. Door de schaarste van fossiele energiebronnen, toenemende milieubelasting en de gevolgen daarvan voor het klimaat maken we de overstap naar hernieuwbare, schone energiebronnen. Tegelijk werken we aan een circulaire economie, om zo duurzaam mogelijk om te gaan met de grondstoffen die de aarde ons biedt. Dat alles vraagt om grootschalige aanpassingen aan onze bestaande energie-infrastructuur en het gebruik van duurzame grondstoffen en bouwmaterialen. De toepassing van (nieuwe) bouwconstructies en bouwmaterialen zorgt bij brand voor ander brandgedrag. Daarnaast worden installaties steeds complexer.
Vergrijzing	Nederland vergrijst. Het aandeel 65-plussers in de bevolking stijgt van 20% naar 25% in 2040. Het aandeel 80-plussers verdubbelt. Twente vergrijst sneller dan het landelijk gemiddelde. Ouderen vormen een kwetsbare doelgroep binnen de bevolking, mede door fysieke en cognitieve beperkingen die samenhangen met leeftijd. Ze hebben meer kans op brand en worden sneller slachtoffer. Tevens bestaat er een grote druk op de zorg door het aantal zorgbehoevenden en een beleid wat zich richt op het zo lang mogelijk thuis blijven wonen met zorg op maat.
Verdichting & huisvesting	Nederland staat de komende jaren voor grote uitdagingen op het gebied van leefomgeving. De steden en randgemeenten groeien in aantallen en omvang, terwijl landelijke gebieden krimpen. Er is een groot tekort aan woningen, wat zorgt voor een enorme bouwopgave. Dit moet worden gecombineerd met andere ontwikkelingen die om ruimte vragen zoals de energietransitie, landbouw en natuur. De druk op de openbare ruimte zal blijven toenemen de komende jaren. Binnen dit thema worden risico's verwacht op het gebied van urbanisatie, groei en krimp, functiestapeling, herbestemming en mobiliteit.
Industrie & innovatie	Nederland verandert en innoveert constant. Dit gebeurt onder andere veel binnen de industrie en de technologie. Deze veranderingen brengen soms veiligheidsrisico's met zich mee die invloed kunnen hebben op het werk van de brandweer. Hierdoor ontstaan er nieuwe risico's of nemen bestaande risico's toe.

Programma Uitvoering & Handhaving 2026

Programma Uitvoering

Hieronder staat het Programma Uitvoering omschreven. Deze geeft inzicht in de werkzaamheden in de keten van bestemmen en vergunnen. In het Beleidsplan VRT (2026-2029) en het Regionaal kader evenementenveiligheid VRT is door middel van een risicoprofiel de prioriteit voor de werkzaamheden bepaald. De doelen reflecteren deze prioriteit.

REGULIERE WERKZAAMHEDEN

Bouwen & Brandveilig gebruik

1. Adviseren bij aanvragen omgevingsvergunning voor de activiteit 'Bouwen'
2. Adviseren bij meldingen 'Brandveilig gebruik'

Evenementen

1. Adviseren bij aanvragen evenementenvergunning in het kader van evenementen
2. Adviseren bij meldingen 'Brandveilig gebruik' bij evenementen in gebouwen

Ruimtelijke veiligheid

1. Adviseren het opstellen en herzien van omgevingsvisies, omgevingsplannen, eventuele omgevingsprogramma's en daarvan afgeleide projectbesluiten
2. Adviseren over onder andere landelijke richtlijnen, beleidsregels en handreikingen op het gebied van omgevingsveiligheid (bijvoorbeeld PGS-reeksen, handhavingsstrategieën)
3. Adviseren bij aanvragen omgevingsvergunning voor de activiteit 'Omgevingsplan'
4. Adviseren bij aanvragen omgevingsvergunning voor de activiteit 'Milieubelastend'
5. Adviseren over bereikbaarheid, doorrijbaarheid en bluswatervoorziening voor de hulpverleningsdiensten.

EXTRA TAKEN, AANDACHTSPUNTEN EN PROJECTEN

Vakbekwaamheidsprogramma

Een belangrijk onderdeel van het 'Meerjarenbeleidsplan 2026-2029 van de sector Brandveiligheid' is het vakbekwaam zijn en blijven van onze medewerkers. In 2026 maken we inzichtelijk waar we staan t.o.v. de landelijke kwalificatiedossiers en de kwaliteitscriteria: hoe robuust zijn we op deskundigheid, vlieguren, opleidingen, competenties etc. en op welke onderdelen er een verbeterslag nodig is (comply or explain).

Brandveiligheid en duurzaam bouwen

In 2026 zetten wij gericht in op de verbinding tussen brandveiligheid en duurzaam bouwen. Ontwikkelingen zoals houtbouw en het gebruik van biobased materialen bieden kansen voor verduurzaming, maar vragen ook om een zorgvuldige benadering van de brandveiligheid van bouwwerken en hun omgeving.

Wij richten ons dit jaar op het veilig toepassen van deze innovatieve bouwvormen, door kennis te delen en samenwerking te versterken. Zo organiseren we in 2026 een informatie- en kennissessie met de veertien gemeenten, waarin we dit thema toelichten en actuele inzichten en risico's bespreken. We willen zorgen voor bewustwording bij zowel gemeenten als ook initiatiefnemers. Daarnaast nemen wij actief deel aan landelijke werkgroepen, waar deze onderwerpen worden vertaald naar Nederlandse Technische Afspraken (NTA's). Met deze inzet willen wij in 2026 bijdragen aan veilige en duurzame bouwpraktijken en de zichtbaarheid en samenwerking binnen de regio verder versterken.

Uniforme en integrale advisering bij evenementen en tijdelijke bouwwerken

In 2026 zetten we in op uniforme en integrale advisering bij evenementen en tijdelijke bouwwerken, met als doel de veiligheid en eenduidigheid in de uitvoering te versterken. We adviseren uitsluitend op volledig ingediende aanvragen via het Omgevingsloket en/of evenementenvergunningen, ondersteunen gemeenten actief bij gecombineerde aanvragen en voeren structureel overleg om de kwaliteit van aanvragen en adviezen te verbeteren. Daarnaast versterken we de samenwerking tussen brandweer en gemeenten door kennisdeling over brandveiligheid bij evenementen, onder andere via deelname aan de BOA-dag en gerichte aandacht in gemeentelijke overleggen, zodat het toezicht risicogericht en efficiënt kan worden ingericht.

Bouwen van (zeer) kwetsbare gebouwen binnen aandachtsgebieden

In het licht van de nationale woningbouwopgave en de noodzaak tot stedelijke verdichting is het essentieel dat gemeenten bij ruimtelijke besluitvorming expliciet rekening houden met fysieke veiligheidsrisico's in aandachtsgebieden (brand, explosie en gifwolk). In 2026 zullen we gemeenten actief informeren en adviseren over de risico's van het realiseren van (zeer) kwetsbare gebouwen in deze gebieden. En stellen we duidelijke voorwaarden. Hiermee zorgen we dat fysieke veiligheidsrisico's expliciet worden meegenomen in ruimtelijke besluitvorming. Zo maken we bouwen in risicogebieden mogelijk onder beheersbare condities en dragen we bij aan een veilige, toekomstbestendige leefomgeving én voldoende huisvesting.

Risicovolle installaties in de leefomgeving (EOS en propaantanks)

Brandweer Twente zal in 2026 actief adviseren bij omgevingsvergunningen en meldingen met risicovolle installaties zoals energieopslagsystemen (EOS) en propaantanks. Hierbij wordt specifiek gelet op, bereikbaarheid voor hulpdiensten, bluswatervoorziening, positionering en naleving van relevante landelijke richtlijnen. Doel is het voorkomen van onveilige situaties in woon- en werkomgevingen en het waarborgen van een effectieve inzet bij incidenten.

Programma Uitvoering & Handhaving 2026

Programma Handhaving (Toezicht & Handhaving)

Hieronder staat het Programma Handhaving omschreven. Deze geeft inzicht in de werkzaamheden in de keten van toezicht en handhaving. In het Beleidsplan VRT (2026-2029), het Regionaal kader evenementenveiligheid VRT en het Risico Afwegingsmodel Toezicht Brandveiligheid is door middel van een risicoprofiel de prioriteit voor de werkzaamheden bepaald. De doelen reflecteren deze prioriteit.

REGULIERE WERKZAAMHEDEN

Bouwen & Brandveilig gebruik

1. Toezicht houden op de naleving van (brand)veiligheidsaspecten zoals opgenomen in een omgevingsvergunning die betrekking heeft op de activiteit 'Bouwen'
2. Toezicht houden op de naleving van brandveiligheidsaspecten in het kader van het brandveilig gebruik van gebouwen. (Zie objectenlijst 2026)
3. Het verrichten van doelgroepgerichte voorlichtingsactiviteiten aan kans- en risicogroepen onder inwoners en ondernemingen in Twente.

Evenementen

1. Toezicht houden op de naleving van (brand)veiligheidsaspecten zoals opgenomen in een evenementenvergunning

Ruimtelijke veiligheid

1. Toezicht houden op de naleving van (brand)veiligheidsaspecten zoals opgenomen in een omgevingsvergunning die betrekking heeft op de activiteit 'Milieubelastend'

EXTRA TAKEN, AANDACHTSPUNTEN EN PROJECTEN

Vakbekwaamheidsprogramma

Een belangrijk onderdeel van het 'Meerjarenbeleidsplan 2026-2029 van de sector Brandveiligheid' is het vakbekwaam zijn en blijven van onze medewerkers. In 2026 maken we inzichtelijk waar we staan t.o.v. de landelijke kwalificatiedossiers en de kwaliteitscriteria: hoe robuust zijn we op deskundigheid, vlieguren, opleidingen, competenties etc. en op welke onderdelen er een verbeteringslag nodig is (comply or explain).

Toezichtsprotocol brandveiligheid

In 2026 zullen de eerste stappen worden gezet in het herzien van het Toezichtsprotocol Brandveiligheid. Bij deze herziening wordt rekening gehouden met het vastgestelde Beleidsplan VRT 2026-2029 en het bijbehorende Risicoprofiel.

Grote brandcompartimenten

We voeren in 2026 specifiek toezicht uit op gebouwen waarbij NEN 6060 en NEN 6079 zijn toegepast als een gelijkwaardige oplossing om grotere brandcompartimenten mogelijk te maken dan in bouwregelgeving is toegestaan. Dit is noodzakelijk omdat de gelijkwaardigheid is gebonden aan specifieke voorwaarden en een zorgvuldige afweging, zoals de mate van vuurbelasting, de vrije afstand tot de omgeving, de brandwerendheid van de compartimentscheidingen en de aanwezige brandbeveiligingsinstallaties. Door innovatie in de industrie kunnen er binnen bedrijven onbedoeld veranderingen zijn doorgevoerd die impact hebben op het brandveiligheidsconcept.

(Tijdelijke) Opvanglocaties

Alle opvanglocaties moeten voldoen aan wet- en regelgeving, waaronder het Besluit Bouwwerken Leefomgeving (BBL). Veel locaties zijn echter tijdelijk gedoogd om snel opvang te kunnen bieden, terwijl ze vaak niet zijn ontworpen voor bewoning of nachtverblijf. Hierdoor ontbreken essentiële brandveiligheidsvoorzieningen. Nu de gebruiksduur wordt verlengd en locaties een meer permanent karakter krijgen, is structurele borging van brandveiligheid noodzakelijk. Brandweer Twente zal daarom in 2026 controles uitvoeren op de minimale eisen vanuit het BBL en waar nodig adviseren over aanvullende maatregelen, waaronder het vastleggen van voorzieningen via een omgevingsvergunning.

Bijlage 3 JV 2025 Omgevingsdienst Twente

Definitief jaarverslag 2025 volgt in maart/april 2026 en wordt middels een addendum toegevoegd aan dit UP 2026.

Bijlage 4 UP 2026 Omgevingsdienst Twente

Vastgesteld op 09-12-2026 door het College van B&W van de gemeente Twenterand:

Begrippen- en afkortingenlijst

AB	Algemeen Bestuur
AO MDA	Ambtelijk overleg milieu, duurzaamheid en afval
Bal	Besluit activiteiten leefomgeving
BOA	Buitengewoon opsporingsambtenaar
BOPA	<u>Buitenplanse</u> omgevingsplanactiviteit
CLV	Continu leren en verbeteren
CMP	Circulair Materialenplan
DB	Dagelijks Bestuur
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
I&O	Innovatie en ontwikkeling
I&W	Infrastructuur en Waterstaat
IBP-VTH	Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel
IBT	Interbestuurlijk Toezicht
ILT	Inspectie Leefomgeving en Transport
KC	Kwaliteitscriteria
KIS-VTH	Kennisinfrastructuur VTH
KPI	Kritieke Prestatie Indicator
<u>Lbv</u>	Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties
LHSO	Landelijke handhavingsstrategie omgevingsrecht
KRW	Kaderrichtlijn Water
<u>Mba</u>	Milieubelastende activiteit
MER	Milieueffectrapportage
MIA	Multidisciplinaire integrale actie
MMA	Meld Misdaad Anoniem
NVWA	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
OBAS	Olie- en benzineafscheider
ODNL	Omgevingsdienst Nederland
OD Twente	Omgevingsdienst Twente
OM	Openbaar Ministerie
PDC	Producten- en dienstencatalogus
PHO	<u>Portefeuillehoudersoverleg</u>
REV	Register externe veiligheid
RIEC	Regionale informatie- en expertisecentrum
RPI	<u>Risicoprioriteringsinstrument</u>
SPUK THE	Specifieke Uitkering toezicht en handhaving energiebesparingsplicht
SWF	Samenwerkingsfunctionaliteit
TVS	Twentse Vergunningenstrategie
U&H	Uitvoering en handhaving
UVP	Uitvoeringsprogramma
Standaardtaken	Het milieu brede takenpakket dat door de OD Twente wordt uitgevoerd
VTHA	Vergunningen, toezicht, handhaving en advies
<u>Wabo</u>	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WPM	<u>Werkgebonden personenmobiliteit</u>
ZZS	Zeer zorgwekkende stoffen

Inhoud

Begrippen- en afkortingenlijst	2
1. Inleiding	4
1.1. Het uitvoeringsprogramma	4
1.2. Scope van het programma	4
2. Terugblik en ontwikkelingen	5
2.1. Terugblik 2025	5
2.2. Thematische ontwikkelingen	6
2.3. Organisatorische ontwikkelingen	7
3. Doelen en prioriteiten	10
4. Programma	14
4.1 Programma Vergunningen	14
4.2 Programma Toezicht & Handhaving	15
4.3 Programma Advies	17
5. Projecten	19
5.1 Regionale projecten	19
5.2 Lokale projecten	24
5.3 Coördinatie en beleid primair proces	25
6. Ketenpartners	26
7. Afwijkingen en risico's	27
Bijlage 1: Werkvoorraad Wabo	28

1. Inleiding

Voor u ligt het uniforme jaarprogramma van vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies (VTHA) voor alle gemeenten in de regio Twente en de provincie Overijssel. De verplichting om jaarlijks de uitvoerings- (vergunningverlening, toezicht en advies) en handhavingsstrategie uit te werken in een uitvoeringsprogramma (UVP), staat omschreven in artikel 13.8 van het Omgevingsbesluit. Dit UVP 2026 is opgesteld op basis van de uitgangspunten van de Omgevingswet. Dit programma geeft de (milieu)taken weer, zoals deze in 2026 door de Omgevingsdienst Twente (OD Twente) worden uitgevoerd voor de gemeente Twenterand.

1.1. Het uitvoeringsprogramma

Het UVP 2026 is gebaseerd op het uniforme VTH-beleid Twente inclusief Nadere uitwerking. In 2022 is het doorontwikkelde Twentse VTH-beleid vrijgegeven door het portefeuillehoudersoverleg (PHO). Na vaststelling van de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO), is in 2023 het geactualiseerde VTH-beleid aangeboden aan alle bevoegde gezagen ter vaststelling in de eigen colleges. Inmiddels is het nieuwe regionale VTH-beleid door alle bevoegde gezagen vastgesteld.

De cijfermatige raming voor het UVP 2026 gaat volledig uit van de vigerende producten- en dienstencatalogus (PDC Omgevingswet). Er is nog altijd enige resterende werkvoorraad vanuit de oude wetgeving (PDC Wabo). Dit betreft voornamelijk langlopende (vergunning)trajecten gerelateerd aan de stikstofproblematiek. Deze werkvoorraad wordt separaat in Bijlage 1 weergegeven en komt niet terug in de prognose voor komend jaar. Het doel is om deze oude werkvoorraad de komende jaren volledig weg te werken.

De prognoseaantallen vanuit de PDC Omgevingswet zijn gebaseerd op de periodieke rapportages ter monitoring van de uitvoering van het jaar 2025. Voor het UVP 2026 zijn op basis van ervaringscijfers nieuwe kengetallen opgesteld voor de producten onder de PDC Omgevingswet. Binnen deze kengetallen zit een opslag voor directe werkzaamheden: clusteroverleg, begeleiding van trainees, werkverdeling en team admin. Deze nieuwe kengetallen vormen de cijfermatige basis voor de standaardparagraaf voor uniforme milieulegges.

De basis van dit UVP 2026 is uniform, welke vervolgens nader wordt uitgewerkt voor de individuele partners. Conform de basisafspraken zoals benoemd in het VTH-beleid Twente, is het voor deelnemers mogelijk op onderdelen lokaal maatwerk aan te brengen om eigen beleidsambities te realiseren. Dit dient gerealiseerd te worden binnen de gezamenlijke basisafspraken en boven een minimale ondergrens. Complementair aan deze lokale programma's, wordt het Twents UVP 2026 bestuurlijk voorgelegd via het PHO. Hierin staan opgaven beschreven die voor het geheel van Twente relevant zijn. Bestuurders worden zo beter in staat gesteld om te sturen op Twentse prioriteiten en projecten.

Partners die hebben bijgedragen aan het opstellen van dit programma zijn de veertien Twentse gemeenten, de provincie Overijssel, de Veiligheidsregio Twente, betrokken waterschappen en de OD Twente. Het is een gezamenlijke ambitie om strategische samenwerking met deze partners de komende jaren verder te versterken. Dit geldt ook voor samenwerking met andere relevante ketenpartners zoals de politie, het Openbaar Ministerie (OM), de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD), het Regionale Informatie- en Expertisecentrum (RIEC), de Inspectie voor Leefomgeving en Transport (ILT) en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA).

1.2. Scope van het programma

De basis van het UVP 2026 wordt gevormd door de taken die door de OD Twente worden uitgevoerd. In Twente gaat het om het basistakenpakket, welke is uitgebreid tot het zogenaamde 'standaardpakket'. Daarnaast maken enkele bevoegde gezagen ook gebruik van zogenaamde facultatieve taken. Dit programma heeft betrekking op het jaar 2026, waarbij de uitvoering en handhaving (U&H-werkzaamheden) gedurende het jaar wordt gemonitord en waarover in het voorjaar en najaar wordt gerapporteerd via monitoringsrapportages. Na afloop van het jaar wordt middels het Jaarverslag VTHA geëvalueerd of de geplande werkzaamheden en de geprioriteerde beleidsdoelstellingen uit het UVP 2026 zijn behaald.

2. Terugblik en ontwikkelingen

De OD Twente heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld tot een betrouwbare en professionele dienst die haar partners ondersteunt met de uitvoering van milieutaken. Desondanks vindt de organisatie het belangrijk om niet stil te staan. De OD Twente nadert een volgende fase, waarbij de nieuwe koers is uitgezet via een toekomstvisie. De belangrijkste uitgangspunten waaraan de OD Twente de komende jaren wil werken zijn robuustheid, uniformiteit, datakwaliteit, informatiedeling, samenwerking, outcome en innovatie. In dit hoofdstuk wordt teruggeblikt op vorig jaar en worden de belangrijkste ontwikkelingen beschreven die van invloed zijn op het UVP 2026.

2.1. Terugblik 2025

Toekomstvisie 2030+

Het jaar 2025 heeft zich voor de OD Twente gekenmerkt door veel verandering, maar met een duidelijke nieuwe stip aan de horizon. In september heeft een directeurswisseling plaatsgevonden. De voormalige directeur heeft een stevige basis gelegd voor de organisatie en is met welverdiend pensioen gegaan. Om de open werkcultuur, korte lijnen en vertrouwen bij de partners te borgen, is besloten om de nieuwe directeur intern te werven. Dit traject is succesvol doorlopen, evenals interne werving voor twee nieuwe managers. De OD Twente is een dynamische organisatie, die kansen durft te geven aan haar medewerkers om zich te ontwikkelen en door te groeien. Door deze cultuurborging is uitvoering gegeven aan één van de aanbevelingen van het visitatierapport die is uitgevoerd door collega-omgevingsdiensten.

Een andere aanbeveling vanuit de visitatie is het opstellen van een toekomstvisie. Op 11 juli 2025 is de 'Toekomstvisie OD Twente 2030+' bestuurlijk vastgesteld, welke wordt uitgewerkt in een strategische agenda. Het hoofddoel van de organisatie blijft om te werken aan een veilige, gezonde en duurzame fysieke leefomgeving. Om hieraan een optimale bijdrage te leveren in een complexe maatschappij met grote transitieopgaven, is gekozen om de komende periode prioriteit te geven aan een beperkt aantal uitgangspunten. Het belangrijkste uitgangspunt is de concentratie van milieutaken, wat bijdraagt aan robuustheid, efficiëntie, kwaliteit en uniformiteit. Andere relevante uitgangspunten zijn proactieve (beleids)advisering, strategische samenwerking, ontwikkeling naar een kennisknooppunt, het verankeren van innovatie en outcomegericht werken.

Projectmatig werken

Een belangrijk ontwikkelpunt, is om planmatiger, gestructureerder en meer datagedreven te werken. Hiervoor is afgelopen jaar de basis gelegd door de herinrichting van projectmatig werken. Vanuit deelnemers werd in toenemende mate de omvang en aard van projecten bevraagd. Hierop heeft een opschoonactie plaatsgevonden, waarbij een groot aantal oude projecten is gesloten. Tegelijkertijd is aan de hand van heldere definities een nieuwe rapportagesystematiek opgesteld. Hierbij zijn enkele algemene urenposten elders ondergebracht en apart inzichtelijk gemaakt (paragraaf 5.3). Deze gewijzigde systematiek is geïmplementeerd in dit UVP 2026, wat moet leiden tot verbeterde prognoses en meer transparante bij de monitoring.

Per 1 januari 2026 zal ook voor het eerst worden gewerkt met zogenaamde 'projectformulieren'. Dit zorgt ervoor dat toekomstige projecten enkel kunnen worden aangemaakt door een beperkt aantal personen in de organisatie via een formeel vastgestelde procedure. Ook is het middels 'projectformulieren' mogelijk om koppeling aan te brengen tussen een project en gerelateerde zaken. Dit creëert meer structuur, inzicht en overzicht, wat moet leiden tot meer transparantie en vertrouwen. De basis is in 2025 gelegd, maar in 2026 zal de nieuwe werkwijze verder worden geborgd. Hierbij moeten interne werkinstructies, processen, communicatie en sturing doorlopend worden bijgeschaafd.

Arbeidsmarkt

Sinds 2024 werkt de OD Twente met een ruimere begroting en daarmee een grotere formatie. Dit heeft de afgelopen jaren geleid tot meer vacatureruimte. Zowel gemeenten en de provincie ervaren krapte op de arbeidsmarkt, waarbij de Twentse overheden elkaar in toenemende mate beconcurreren. Dit geldt ook voor de OD Twente, waarbij het grootste knelpunt momenteel zit in de bezetting van toezichthouders en buitengewone opsporingsambtenaren (BOA's). Toch heeft de organisatie vacatureruimte de afgelopen jaren naar behoren kunnen vervullen. Dit komt onder andere door proactieve initiatieven, zoals een

arbeidsmarktcampagne en het interne traineeprogramma. De schaarste op de arbeidsmarkt zal echter een voortdurende uitdaging blijven. Dit neemt toe naarmate de meer ervaren en specialistische medewerkers natuurlijk uitstromen.

2.2. Thematische ontwikkelingen

Taskforce stikstof

Naar aanleiding van de uitspraken van de Raad van State van 18 december 2024 over de wijze waarop intern salderen mag worden betrokken bij de besluitvorming omtrent stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden, is binnen de OD Twente een taskforce stikstof opgericht. Deze taskforce bepaalt de communicatie richting verschillende doelgroepen, monitort de impact op de werkvoorraad en stemt af met andere partners over hun standpunt en werkwijze. Het Dagelijks Bestuur (DB) is hier nauw bij betrokken.

Recentelijk is in afstemming met de provincie Overijssel en de OD IJsselland, een advieslijn vastgesteld die aansluit bij de uitspraak van de Raad van State. Deze lijn is van toepassing op mer-beoordelingen, aanvragen voor een omgevingsvergunning milieubelastende activiteit (Mba) en op planprocedures. De advieslijn is inmiddels gedeeld met de accounthouders van de Twentse gemeenten. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is dat het aspect stikstofdepositie geen belemmering of knelpunt hoeft te vormen bij het verlenen van de gevraagde omgevingsvergunning Mba.

Energie en duurzaamheid

Energie en duurzaamheid is afgelopen jaren een speerpunt van de OD Twente geworden waarbinnen steeds meer aandacht is voor circulariteit. Via een overkoepelend projectplan 'Energie en Duurzaamheid 2022-2026' zijn verschillende deelprojecten gebundeld, namelijk:

- Derde ronde van Rijksinitiatief 'Versterkte uitvoering energiebesparings- en informatieplicht'
- Provinciaal initiatief 'Subsidieregeling Intensiveren Energietoezicht'
- Rijksinitiatief 'Specifieke uitkering Toezicht Handhaving Energie' (SPUK THE)

De SPUK-regeling voorziet in een nieuwe financiële stimulans om dit thema de komende jaren definitief te verankeren. Het is belangrijk te benadrukken dat deze regeling voorziet in een inzet naast de reguliere uitvoeringstaken, waarbij sprake is van een afzonderlijke financiering. Om recht te blijven houden op de SPUK THE is een voorwaarde dat de partners van de OD Twente ook zelf middelen inbrengen (cofinanciering).

In 2024 is gestart met het bezoeken van onderzoekslichte bedrijven. Dit zijn bedrijven die meer dan 10 miljoen kWh elektriciteit of 170.000 m3 gas verbruiken per jaar. In 2025 zijn deze werkzaamheden uitgebreid, waarbij de ingediende onderzoeksrapportages inhoudelijk worden beoordeeld. Momenteel loopt het project op koers. Deze projectmatige aanpak loopt aankomend jaar door. Planning en verantwoording over deze werkzaamheden vindt separaat plaats buiten dit uitvoeringsprogramma.

Werkgebonden personenmobiliteit

Per 1 juli 2024 is het 'Besluit CO2-reductie werkgebonden personenmobiliteit' (Besluit WPM) in werking getreden. Hiermee krijgen organisaties met 100 of meer werknemers een jaarlijkse rapportageplicht rondom zakelijke mobiliteit en woon-werkverkeer. Het doel is het terugdringen van CO2-emissies vanuit WPM. U&H-taken rondom deze nieuwe rapportageplicht zijn verplicht als basistaak belegd bij omgevingsdiensten.

Het afgelopen jaar zijn door het rijk geen aanvullende middelen beschikbaar gesteld, waardoor deze toezichtstaak niet is opgepakt. Vanaf 2026 zijn hiervoor extra middelen opgenomen in de begroting, wat inhoudt dat komend jaar toezicht wordt gehouden op de eerste WPM-rapportages tot en met 30 juni 2025. Zowel gemeenten, provincies en de omgevingsdiensten moeten ook zelf voldoen aan deze rapportageplicht. Om een voorbeeldfunctie te vervullen, zullen omgevingsdiensten daarom elkaar administratief gaan controleren. Vervolgens worden de gemeenten in de desbetreffende werkgebieden gecontroleerd, voordat de overige organisaties worden onderworpen aan eenzelfde soort controle.

De OD Twente zal zich komend jaar in het kader van WPM voornamelijk richten op de onderlinge controles van omgevingsdiensten en gemeenten. Daarmee zal ervaring worden opgedaan met deze nieuwe wetgeving.

Eventueel resterende capaciteit zal worden ingezet op communicatie richting rapportageplichtige organisaties en de controle hierop.

Milieuleges

Vanwege de grote diversiteit tussen bevoegde gezagen over hoe milieuleges zijn opgenomen in de huidige legesverordeningen, is in gezamenlijkheid tussen de OD Twente en haar deelnemers besloten om voor komend jaar een uniforme milieulegesparagraaf op te stellen met een externe partij. In april is de rekentool voor uniforme leges opgeleverd met een vertaling naar een concrete milieulegesparagraaf. De prognosecijfers en tijdsbesteding zijn in juli definitief gemaakt en dienen als uitgangspunt voor de kengetallen in dit UVP 2026.

De uitkomsten zijn gedeeld met de accounthouders. Hierbij worden de deelnemers opgeroepen om de legesparagraaf ongewijzigd vast te stellen, voor zover mogelijk. Hierdoor blijft een zo zuiver mogelijke koppeling bestaan met onze PDC Omgevingswet en het UVP 2026. De hoogte van de leges blijft een afwijking voor colleges, raden en staten. Nadat de legesverordeningen voor 2026 zijn vastgesteld, moeten nadere werkaafspraken, processen en instructies worden gemaakt rondom het doorrekenen, heffen en innen van de milieuleges. Dit wordt gezamenlijk opgepakt via een separaat vervolgtraject.

2.3. Organisatorische ontwikkelingen

Omgevingsadvies

De omgevingsadviseurs zijn het afgelopen jaar bezig geweest om het landelijk traject '*anders werken*' onder de Omgevingswet nader vorm te geven. Dit vraagt om een verandering in houding en gedrag bij betrokken partijen rondom VTHA-werkzaamheden. Het gaat daarbij verder dan enkel adviseren over milieuregels bij omgevingsplannen, deelname aan omgevingstafels en het beantwoorden van ad-hoc vragen. Advisering moet structureel worden geborgd in de regionale beleids- en uitvoeringscyclus, waarbij de OD Twente in alle fasen wordt betrokken. Deze conclusie sluit aan bij het rapport van de ILT: '*Onderzoek naar de adviesfunctie door omgevingsdiensten*'. In 2026 wordt *Anders werken* bestuurlijk en ambtelijk verder ingericht.

Daarnaast zetten de omgevingsadviseurs in op het adviseren om milieuregels goed in de omgevingsplannen te verwerken. De gemeente Enschede heeft gevraagd om hierin mee te denken. Ook is binnen de Twentse gemeenten de Brabantse SPRONG-aanpak geïntroduceerd, waardoor gezamenlijk kan worden gewerkt aan een uniforme opname van milieuregels in omgevingsplannen. Vanuit de OD Twente is er de bereidheid om via een SPRONG-project het milieu in alle gemeentelijke omgevingsplannen een goede plek te geven.

Robuustheid

Vanuit pijler 1 van het interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP-VTH) moeten omgevingsdiensten per 1 april 2026 voldoen aan de robuustheidscriteria. Robuuste omgevingsdiensten zijn cruciaal voor de bescherming van burgers, de leefomgeving en het voorkomen van milieuschade. Vanuit deze opgave zijn kritische prestatie-indicatoren (KPI's) opgesteld. Voor het bepalen en bereiken van robuustheid dienen deze in samenhang te worden toegepast.

Het standpunt van het Algemeen Bestuur (AB) is een robuuste regionale OD op Twentse schaal. Om dit te bereiken is door het AB een plan van aanpak vastgesteld om te voldoen aan de robuustheidscriteria. Verantwoording over de voortgang vindt plaats aan het AB, welke vervolgens rapporteert over de voortgang aan het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W). Eind juni 2025 is de tweede voortgangsrapportage ingediend. Net als bij de beoordeling van de eerste voortgangsrapportage is uitgesproken dat het aannemelijk is dat de OD Twente per 1 april 2026 voldoet aan alle robuustheidscriteria. De OD Twente voldoet momenteel aan elf KPI's. Van de overige vijf KPI's is het aannemelijk dat per 1 april 2026 zal worden voldaan:

1. De directeur heeft een tekstueel uniform mandaat conform de gemaakte regionale afspraken
2. Er wordt voldaan aan de vigerende kwaliteitscriteria (KC 3.0)
3. Er is een opleidingsprogramma
4. Er is voldoende opleidingsbudget
5. Er is een businessintelligence strategie.

Het resterende rapportagemoment is 15 april 2026 (eindrapportage).

Kerngroep en VTHA-beleidscyclus

Door het interbestuurlijk toezicht (IBT) zijn vanuit het Jaarverslag 2024 en UVP 2025 verbeterpunten meegegeven aan de OD Twente. Twee hebben betrekking op het inzichtelijk maken en doorontwikkelen van regionale beleidsdoelen, inclusief de bijbehorende indicatoren en streefwaarden. Een ander verbeterpunt is om beter inzicht te geven in de werking van het dynamische risicoprioriteringsinstrument (RPI) en de Twentse Vergunningen Strategie (TVS). Ook moet de inzet van de OD Twente, nu vaak gemeten in output, beter vertaald worden naar maatschappelijke meerwaarde (outcome). Het laatste verbeterpunt heeft betrekking op het actualiseren van vergunningen, waarvoor komend jaar capaciteit wordt gereserveerd.

Door de nieuwe impuls voor de kerngroep met een nieuwe voorzitter en secretaris, zal komend jaar extra aandacht worden besteed aan de IBT-verbeterpunten. Het is het doel om op termijn het regionale beleid gezamenlijk te actualiseren. Hierbij zullen doelen, indicatoren en streefwaarden nader worden uitgewerkt en verfijnd. Voorafgaand zal begin 2026 het vigerende beleid worden geëvalueerd. Ook het RPI en TVS worden komend jaar opgeleverd, waarbij de resultaten worden geïmplementeerd in het nieuwe regionale beleid.

Risicogericht werken

In 2025 is het RPI verder geactualiseerd, waardoor de afstemming op datakwaliteit bij de OD Twente sterk verbeterd is. Hierdoor kan in 2026 het RPI als vergelijkingsmateriaal met het oude planningsproces gebruikt worden. De informatie die hieruit verkregen wordt, zal verder gebruikt worden voor het optimaliseren van het RPI. Dit is een continu proces, waarbij diverse medewerkers actief zijn betrokken bij de verdere inrichting. Daarnaast wordt er gewerkt aan het verbeteren van de interne datakwaliteit, wat de werking van het RPI ten goede komt. Inmiddels wordt het RPI al ingezet ter ondersteuning van het huidige planningsproces.

Daarnaast introduceert de OD Twente risicogericht werken binnen Team Vergunningen. De opgeleverde Landelijke Vergunning Strategie is vertaald naar een Twentse variant. Deze TVS is in 2025 ambtelijk opgeleverd en maakt inzichtelijk met welke diepgang vergunningplichtige-, meldingsplichtige- en informatieplichtige activiteiten worden getoetst. Na oplevering wordt getest hoe de werking is en of er nog kleine aanpassingen wenselijk zijn.

Zowel het RPI en de TVS dienen als katalysator om risicogericht-, maar ook meer datagedreven te werken. Medewerkers vanuit de gehele organisatie worden namelijk medeverantwoordelijk voor de prioritering van hun eigen werk. Na oplevering van het RPI en TVS, zullen beiden als strategieën worden geïmplementeerd in het nieuwe regionale VTHA-beleid. De partners zullen hierbij vooraf worden betrokken, middels het vaststellen van een gezamenlijk ambitieniveau.

Innovatie- en ontwikkeling

Afgelopen jaar is de Innovatie- en Ontwikkelagenda (I&O-agenda) vastgesteld door het AB. Deze agenda bevat de strategische koers en centrale thema's waarop de OD Twente zich de komende jaren wil richten. Tevens biedt het een kader waarbinnen innovatieprojecten worden ontwikkeld, geëvalueerd en opgeschaald. Op basis van de agenda is gestart met het uitwerken van het I&O-programma, om zo invulling te geven aan de strategische doelen en deze te vertalen naar acties per thema, jaar en team.

Om de uitvoering van de I&O-agenda in goede banen te leiden, is het I&O-Kompas opgericht. Dit is een werkgroep met afgevaardigden uit alle delen van de organisatie en accounthouders. Hier wordt gezamenlijk gekeken welke innovatieve projecten mogelijk zijn, welke opgepakt kunnen worden, wie wanneer betrokken is, en welke ondersteuning nodig is vanuit andere disciplines. Het Kompas bewaakt de samenhang tussen projecten, zorgt voor een gedeeld overzicht van de voortgang en zorgt ervoor dat iedere afdeling eigenaarschap krijgt over projecten binnen haar domein. Deelnemers uit verschillende teams sluiten aan in de fase waarin ze nodig zijn, waardoor efficiënt gebruik wordt gemaakt van expertise en capaciteit. Tegelijk fungeert het als centrale plek voor informatie-uitwisseling, zodat medewerkers op de hoogte blijven.

Met de vaststelling van de agenda en de ontwikkeling van het programma geeft de OD Twente concrete invulling om de robuustheid te versterken via strategische innovatie, kennisdeling en organisatieontwikkeling. Innovatie is daarmee geen los traject meer, maar een sturend principe dat de organisatie breed ondersteunt in haar groei naar een toekomstbestendige dienst. 2026 staan meerdere projecten op de agenda, waaronder:

- **Meta-toezicht:** OD Twente wil haar toezichtaanpak moderniseren. Het huidige, arbeidsintensieve verticale toezicht legt nadruk op controles en handhaving, met weinig stimulans voor bedrijven om structureel aan naleving te werken. Meta-toezicht biedt een innovatieve aanpak waarbij samenwerking en vertrouwen centraal staan. Bedrijven met een aantoonbaar robuust intern beheerssysteem krijgen ruimte voor zelfregulering, terwijl OD Twente toeziet op de borging via real-time informatie en periodieke audits.
- **Co-pilot:** De inzet van AI groeit snel en wordt onmisbaar in de dagelijkse werkprijktijk. Om werkdruk te verlagen, kwaliteit te verbeteren en medewerkers toekomstbestendig te maken, is het noodzakelijk om AI structureel in te zetten. Microsoft Co-pilot sluit hierbij naadloos aan, omdat het is geïntegreerd in de M365-omgeving waarmee reeds wordt gewerkt.

Kennisknooppunt

De OD Twente beschikt over veel actuele kennis en specialistische expertise op milieugebied. De organisatie wil zich verder ontwikkelen als zogenaamd 'kennisknooppunt', waarbij kennis stroomt tussen de OD Twente, haar deelnemers en regionale en landelijke ketenpartners. Daarom wordt vanuit Omgevingsdienst Nederland (ODNL) aangesloten bij de landelijke kennisinfrastructuur (KIS-VTH). Dit is een uitwerking van pijler 4 van het IBP-VTH met als doel om kennis en informatie rondom bepaalde thema's beter te laten stromen, zowel regionaal als landelijk. De gekozen thema's zijn bodem en ondergrond, waterkwaliteit, circulaire economie, energietransitie, zeer zorgwekkende stoffen (ZZS), actuele vraagstukken en data en informatievoorziening.

De OD Twente heeft zich vanaf de start van KIS-VTH goed gepositioneerd als regionaal kennisknooppunt. Binnen het Landsdeel-Oost (Overijssel en Gelderland) levert de OD Twente twee kennisvertegenwoordigers op de thema's bodem en circulaire economie. Hierbij is de organisatie inhoudelijk trekker van deze thema's binnen de regio en tevens eerste aanspreekpunt voor landelijke ontwikkelingen. Daarnaast heeft de OD Twente een kennismakelaar aangewezen om informatiestromen binnen de organisatie te bevorderen. Hierbij worden per inhoudelijk thema VTHA-experts aangewezen om kennisdeling tussen de omgevingsdiensten in Landsdeel-Oost en de omgevingsdiensten van de rest van Nederland te bevorderen.

3. Doelen en prioriteiten

In dit hoofdstuk worden de beleidsdoelen uit het vigerende VTH-beleid uitgewerkt en vertaald naar de uitvoeringspraktijk. Hierbij is gebruik gemaakt van het 'Logic-model', dat helpt causale relaties aan te brengen tussen outcome, output en onderliggende activiteiten. In tegenstelling tot voorgaande jaren wordt per thema een toelichting gegeven op de activiteiten die in 2026 bijdragen aan de desbetreffende doelen. Hierbij worden alle doelen behandeld in plaats van enkele geprioriteerde doelen. Een gedeelte van de doelen is nog steeds moeilijk meetbaar via indicatoren en streefwaarden. In deze gevallen zal nadruk worden gelegd op de activiteiten die hier komend jaar een actieve bijdrage aan leveren. Indien nodig, wordt hiervoor specifieke capaciteit vrijgemaakt. De thema's zijn financiën, regulier werk, veiligheid, gezonde fysieke leefomgeving, duurzaamheid, uitvoeringskwaliteit en dienstverlening.

Financiën: *Inzet van middelen is in balans met kwaliteit en kwantiteit van te leveren diensten en producten*

- Doel (1): *De begroting is gebaseerd op waarheidsgetrouwe en gedragen kengetallen*
- Doel (2): *Er is draagvlak voor de benodigde middelen*

Door de impact van de Omgevingswet (o.a. sterke toename op milieudie, het aantal uitvoerings- en handhavingstaken en de complexiteit daarvan), grotere vraag n.a.v. landelijke ontwikkelingen (o.a. duurzaamheid, WPM, ZZS en de Kaderrichtlijn Water (KRW)), de Toekomstvisie 2030+ en gewijzigde kentallen is er een duidelijke disbalans ontstaan tussen de benodigde - en ingebrachte middelen.

Activiteiten:

Doel 1: In 2026 wordt de genoemde impact van de Ow en de landelijke ontwikkelingen zowel ambtelijk als bestuurlijk geduid zodat hierover een eenduidig beeld is.

Doel 2: In 2026 worden de opties nader onderzocht om de ontstane disbalans op te heffen richting de begroting 2027 en verder. Voor 2026 wordt gebruik gemaakt van een tijdelijke oplossing voor deze disbalans.

Regulier werk: *Mens en milieu zijn beschermd tegen onaangevaarbare risico's*

- Doel (1): *Het aantal incidenten is minimaal*
- Doel (2): *Het risico van de aard en het effect van incidenten is minimaal*
- Doel (3): *De OD Twente heeft gebiedskennis in huis en heeft grip op activiteiten*
- Doel (4): *Het algehele naleefgedrag (voor de taken die de OD Twente uitvoert) is hoog*
- Doel (5): *De kwaliteit van VTH-taken is op het vastgestelde niveau*

Activiteiten: De OD Twente draagt bij aan een veilige, gezonde en duurzame fysieke leefomgeving door meldingen af te handelen, vergunningen te verlenen, controles uit te voeren, handhavend op te treden en advies te geven. Dit doen we risicogericht. De medewerkers die hiervoor verantwoordelijk zijn, voldoen aan de kwaliteitscriteria. Hierbij wordt datagedreven gewerkt, waarbij werkzaamheden kwantitatief worden bijgehouden in ons rapportagesysteem (PowerBI). Onze partners hebben toegang tot deze informatie, wat transparantie bevordert. Ook wordt komend jaar verder gewerkt aan de doorontwikkeling van projectmatig werken, wat meer transparantie, inzicht en structuur geeft aan de opbouw en aard van projectmatige werkzaamheden. Hier ligt ook een rol voor onze deelnemers.

De OD Twente monitort naleefgedrag op verschillende manieren (spontaan/opvolgend, type overtreder: LHSO en aantal overtredingen). Op basis van deze resultaten kan effectiever en gericht worden ingespeeld op onwenselijk gedrag. Dit heeft naar verwachting een positief effect op het aantal incidenten. Een van de relevante acties die hierop komend jaar wordt uitgevoerd, is preventieve handhaving in de vorm van de meldingscoach en meta-toezicht. Door aanvragers te ondersteunen, wordt met minder capaciteit aan de voorkant veel handhavingcapaciteit achteraf bespaard. Deze capaciteit kan daardoor worden ingezet op complexere casussen met grotere milieugevolgen. Ook het aantal incidenten wordt bijgehouden via 'Ongevoerd voorval' (PDC A2.13). In het Jaarverslag 2025 wordt gerapporteerd over deze indicatoren.

Veiligheid: *Er is een beschermingsniveau voor veiligheid. Mens en milieu zijn beschermd tegen onaangevaarbare milieurisico's en ondermijnende activiteiten*

Externe veiligheid: *Inwoners zijn beschermd tegen externe veiligheidsrisico's die ontstaan bij het opslaan, bewerken en transporteren van gevaarlijke stoffen door activiteiten*

- Doel (1): Risico's omtrent externe veiligheid worden zoveel mogelijk beperkt
- Doel (2): Er wordt voortdurend geanticipeerd op nieuwe ontwikkelingen, waardoor deze geen (verhoogd) risico veroorzaken
- Doel (3): Er wordt actief informatie gedeeld met ketenpartners

Activiteiten: De OD Twente investeert ook in 2026 in kennisontwikkeling, informatiedeling en nieuwe ontwikkelingen op het gebied van externe veiligheid. Er wordt actief deelgenomen aan landelijke en regionale overleggen en netwerken, waaronder het Netwerk Omgevingsveiligheid Overijssel en het Landelijk Platform Leefomgeving. De opgedane kennis wordt gedeeld binnen de organisatie en met relevante ketenpartners. Daarnaast beheert de OD Twente het Register Externe Veiligheidsrisico's (REV). Deze taak vereist continue aandacht, aangezien risicobronnen voortdurend worden geactualiseerd. Deze werkzaamheden beperkt het risico op incidenten.

Ondermijning: Bonafide partijen zijn preventief beschermd tegen malafide partijen. We voorkomen een waterbedeffect

- Doel (4): De OD Twente signaleert actief ondermijnende activiteiten
- Doel (5): Er wordt regionaal en eenduidig ingezet op de aanpak van ondermijning

Activiteiten: Ondermijning is één van de bestuurlijke ambitieonderwerpen en heeft daarom prioriteit. Belangrijk hierbij is het doorontwikkelen van de 'signaalfunctie' in samenwerking met Meld Misdaad Anoniem (MMA). Hierbij zal het aantal gemelde verdachte situaties duidelijker in beeld worden gebracht. Een uitdaging hierbij is het veiligheidsgevoel bij de eigen medewerkers om daadwerkelijk melding te doen.

De OD Twente heeft een signaalfunctie in het kader van de Bibob. De gemeenten Almelo, Enschede en Hellendoorn hebben met de OD Twente werkafspraken gemaakt over de uitvoering van de Wet Bibob bij omgevingsvergunning-aanvragen milieu. Daarnaast neemt de OD Twente op dit moment deel aan een project dat de gemeenten Dinkelland, Tubbergen, Losser en Oldenzaal zijn gestart om Bibobbeleid binnen de Omgevingswet en de dagelijkse werkzaamheden beter te verankeren. De resultaten hiervan worden gebruikt om tot uniforme werkafspraken te komen over de invulling van deze signaalfunctie. Tenslotte levert de OD Twente een concrete bijdrage aan ondermijning via de multidisciplinaire integrale aanpak (MIA-acties). Hiervoor is regionale capaciteit beschikbaar gesteld, zodat ondermijning geprioriteerd en concreet kan worden opgepakt.

De OD Twente werkt aan een 'weerbaarheidsscan' in samenwerking met het RIEC, wat belangrijke inzichten geeft binnen de eigen organisatie op het gebied van ondermijning. De weerbaarheidsscan wordt begin 2026 opgeleverd. De uitkomsten en verbeterpunten worden vervolgens uitgerold binnen de organisatie. Hierbij moet worden geprioriteerd wat als eerste kan worden opgepakt.

Gezonde fysieke leefomgeving: Er is een basisniveau voor een gezonde en prettige leefomgeving

Asbest: Mens en milieu zijn beschermd tegen gezondheidsschade door asbest

- Doel (1): Het aantal gebouwen met asbest vermindert
- Doel (2): Het verwijderen van asbest wordt gestimuleerd
- Doel (3): Asbest wordt veilig gesaneerd conform wet- en regelgeving
- Doel (4): Er is gelijke behandeling in Twente
- Doel (5): Er wordt actief informatie gedeeld met ketenpartners

Activiteiten: Sinds de start van de organisatie, stimuleert de OD Twente veilige asbestverwijdering als onderdeel van haar takenpakket. Het cluster sloop/asbest werkt hierbij consequent volgens een regionale uniforme werkwijze voor zowel het afhandelen van meldingen, het uitvoeren van controles en het geven van advies. De sterke toename van sloop- en asbestgerelateerde meldingen is in de afgelopen jaren met gelijkblijvende formatie ten koste gegaan van het aantal controles. Omdat het cluster een vermindering verwacht in het aantal meldingen en meer prioriteit wordt gegeven aan veilige asbestverwijdering, wil de OD Twente in overleg met de bevoegde gezagen in 2026 deze vrijgekomen capaciteit inzetten op extra toezicht. Daarbij zal toezicht risicogericht worden ingezet.

Om data en informatiedeling te verbeteren, gaat de OD Twente in 2026 ook regionaal de asbestdakenkaart bijhouden. Voor de provincie en het Rijk is het ook van groot belang om de asbestdakenkaart meer up-to-date te krijgen. Hierdoor ontstaat beter inzicht in wat gesaneerd is en welke risico's in de leefomgeving aanwezig zijn.

Luchtkwaliteit en geur: Mens en milieu zijn beschermd tegen gezondheidsrisico's door de uitstoot van fijnstof en geur door activiteiten

- **Doel (6):** De OD Twente is inhoudelijk deskundig op gebied van geur en luchtkwaliteit en treedt op als kennispunt
- **Doel (7):** Er wordt actief kennis gedeeld met kennispartners

Activiteiten: De OD Twente heeft de afgelopen jaren sterk ingezet op de werving en opleiding van het cluster lucht (en geluid), welke op sterkte is. Hieraan blijft de organisatie ook komend jaar continue aandacht geven. Desondanks blijft de werkdruk binnen het cluster onverminderd hoog. Dit wordt veroorzaakt door de toenemende instroom aan adviesvragen als gevolg van de Omgevingswet, evenals de groeiende rol rondom complexere advisering zoals omgevingsplannen en geluidsnormen.

Geluid: Mens en milieu zijn beschermd tegen gezondheidsrisico's door geluid

- **Doel (8):** Geluidshinder wordt actief tegengegaan
- **Doel (9):** Uniformiteit wordt nagestreefd.

Activiteiten: De OD Twente levert een actieve bijdrage aan het tegengaan van geluidshinder door middel van het geven van advies en het uitvoeren van geluidsmetingen. Ook wordt geacteerd op verschillende geluidsklachten, welke middels de klachtenanalyse jaarlijks inzichtelijk wordt gemaakt. Ten behoeve van uniformiteit en regionale afstemming, sluit de OD Twente aan bij verschillende regionale overleggen rondom geluid. Zo is de OD Twente voorzitter van de regionale werkgroep geluid.

Natuur: Beschermen van de biodiversiteit

- **Doel (9):** Signaalfunctie toezichhouders voor groene VTH-taken is versterkt
- **Doel (10):** Er is bewustwording bij initiatiefnemers
- **Doel (11):** Er wordt actief kennis gedeeld met ketenpartners

Activiteiten: De OD Twente voert voor enkele gemeenten de zogenaamde 'groene BOA-taken' uit. Daarnaast wordt een toename geconstateerd in adviesvragen rondom het facultatieve thema natuur (flora en fauna). De OD Twente werkt hierbij nauw samen met de provincie Overijssel die het bevoegd gezag is voor natuurtaken. Deze samenwerking versterkt de kennisuitwisseling tussen beide partijen.

Duurzaamheid: Twente is energie-neutraal en afvalstromen zijn verduurzaamd

- **Doel (1):** Activiteiten verbruiken minder energie
- **Doel (2):** Activiteiten stoten minder CO₂ uit
- **Doel (3):** De OD Twente ondersteunt de overgang naar een circulaire economie

Activiteiten: In 2026 wordt uitvoering gegeven aan het projectplan Energie en Duurzaamheid 2022-2026. De adviseurs energie en duurzaamheid van de OD Twente houden zich ook bezig met diverse beleidsterreinen. Komend jaar richten de adviseurs zich op een projectmatige aanpak van netcongestie, het versnellen van energiebesparing en CO₂-reductie en de uitvoering van het programma circulaire economie in samenwerking met de OD IJsselland. Daarnaast levert de OD Twente een kennisvertegenwoordiger circulaire economie voor het Landsdeel-Oost. Hiermee positioneert de organisatie zich als kennisknooppunt in het landelijke netwerk voor dit thema.

Uitvoeringskwaliteit: De OD Twente is een professionele uitvoeringsorganisatie met een gesloten beleids- en uitvoeringscyclus

Proces: De beleids- en uitvoeringscyclus zijn gesloten

- **Doel (1):** De beleidsuitvoeringscyclus is beter verbonden met de planning- en ~~control~~cyclus en worden als sturingsinstrument ingezet

- Doel (2): Doelen worden actief gemonitord en waar nodig bijgestuurd
- Doel (3): De OD Twente registreert actief kwalitatieve en actuele informatie en deelt dit waar nodig met ketenpartners
- Doel (4): De OD Twente heeft grip op klachten
- Doel (5): Verbetering van gegevenskwaliteit van de voornaamste risicovariabelen, zodat het informatiegestuurd risicomodel voor de clusters van basistaken optimaal kan functioneren.

Activiteiten: Het RPI en TVS worden komend jaar opgeleverd, waarbij de resultaten worden geïmplementeerd in het nieuwe regionale beleid met herijkte doelen. De OD Twente rapporteert al jaren op klachten middels een klachtenanalyse, welke ook zal terugkomen in het Jaarverslag 2025. Om informatiedeling te bevorderen, wordt komend jaar meer aansluiting gezocht met ketenpartners aan de strategische kant van de beleidscyclus. Denk hierbij aan waterschappen, GGD en het OM. Ook wordt door de kerngroep bekeken hoe samenwerking verbeterd kan worden met het ambtelijk overleg milieu, duurzaamheid en afval (AO MDA). De OD Twente wil hierbij ook kijken welke rol de organisatie kan spelen in relatie tot AO MDA, onder andere om integraliteit verder te versterken.

Vakbekwaamheid: De OD Twente is een professionele uitvoeringsorganisatie

- Doel (1): Medewerkers voldoen aan de vigerende kwaliteitscriteria

De OD Twente heeft begin 2025 een nulmeting uitgevoerd in welke mate de organisatie voldoet aan de vigerende kwaliteitscriteria (KC 3.0). Hierbij is onder andere gekeken naar opleiding, werkervaring en aantal deskundigheden. Uit de analyse blijkt dat het overgrote deel van de deskundigheidsgebieden voldoet aan de gestelde eisen. Op de gebieden waar nog niet volledig kan worden aangetoond dat wordt voldaan, worden vervolgstappen gezet in 2026. Onderdeel hiervan zijn opleidingen. De KC 3.0 is belangrijke randvoorwaarde om voldoende robuust te zijn per 1 april 2026. De verwachting is dat dit wordt behaald.

Dienstverlening: De uitvoeringsorganisatie past de dienstverleningsprincipes uit de Omgevingswet toe en investeert in cultuuromslag

- Doel (1): De dienstverleningsprincipes zijn doorgevoerd in de organisatie
- Doel (2): De organisatiecultuur complimenteert de omgevingswet

De OD Twente sluit aan bij de dienstverleningsprincipes van de Omgevingswet, wat bijdraagt aan een 'level playing field'. Deze principes, evenals kwaliteit en integraliteit worden binnen de organisatie geborgd binnen een proces van continue leren en verbeteren (CLV). Hierbij wordt gestreefd naar voortdurende verbetering van werkprocessen, werkinstructies en werkafspraken om toegevoegde waarde te optimaliseren en verspilling te minimaliseren. Dit wordt geborgd middels periodieke interne audits en klanttevredenheidsonderzoeken.

4. Programma

Dit programma geeft inzicht in de door de OD Twente uit te voeren taken en werkzaamheden op het gebied van vergunningen, toezicht, handhaving en advies voor het komende jaar. Onderstaande tabellen geven inzicht in de te verwachten producten en de benodigde capaciteit die dit gaat kosten. Dit programma is in lijn met de uniforme beleidsdoelen die in Twente zijn vastgesteld.

Voor het UVP 2026 zijn kengetallen opnieuw opgesteld, aangezien afgelopen meer ervaringscijfers beschikbaar zijn onder de Omgevingswet en aansluiting moest worden gezocht met de uniforme milieulegesparagraaf. Binnen deze kentallen zit ook een opslag voor directe werkzaamheden. Komend jaar zal via de monitoringsrapportages blijken in welke mate eventuele afwijkingen zullen plaatsvinden. Deze zullen vervolgens nader worden geduid in afstemming met de deelnemers.

4.1 Programma Vergunningen

Voor het taakveld vergunningen wordt de vergunningenstrategie gehanteerd. Deze is opgenomen in het uniforme VTH-beleid Twente en de Nadere uitwerking. Deze strategie biedt de algemene kaders en uitgangspunten voor vergunningverlening en de verschillende keuzemomenten hierin. Momenteel wordt een Twentse Vergunning Strategie (TVS) geïmplementeerd die nadere invulling geeft met welke diepgang ~~vergunningplichtige-, meldingsplichtige- en informatieplichtige~~ activiteiten worden getoetst.

Capaciteit beschikbaar gesteld door gemeente Twenterand wordt ingezet op de werkzaamheden zoals deze in onderstaande tabellen zijn beschreven. Hierbij wordt aangesloten bij de vigerende PDC Omgevingswet. Opgemerkt wordt dat het verwachte aantal producten een inschatting betreft die is gebaseerd op aantallen van het voorgaande jaar en bekende trends en ontwikkelingen. Het is op voorhand namelijk niet te bepalen hoeveel en welk type vergunningaanvragen / meldingen worden ingediend, dit is immers vraag gestuurd.

Code	Product	Sub-code	Sub-product	Aantallen	Kental 2026 (niet vastgesteld)	Totaal (uren)
A1.05	Toets actualisatie vergunningen	A1.05.00	Toets actualisatie vergunningen	11	15	165
A1.17	Melding milieubelastende activiteit	A1.17.00	Melding milieubelastende activiteit	48	5	240
A1.17	Melding milieubelastende activiteit	A1.17.01	Melding graven in de grond	4	5	20
A1.17	Melding milieubelastende activiteit	A1.17.02	Melding bodemenergie	4	5	20
A1.17	Melding milieubelastende activiteit	A1.17.03	Melding omgevingsplanactiviteit	0	5	0
A1.17	Melding milieubelastende activiteit	A1.17.05	Melding saneren van de bodem	8	5	40
A1.17	Melding milieubelastende activiteit	A1.17.06	Melding toepassen grond- of baggerspecie	75	5	375
A1.17	Melding milieubelastende activiteit	A1.17.07	Melding toepassen bouwstoffen	1	5	5
A1.17	Melding milieubelastende activiteit	A1.17.08	Melding opslaan grond- of baggerspecie	6	5	30
A1.20	Omgevingsvergunning enkelvoudig (uitgebreid)	A1.20.01	Omgevingsvergunning milieubelastende activiteit	1	45	0
A1.22	Omgevingsvergunning enkelvoudig (regulier)	A1.22.00	Omgevingsvergunning milieubelastende activiteit	3	30	60
A1.25	Ambtshalve wijzigen omgevingsvergunning	A1.25.00	Actualiseren omgevingsvergunning	0	30	90
A1.26	Intrekken omgevingsvergunning (uitgebreid)	A1.26.00	Intrekken omgevingsvergunning milieubelastende activiteit	2	20	40
A1.27	Intrekken omgevingsvergunning (regulier)	A1.27.00	Intrekken omgevingsvergunning milieubelastende activiteit	3	12	0
A1.29	Milieudvies omgevingsvergunning	A1.29.00	Milieudvies t.b.v. omgevingsvergunning gemeen	6	11	66
A1.29	Milieudvies omgevingsvergunning	A1.29.03	Advies beoordeling ontvankelijkheid milieu	2	11	11
A1.30	Advies Milieueffectrapportage	A1.30.00	Advies mer-beoordeling	2	20	20
A1.35	Melding activiteit bouwwerken leefomgeving	A1.35.01	Melding slopen bouwwerk gemeentelijk	14	3	42
A1.35	Melding activiteit bouwwerken leefomgeving	A1.35.02	Melding slopen bouwwerk provinciaal	0	3	0
A1.35	Melding activiteit bouwwerken leefomgeving	A1.35.03	Melding asbest verwijderen	103	3	309
A1.35	Melding activiteit bouwwerken leefomgeving	A1.35.05	Melding asbest reparatie- of mutatieonderhouds	13	3	39
A1.35	Melding activiteit bouwwerken leefomgeving	A1.35.06	Melding mobiel breken bouw- en sloopafval	8	3	24
A1.35	Melding activiteit bouwwerken leefomgeving	A1.35.07	Melding asbest verwijderen en slopen bouwwerk	35	3	105
A1.36	Informatieplicht milieubelastende activiteit	A1.36.00	Informatieplicht milieubelastende activiteit (Bal)	27	4	108
A1.36	Informatieplicht milieubelastende activiteit	A1.36.01	Informatieplicht graven in de grond	27	4	108
A1.36	Informatieplicht milieubelastende activiteit	A1.36.02	Informatieplicht energiebesparing	1	4	4
A1.36	Informatieplicht milieubelastende activiteit	A1.36.08	Informatieplicht saneren van de bodem	20	4	80
A1.36	Informatieplicht milieubelastende activiteit	A1.36.09	Informatieplicht toepassen grond- of baggerspec	60	4	240
A1.36	Informatieplicht milieubelastende activiteit	A1.36.10	Informatieplicht toepassen bouwstoffen	0	4	0
A1.36	Informatieplicht milieubelastende activiteit	A1.36.11	Informatieplicht opslaan grond- of baggerspecie	7	4	28
A1.36	Informatieplicht milieubelastende activiteit	A1.36.12	Informatieplicht omgevingsplan	2	4	8
A1.37	Melding gelijkwaardige maatregel	A1.37.00	Melding gelijkwaardige maatregel	2	12	24
A1.38	Beoordelen conceptverzoek	A1.38.01	Beoordelen conceptverzoek omgevingsvergunning	3	7	21
A1.39	Informatieplicht bouwwerken leefomgeving	A1.39.04	Informatieplicht mobiel breken bouw- en sloopaf	5	2	10
Prognose verwachte aantallen en capaciteit 2026:				503		2332
Inbreng gemeente Twenterand o.b.v. programmabegroting 2026:						2041

De OD Twente heeft inmiddels meer ervaring en data rondom de nieuwe systematiek van de Omgevingswet, waarbij één melding Activiteitenbesluit uiteenvalt in meerdere meldingen en informatieplichten **Mba's** onder het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Ondanks de verwachting dat deze nieuwe systematiek zou leiden tot een sterke groei in het aantal meldingszaken, is dit in de eerste jaren onder de Omgevingswet uitgebleven. Wel is afgelopen jaar een toename in het aantal informatieplichten geconstateerd. Hiermee is rekening gehouden in de prognoseaantallen voor komend jaar.

Daarnaast is het actualiseren van vergunningen één van de IBT-verbeterpunten, waaraan de OD Twente komend jaar uitvoering gaat geven. In het verleden kreeg het toetsen op actualiteit en de daadwerkelijke actualisatie van vergunningen te weinig aandacht binnen het reguliere werk. Bovendien kon dit proces onvoldoende inzichtelijk worden gemaakt. Komend jaar wordt hiervoor voldoende capaciteit beschikbaar gesteld via separate producten (A1.05 en A1.25). Hierbij wordt aangesloten op de vijfjaarlijkse actualisatiecyclus (20%).

Tenslotte is er nog oude werkvoorraad vanuit de PDC **Wabo** die de komende jaren moet worden weggewerkt. Deze werkvoorraad is niet meegenomen in bovenstaande prognose, maar is apart weergegeven in Bijlage 1.

Knelpunt hierbij zijn langlopende aanvragen die momenteel geen zicht hebben op afronding vanwege de stikstofproblematiek. Voor de werkvoorraad is een afzonderlijke financiële bestemmingsreserve.

4.2 Programma Toezicht en Handhaving

Door toezicht te houden, wordt gecontroleerd of wordt voldaan aan de geldende wet- en regelgeving en of vergunningvoorschriften worden nageleefd. Voor de toezichthouders die de controle uitvoeren maakt de toezichtstrategie duidelijk hoe zij hun werk moeten uitvoeren. Ook geeft het inzicht in de verschillende soorten controles. Voor de verschillende soorten controles is aangesloten bij de product-indeling van de PDC Omgevingswet. Om een goede uitvoering te geven aan handhaving, indien nodig, wordt aangesloten bij de LHSO.

Code	Product	Sub-code	Sub-product	Aantallen	Kental 2026 (niet vastgesteld)	Totaal (uren)
A2.02	Periodieke controle	A2.02.03	Controle complex bedrijf	5	35	175
A2.02	Periodieke controle	A2.02.04	Controle uitgebreid	9	22	198
A2.02	Periodieke controle	A2.02.05	Controle standaard	165	11	1815
A2.03	Hercontrole	A2.03.04	Hercontrole omgevingswet	44	10	440
A2.04	Aspectcontrole	A2.04.00	Aspectcontrole	21	8	168
A2.05	Administratieve controle	A2.05.00	Administratieve controle	2	10	20
A2.07	Vrije veld toezicht/gevelcontrole	A2.07.00	Vrije veld toezicht	2	7	14
A2.08	Klacht/melding	A2.08.00	Klacht/melding	17	4	68
A2.09	Bodem toezicht	A2.09.05	Toezicht melding BBK	1	6	6
A2.09	Bodem toezicht	A2.09.08	Controle saneren bodem	15	6	90
A2.09	Bodem toezicht	A2.09.09	Controle graven in de bodem	27	6	162
A2.09	Bodem toezicht	A2.09.10	Controle toepassen grond- of baggerspecie	77	6	462
A2.09	Bodem toezicht	A2.09.11	Controle opslaan grond- of baggerspecie	12	6	72
A2.09	Bodem toezicht	A2.09.12	Controle sanering ondergrondse tank	2	6	12
A2.09	Bodem toezicht	A2.09.14	Controle bodemenergiesysteem	3	6	18
A2.12	Handhavingscontrole	A2.12.00	Handhavingscontrole	9	12	108
A2.13	Informatieplicht ongewoon voorval	A2.13.00	Informatieplicht ongewoon voorval	2	6	12
A2.16	Toezicht bouwwerken leefomgeving	A2.16.03	Controle asbest verwijderen	30	6	180
A2.16	Toezicht bouwwerken leefomgeving	A2.16.05	Controle mobiel breken bouw- en sloopafval	5	6	30
A2.19	Administratieve controle energie	A2.19.12	WPM opvragen gegevens	1	7	7
A2.19	Administratieve controle energie	A2.19.13	WPM beoordelen rapportage	1	7	7
Prognose verwachte aantallen en capaciteit 2026:				450		4064
Inbreng gemeente Twenterand o.b.v. programmabegroting 2026:						4352

Code	Product	Sub-code	Sub-product	Aantallen	Kental 2026 (niet vastgesteld)	Totaal (uren)
A3.01	Handhavingsverzoek	A3.01.00	Handhavingsverzoek	4	20	80
A3.02	Handhavingstraject	A3.02.01	Last onder dwangsom	11	28	308
A3.02	Handhavingstraject	A3.02.02	Last onder bestuursdwang	1	28	28
A3.02	Handhavingstraject	A3.02.05	Toepassen last onder dwangsom	1	28	28
A3.03	(BOA) Strafrechtelijk onderzoek	A3.03.00	(BOA) Strafrechtelijk vooronderzoek	3	10	30
A3.03	(BOA) Strafrechtelijk onderzoek	A3.03.02	(BOA) Strafrechtelijke handhaving - proces verbaal	4	10	40
A3.05	Toepassen last onder dwangsom	A3.05.00	Toepassen last onder dwangsom	2	20	40
Prognose verwachte aantallen en capaciteit 2026:				26		554
Inbreng gemeente Twenterand o.b.v. programmabegroting 2026:						558

Toezicht

Binnen toezicht spelen verschillende ontwikkelingen die invloed hebben op de prognosecijfers voor komend jaar. Een gedeelte van de werkzaamheden valt tegenwoordig weg binnen het nieuwe Team Leefomgeving.

Periodieke controles

Het afgelopen jaar is opnieuw gebleken dat het geprognosticeerde aantal periodieke milieucontroles niet volledig kon worden uitgevoerd. Dit komt door vacatureruimte binnen Team Toezicht als gevolg van de krappe arbeidsmarkt, met name in het agrarische cluster. Gezien het structurele karakter van deze ontwikkeling bestaat een reëel risico dat de OD Twente het Twentebrede aantal van 3.338 controles niet volledig kan realiseren. Momenteel wordt verwacht dat circa 2.700 periodieke milieucontroles (ongeveer 80%) kunnen worden uitgevoerd.

Het ambitieniveau van de OD Twente blijft ongewijzigd: het doel is nog steeds om regionaal het oorspronkelijke aantal periodieke controles uit te voeren, en hierop zet de OD Twente actief in. Op basis van dit oorspronkelijke aantal wordt ook de raming opgesteld, zodat de financiële ruimte behouden blijft om het verankerde doel te realiseren.

Het tekort aan controles brengt risico's met zich mee (zoals verminderde naleving, minder gebiedskennis en milieuschade), die zoveel mogelijk worden ondervangen door risicogericht te werken. Het RPI wordt hierbij ter ondersteuning toegepast, naast de huidige planmatige werkwijze. Ook de projecten *proactieve toezichtplannen*, *Meta-toezicht* en *Nalevingscommunicatie* (zie H5: projecten) ondervangen dit probleem gedeeltelijk.

Toezicht bodem

Onder de Omgevingswet hoeft minder informatie aangeleverd te worden bij meldingen en informatieplicht op het gebied van bodem. Hierdoor is de rol van de toezichthouder bodem groter geworden, waarbij vaker op locatie gegevens moeten worden opgevraagd en/of gecontroleerd. Deze informatie is vaak gebrekkig. Daarnaast moeten bepaalde activiteiten worden gemeld waarvoor in het verleden geen meldplicht gold, zoals 'graven onder interventiewaarde'. Dit vergt extra capaciteit op het informeren en overtuigen van aanvragers rondom het nut en noodzaak van deze meldingsplicht, namelijk zicht houden op verschillende grondstromen. De OD Twente speelt in op deze groeiende rol met de uitbreiding van het aantal toezichthouders bodem van vijf naar zes. Hiermee kan ook beter aandacht gegeven worden aan toezicht op bouwstoffen, indirecte lozingen en gezamenlijke initiatieven met ketenpartners.

Bovenstaande heeft geleid tot een toename in het geprognosticeerde aantal controles op het gebied van bodem voor komend jaar. Hierbij moet worden benoemd dat afgelopen jaar door capaciteitstekort ongeveer 10% van afgeronde controles bodem niet kon worden uitgevoerd. Komend jaar wordt gekeken hoe de nieuwe capaciteit zo efficiënt mogelijk kan worden ingezet. Risicogericht bodemtoezicht en vrije veld toezicht blijven hierbij belangrijke aandachtspunten.

Werkgebonden personenmobiliteit

Zoals eerder benoemd, zijn in de begroting 2026 voor het eerst middelen gereserveerd voor toezicht op de nieuwe wet rondom werkgebonden personenmobiliteit (WPM). In eerste instantie wordt hieraan een sobere invulling gegeven, waarbij komend jaar alleen andere omgevingsdiensten en gemeenten worden gecontroleerd. Voor ieder gemeente zijn daarom twee controles opgenomen, waarbij de rest van de middelen wordt ingezet op communicatie en het borgen van standaarden, werkprocessen en werkafspraken.

Handhaving

Ondanks de goede invulling en bezetting van juristen de afgelopen jaren, blijft de grote werkvoorraad rondom handhaving een punt van aandacht (A3.02 en A3.05). Met deze werkvoorraad is rekening gehouden bij de prognoses rondom handhavingstrajecten voor 2026. Bij eventuele capaciteitsproblemen, zal het cluster juridisch komend jaar geprioriteerd moeten werken.

Ook het kengetal voor de handhavingstrajectproducten (A3.02) is gewijzigd. Bij de start van de OD Twente was voor deze producten een kengetal van 30 uur vastgesteld. Tijdens het financiële herijkingstraject van 2022 is dit verlaagd naar 8 en 10 uur. De reden hiervoor was dat er in de herijking data is gebruikt uit de beginjaren.

Gezien een zware onderbezetting – er waren slechts twee juristen - zijn veel zaken vroegtijdig gesloten omdat termijnen waren verstreken en de uitvoering minder diepgaand kon plaatsvinden.

In het UVP 2026 is het kengetal van 28 voor deze producten toegepast. Dit is berekend op basis van het gewogen gemiddelde, met een opslag voor directe uren die niet op de zaak geboekt kunnen worden, zoals clusteroverleg.

Boa

De OD Twente voert naast bestuursrechtelijke handhaving de laatste jaren steeds vaker strafrechtelijke handhaving uit. Ondanks diverse initiatieven is het tot op heden niet gelukt om alle boa-vacatures volledig te vervullen. Hierdoor blijft het risico bestaan dat niet alle strafrechtelijke zaken tijdig worden opgepakt, wat gevolgen kan hebben voor naleving en de kwaliteit van handhaving.

Het aantrekken van ervaren Boa's blijkt nagenoeg onmogelijk, waardoor de OD Twente zich het aankomende jaar richt op het werven van startende Boa's (junior en trainee), die intern worden opgeleid tot volwaardige Boa's. De OD Twente zal vanuit interne opleidingsprogramma's en kennisdeling investeren om de inzetbaarheid van deze starters te versnellen. De consequentie is echter dat zij in hun eerste jaar nog niet volledig inzetbaar zijn en dat dit extra capaciteit vraagt van de huidige medewerkers.

Voor het eerst wordt dit jaar gepland op basis van beschikbare formatie. Dit brengt het risico met zich mee dat de geplande strafrechtelijke zaken (A3.03) niet volledig kunnen worden uitgevoerd vanwege de beperkte bezetting. Boa's maken hierbij een afweging welke zaken de hoogste prioriteit krijgen. Voor de gemeenten Borne, Enschede en Losser voert de OD Twente daarnaast facultatieve taken uit in het kader van Domein II (Groene Boa's).

4.3 Programma Advies

Naast producten op het gebied van vergunningverlening en toezicht en handhaving, kennen we ook adviesproducten. Deze producten zijn in onderstaande tabel opgenomen. Er wordt aangesloten bij de productindeling van de PDC 2024.

Code	Product	Sub-code	Sub-product	Aantallen	Kental 2026 (niet vastgesteld)	Totaal (uren)
A4.03	Beroep	A4.03.00	Beroep	1	40	40
A4.04	Advies bij juridische procedures	A4.04.00	Juridisch advies	2	20	40
A4.04	Advies bij juridische procedures	A4.04.05	Advies bezwaarprocedure	2	20	40
A4.05	Advies bodem	A4.05.00	Bodem advies	30	7	210
A4.05	Advies bodem	A4.05.06	Beoordelen nazorrapportage/monitoring (WBB)	3	7	21
A4.05	Advies bodem	A4.05.17	Beoordelen onderzoeksopzet/vooronderzoek	3	7	21
A4.05	Advies bodem	A4.05.18	Bodemadvies bij bouwactiviteit	40	7	280
A4.05	Advies bodem	A4.05.19	Advies bodem bij opstellen omgevingsplan of pro	7	7	49
A4.06	Advies externe veiligheid	A4.06.00	Advies externe veiligheid	14	6	84
A4.06	Advies externe veiligheid	A4.06.02	Advies bij opstellen omgevingsplan of programm	3	6	18
A4.07	Advies milieuzonering	A4.07.00	Advies milieuzonering	1	17	17
A4.08	Advies geluid	A4.08.00	Advies geluid	16	13	208
A4.08	Advies geluid	A4.08.02	Advies geluid APV	4	13	52
A4.08	Advies geluid	A4.08.03	Uitvoering geluidmeting	7	13	91
A4.08	Advies geluid	A4.08.06	Advies geluid omgevingsplannactiviteit milieu	3	13	39
A4.08	Advies geluid	A4.08.07	Advies geluid omgevingsplannactiviteit anders dan	3	13	39
A4.08	Advies geluid	A4.08.08	Advies bij opstellen omgevingsplan of programm	2	13	26
A4.09	Advies luchtkwaliteit	A4.09.00	Advies luchtkwaliteit	29	16	464
A4.09	Advies luchtkwaliteit	A4.09.02	Advies bij opstellen omgevingsplan of programm	6	16	96
A4.12	Advies algemeen	A4.12.00	Advies algemeen	10	6	60
A4.13	Informatieverstrekking	A4.13.00	Informatieverstrekking algemeen	5	7	35
A4.13	Informatieverstrekking	A4.13.01	Korte vragen opdrachtgever	3	7	21
A4.14	Advies flora en fauna	A4.14.00	Advies flora en fauna	21	7	147
A4.14	Advies flora en fauna	A4.14.02	Advies bij opstellen omgevingsplan of programm	2	7	14
A4.16	Integraal advies	A4.16.00	Integraal omgevingsadvies	5	14	70
A4.16	Integraal advies	A4.16.01	Integraal advies bij opstellen omgevingsplan of p	1	14	14
A4.16	Integraal advies	A4.16.02	Quickscan milieu - RO	40	14	560
A4.18	Advies geur	A4.18.00	Advies geur	2	18	36
A4.18	Advies geur	A4.18.01	Advies bij opstellen omgevingsplan of programm	1	18	18
A4.19	Advies lichthinder	A4.19.00	Advies lichthinder	1	22	22
A4.21	Dronevlucht	A4.21.00	Adviesrapport dronevlucht	5	5	25
Prognose verwachte aantallen en capaciteit 2026:				272		2857
Inbreng gemeente Twenterand o.b.v. programmabegroting 2026:						1814

Team Advies

De afgelopen jaren is er Twentebreed een groeiende behoefte ontstaan aan de expertise van Team Advies. Deze toename hangt nauw samen met de toenemende complexiteit van de samenleving en de vele maatschappelijke ontwikkelingen. Dit vertaalt zich in een stijgend aantal adviesverzoeken en hogere productaantallen voor onder andere externe veiligheid, lucht/geur, geluid en bodem. In het kader van de begroting 2027 wordt bekeken of de formatie afdoende is om de huidige instroom adviezen op lange termijn af te kunnen handelen binnen de wettelijke termijnen.

Onderstaand zijn de belangrijkste ontwikkelingen beschreven die in 2026 van invloed zijn op de producten van Team advies.

Juridisch

De inwerkingtreding van de Omgevingswet gaat gepaard met verminderde rechtszekerheid. Het nieuwe wetgevingssysteem roept veel rechtsvragen op die binnen de VTHA-praktijk beantwoord moeten worden. Deze rechtsonzekerheid zal naar verwachting leiden tot een toename van juridische adviezen, evenals bezwaar- en beroepsprocedures. Daarnaast zal het cluster juridisch zich in 2026, mede naar aanleiding van een CLV-traject, nadrukkelijker richten op juridische advisering bij vergunningstrajecten. Door tijdige juridische betrokkenheid kunnen handhavingstrajecten in een later stadium worden beperkt of zelfs voorkomen.

Geur en lucht

De stijgende lijn in lucht- en geuradviezen zal ook in 2026 merkbare invloed hebben. Nieuwe verplichtingen, zoals het beoordelen van PRTR-rapportageplichtige landbouwbedrijven, het beoordelen van invoerwaarden voor emissieberekeningen bij oplosmiddeleninstallaties, en het behandelen van dossiers rondom ZZS en stikstofopgaven, zorgen voor een toename aan adviesproducten. Daarnaast zal het meedenken over vraagstukken op het gebied van geur, luchtkwaliteit en stikstofbeleid een substantieel deel van het werk gaan vormen.

Geluid en licht

Binnen het cluster geluid en licht zullen ook in 2026 diverse ontwikkelingen hun weerslag hebben op de werkzaamheden. Onderwerpen zoals windturbines, het Geluidsproductieplafond, ~~gezoneerde~~ industrieterreinen en basisgeluidsemissies vragen om extra advisering. Bovendien neemt het aantal verzoeken om geluidsmetingen verder toe. Het cluster blijft daarnaast een belangrijke rol vervullen in het adviseren over geluid- en lichtbeleid.

5. Projecten

In dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven in alle regionale en lokale projecten waar in 2026 uitvoering aan wordt gegeven door de OD Twente. Projecten worden afgebakend door een projectplan met een duidelijk doel en een helder begin- en eindpunt. De inzet van regionale projecten wordt op basis van werkelijk geschreven uren toegerekend aan de partners op basis van de vaste verdeelsleutel (percentage inbreng). Extern gefinancierde projecten gaan hierbij niet ten koste van de reguliere capaciteit. Deelnemers kunnen ook capaciteit vrijmaken voor het uitvoeren van lokale projecten. Hiervoor worden geschreven uren direct toegekend aan de desbetreffende partner.

Regionale projecten

Landelijke ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid, WPM, ZZS en de Kaderrichtlijn Water, gecombineerd met de invoering van de Omgevingswet, zorgen ervoor dat steeds meer thema's van invloed zijn op de VTHA-werkzaamheden. Deze en andere onderwerpen moeten daarom via regionale projecten worden opgepakt. Omdat de OD Twente niet voor elk thema evenveel capaciteit beschikbaar heeft, is een prioritering opgesteld voor de projecten die volgens de organisatie het meest noodzakelijk zijn.

Projecten die buiten deze prioritering vallen, vervallen niet. Ze kunnen worden doorgeschoven naar een volgend jaar of — waar mogelijk — met externe middelen buiten het UVP worden uitgevoerd. Daarnaast kunnen zich gedurende het jaar onverwachte ontwikkelingen voordoen waarvoor geen capaciteit is gereserveerd. Als dergelijke situaties zich voordoen, moet later in het jaar aanvullende financiering worden vrijgemaakt om deze alsnog op te pakken. Onverwachte ontwikkelingen zullen tijdig met partners worden besproken, als deze zich voordoen.

5.1 Regionale projecten

Hieronder worden de belangrijkste regionale projecten benoemd met een korte samenvatting en een inschatting van de benodigde capaciteit.

Code	Project	Doel	Capaciteit
Algemeen			
Alg 1	Data-analyse	<u>Waarom dit project?</u> Er is een verbetering van data nodig om in het primair proces efficiënter te kunnen werken. Daarnaast helpt het om landelijke verplichte databases te vullen. <u>Wat gaan we doen?</u> Het opzetten van een werkwijze om data te analyseren ten behoeve van risicogericht en datagestuurd toezicht en vergunningverlening. Dit omvat de praktische uitwerking van RPI, actualisatie van vergunningen, bepaling toezichtplannen, en het analyseren van naleefgedrag, en meldingsbereidheid, et cetera.	1.350 uur
Alg 2	Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)	<u>Waarom dit project?</u> ZZS hebben aanzienlijke gevolgen voor de gezondheid van mens en milieu. Vanuit Europese regelgeving gelden hiervoor strikte kaders, die binnen de OD Twente zorgvuldig moeten worden toegepast. <u>Wat gaan we doen?</u> Vanuit het project 'ZZS in beeld' wordt kennis en expertise vergroot rondom de detectie van deze stoffen, zodat passende emissievoorschriften kunnen worden vastgesteld en Vermijdings- en Reductieprogramma's (VRP) effectief kunnen worden getoetst	500 uur (daarnaast is er een externe financiering beschikbaar ter bekostiging van dit project)

		en beoordeeld. Hiermee wordt ook de handhaving versterkt door beter inzicht te verkrijgen in relevante aandachtspunten. De samenwerking met het waterschap vormt een unieke werkwijze binnen Nederland. Door de bundeling van expertise ontstaat een integrale aanpak die bijdraagt aan het realiseren van de gezamenlijke doelstelling: een veilige, gezonde en schone leefomgeving. Daarnaast wordt gewerkt aan het opstellen van een probleemanalyse voor ZZS. Op basis hiervan wordt een vergunningen- en toezichtstrategie ontwikkeld, inclusief een database voor ZZS.	
Alg 3	Kaderrichtlijn Water (KRW)	<u>Waarom dit project?</u> De KRW is een wettelijke verplichting en draagt bij aan Europese doelstellingen om de waterkwaliteit te verbeteren. <u>Wat gaan we doen?</u> Op basis van de impactanalyse van de KRW wordt een vervolgtraject opgezet om via opleidingen en het aanpassen van werkafspraken en processen de impact te verwerken in het primaire proces. Hieronder vallen onder andere processen rondom het afhandelen van meldingen en het verlenen van vergunningen. Daarnaast wordt binnen dit project het toezicht op directe lozingen bij bedrijven en particulieren verder uitgewerkt en opgezet. Hierbij wordt kennis opgebouwd en de ontwikkelde kennisstrategie toegepast. Op basis van de behaalde resultaten wordt een evaluatie uitgevoerd om de nut en noodzaak te bepalen.	1.750 uur
Alg 4	Proactieve toezichtplannen	<u>Waarom dit project?</u> Proactieve toezichtplannen verhogen de kwaliteit van toezicht en dragen bij aan het verminderen van handhavingstrajecten. <u>Wat gaan we doen?</u> Proactieve toezichtplannen worden opgesteld bij het verlenen van nieuwe vergunningen. Deze plannen worden direct meegestuurd ten behoeve van de eerste milieucontrole, zodat vanaf het begin duidelijk is aan welke eisen moet worden voldaan. De toepassing van deze werkwijze heeft bovendien invloed op de kwalificering op grond van de LHSO (Landelijke handhavingsstrategie).	100 uur
Benodigde capaciteit projecten (Algemeen)			3.700 uur
Vergunningverlening en Omgevingsadvies			
VO1	Lbv(+) en stoppersregeling	Projectmanagement en coördinatie rondom de uitvoering van de landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv(+)) en resterende trajecten vanuit de stoppersregeling.	200 uur

VO2	Twentse vergunningenstrategie (TVS)	De opgeleverde Landelijke Vergunning Strategie (LVS) is vertaald naar een Twentse variant. Deze TVS wordt komend jaar ambtelijk opgeleverd, waarbij inzichtelijk wordt gemaakt met welke diepgang vergunningsplichtige-, meldingsplichtige- en informatieplichtige activiteiten worden getoetst. De afronding staat gepland voor begin 2026.	100 uur
VO3	Bibob	De OD Twente vervult een signaalfunctie in het kader van de Wet Bibob. Komend jaar wordt een memo opgesteld waarin wordt beschreven op welke wijze de OD Twente invulling geeft aan deze signaalfunctie.	50 uur
VO4	Project CMP	De OD Twente werkt aan het implementeren van het circulair materialenplan (CMP), de opvolger van LAP3. Dit is een wettelijke taak vanuit de nieuwe wetgeving.	100 uur
VO5	Project EOS	De OD Twente gaat komend jaar werken aan een standaard werkwijze rondom het beoordelen van energieopslagsystemen (EOS). Dit wordt in 2027 een Mba binnen het Bal, waarvoor regels nodig zijn.	100 uur
VO6	Project beleid actualisatie vergunningen	De OD Twente gaat in 2026 de huidige processen rondom het actualiseren van industriële vergunningen aanscherpen en borgen binnen het reguliere proces.	100 uur
VO7	Verbetertraject kwaliteit en processen vergunningen	Ondersteuning van het team vergunningen, waarbij uniforme en gedragen werkinstructies, processen en standaarden worden verbeterd.	400 uur
VO8	Afval en circulaire economie	Periodieke deelname aan de landelijke werkgroep afvalbeheer, inclusief eventuele acties die hieruit voortvloeien.	100 uur
Benodigde capaciteit projecten (Vergunningverlening en Omgevingsadvies)			1.150 uur
Toezicht en Handhaving			
TH1	Project Horeca 2.0	Doorontwikkeling branchegericht toezicht bij de horecabranche. Capaciteit betreft coördinatie en afstemming, waarbij controles passen binnen regulier werk.	80 uur
TH2	Project Afvalstromen	Intensiveren van het toezicht en het in kaart brengen van afvalstromen bij regionale afvalbedrijven, inclusief naleefgedrag. Hierbij wordt ook een probleemanalyse opgesteld.	80 uur
TH3	Luchtwassers	In samenwerking met de provincie en OD IJsselland worden 55 luchtwassers projectmatig gecontroleerd. De capaciteit is gereserveerd voor coördinatie en afstemming. Toezicht op luchtwassers valt weg in reguliere werk (aspectcontrole).	160 uur
TH4	OBAS-safari 2025-2026	Samenwerking en kennisuitwisseling tussen waterschappen en omgevingsdiensten stimuleren rondom olie- en benzineafscidders (OBAS). Het doel hiervan is om toezicht en	80 uur

		risicobewustzijn rondom OBAS te versterken. De capaciteit betreft coördinatie en afstemming. Toezicht valt in de vorm van 10 aspectcontroles weg binnen het reguliere werk.	
TH5	Coördinatie toezicht	Opstellen, coördineren en uitvoeren projectenplan rondom toezicht op wettelijk verplichte taken vanuit de nieuwe wetgeving.	80 uur
TH6	MIA-acties (regulier werk)	De OD Twente voert jaarlijks controles uit in het kader van een multidisciplinaire integrale aanpak (MIA) rondom ondermijning. Hierbij zijn andere overheidsinstanties betrokken, waarbij ook de OD Twente een actieve bijdrage levert. Deze jaarlijkse MIA-acties kunnen plaatsvinden bij verschillende gemeenten. Voor algemene afstemming en coördinatie rondom deze acties is capaciteit opgenomen, ook om prioriteit te geven aan het thema ondermijning.	200 uur
TH7	Nalevingscommunicatie (gedragssturing)	Gerichte inzet van communicatiemiddelen om het nalevingsgedrag te bevorderen. Hierdoor wordt het aantal overtredingen verminderd. Dit leidt ertoe dat er minder handhavend hoeft te worden opgetreden.	250 uur (wordt gedekt uit het I&O agendabudget)
TH8	Meta-toezicht	De pilot meta-toezicht biedt een innovatieve aanpak waarbij samenwerking en vertrouwen centraal staan. Bedrijven met een aantoonbaar robuust intern beheerssysteem krijgen ruimte voor zelfregulering, terwijl de OD Twente toeziet op de borging via real-time informatie en periodieke audits. Inhuur van de externe specialist wordt gedekt via het innovatiebudget, terwijl eigen medewerkers uren nodig hebben voor overleg en afstemming.	160 uur (wordt gedekt uit het I&O agenda budget)
TH9	Project vuurwerk 2026-2027	Afstemming en coördinatie met betrekking tot de vuurwerkcontroles. Gezien het landelijke vuurwerkverbod in 2026 is het onduidelijk of hier uren aan besteed moeten worden.	p.m.
Benodigde capaciteit projecten (Toezicht en Handhaving)			680 uur
Leefomgeving			
L1	Project vrijeveld toezicht bodem	Het professioneel opzetten van vrijeveldtoezicht. Hierbij hoort een risicoanalyse uitvoeren, het opzetten van werkwijzen en coördineren van de eerste risicogerichte controles. Het uiteindelijke doel is om meer risicogericht te werk te gaan binnen het cluster bodem.	150 uur
L2	Project grondstromen	Dit is het vervolg van het project grondbanken. Als aanbeveling is opgenomen dat gekeken moet worden naar de grondtransporten en toepassingen door hoveniers en grondverzetbedrijven. De normale werkzaamheden vallen weg onder het UVP. Deze uren gaan over het schrijven van projectplan, coördinatie en eventuele afstemmingsoverleggen.	50 uur

L3	Project Polyvlokken	Aansluiting bij het landelijk georganiseerd toezicht op polyvlokken in paardenbakken. Controlewerkzaamheden vinden plaats onder het reguliere takenpakket.	50 uur
L4	Project ketentoezicht asbest	Via het Landelijk Meldpunt Afvalstoffen wordt een analyse uitgevoerd. Aan de hand van deze analyse worden locaties geselecteerd voor een controle. De controlewerkzaamheden vallen onder reguliere werkzaamheden.	80 uur
L5	Protocol calamiteiten bodembedreigende stoffen	Actualiseren van het protocol voor calamiteiten met bodembedreigende stoffen.	50 uur
L6	Omgevingsplan uitzondering verbranden afvalstoffen	Er is een richtlijn opgesteld voor hoe om te gaan met uitzonderingen op het verbranden van afval. Deze wordt geactualiseerd en eventueel wordt verder advies geleverd om deze te verwerken in de omgevingsplannen.	100 uur
Benodigde capaciteit projecten (Leefomgeving)			480 uur
Advies			
Ad1	Geluidproductieplafonds t/m 2030	Betreft inzet van geluidsadviseurs met betrekking tot industrielawaai. Het is een nieuwe wettelijke taak vanuit de Omgevingswet. Deze taak moet voor 2030 zijn uitgevoerd.	500 uur
Ad2	Geluidbeleid	Geluidbeleid moet worden opgesteld in verband met de Omgevingswet. De start is in 2025 gemaakt, maar het project heeft vervolg nodig in 2026, om het beleid te verwerken in het reguliere proces.	200 uur
Ad3	Basis Geluid Emissie	Verplichting vanuit de Omgevingswet. Dit loopt in beginsel gelijk op met Overijsselse Verkeersmodel.	150 uur
Ad4	Externe Veiligheid(beleid)	Kennisdeling met gemeenten (bijvoorbeeld rondom het EOS-systeem) en het vullen van het register externe veiligheidsrisico's (REV).	800 uur
Ad5	Weerbaarheidsscan ondermijning	Afnemen en implementeren van een weerbaarheidsscan Ondermijning (via stage opdracht en interne uren).	50 uur
Ad6	Taskforce Stikstof	Naar verwachting zal vanuit het nieuwe kabinet de stikstofproblematiek verder worden opgepakt. Daarom is het belangrijk dat alle bevoegde gezagen worden geïnformeerd over de impact op de stilliggende werkvoorraad en de beleidsvoornemens op het gebied van bouwen en RO (ruimtelijke ordening). Door middel van dit project worden de bevoegde gezagen geïnformeerd rondom ontwikkelingen en advisering over beleid.	150 uur

Ad7	Geurbeleid	Voorziet in de opzet voor nieuwe geurregels in omgevingsplannen voor 2026. Landelijke regels moeten ook worden vastgesteld. Er komt eerst tijdelijk beleid, maar er moet ook nog worden toegewerkt naar een definitieve versie (zowel agrarisch als industrieel).	100 uur
Ad8	E-MJV	Het beoordelen van e-MJV's, waaronder de oplosmiddelenboekhouding, wordt uitgevoerd in samenhang met toezicht op de ZZS-problematiek. Deze werkzaamheden vallen onder de wettelijke taken en worden voornamelijk weggeschreven op standaardproducten. Deze uren worden gebruikt voor coördinatie.	40 uur.
Ad9	Innovatieagenda en kompas	Werkzaamheden omtrent de innovatieagenda en kompas. Deze taak vormt een onderdeel van de robuustheidscriteria.	600 uur (wordt gedekt uit het I&O agendabudget)
Ad10	Advisering windparken	Advisering rondom windparken betreft het gehele traject: van voorbereiding tot en met vergunningverlening. Aantal parken wordt gerealiseerd: advisering provincie en evt. advisering gemeenten n.a.v. besluitvorming provincie. Zijn in beginsel lokale projecten. Let op: kan conflict van belangen geven. Hiermee rekening houden qua toedeling van adviseurs; is werk primair proces. Relevant voor gemeenten die met de windparken worden geconfronteerd.	N.v.t. (extern)
Benodigde capaciteit projecten (Advies)			1.990 uur
Prognose totaal benodigde capaciteit Twente			8.000 uur
Prognose totaal benodigde capaciteit gemeente Twenterand (verdeelsleutel 5,94%)			475 uur

5.2 Coördinatie en beleid primair proces

De afgelopen jaren zijn enkele directe werkzaamheden ten onrechte aangemerkt als projecturen. Als onderdeel van de herinrichting van projecturen, zijn deze uren verhuisd naar een separate urenpost (zie onderstaande tabel). Onderstaande functies hebben betrekking op directe coördinatie, beleid en afstemming, die niet vallen onder de PDC Omgevingswet, noch zijn aan te wijzen als projecten met een begin- en eindpunt. Het zijn doorlopende werkzaamheden, die onmisbaar zijn voor het functioneren van de OD Twente.

Het is belangrijk om te benadrukken dat de inzet op onderstaande werkzaamheden wettelijk verplichte taken zijn, of keuzes die in het bedrijfsplan zijn gemaakt (bijvoorbeeld accountmanager en coördinatoren). Ook de jaarlijkse beleidscyclus van planning, rapportage en verantwoording valt hieronder. Deze werkzaamheden leiden niet tot een uitbreiding van formatie of kosten. Bij de start van de OD Twente is voor onderstaande functies formatie in de begroting opgenomen. Op verzoek van de deelnemers en ten behoeve van transparantie, zijn deze functies nu apart inzichtelijk gemaakt.

Nr	Functie	Samenvatting	Capaciteit
1	Strategisch beleidsadviseur	De OD Twente heeft opnieuw invulling gegeven aan de functie strategisch beleidsadviseur. De OD Twente wil meer aandacht geven aan de strategische bovenkant van de beleidscyclus. Hierbij neemt de strategisch beleidsadviseur inhoudelijk deel aan de Kerngroep VTH en levert hierbij een actieve bijdrage aan verschillende werkzaamheden, waaronder de actualisatie van VTH-beleid en het nader uitwerken van de bijbehorende beleidsdoelen. Daarnaast wordt komend jaar gewerkt aan een strategische samenwerkingsagenda.	1.360 uur (1 Fte)
2	Accountmanager	De twee accountmanagers van de OD Twente dragen bij aan het relatiebeheer met alle relevante (keten)partners. Het afgelopen jaar is accountmanagement doorontwikkeld, waarbij rollen, taken en verantwoordelijkheden zijn aangescherpt en geactualiseerd. Het versterken van ketensamenwerking krijgt komend jaar extra aandacht. Accountmanagement zal komend jaar een grotere rol krijgen in het jaarlijks opstellen van alle relevante beleidsstukken aan de onderkant van de beleidscyclus (UVP, monitoringsrapportages en Jaarverslag).	2.720 uur (2 Fte)
3	Coördinator / planner	Team toezicht kent sinds de start van de OD Twente twee coördinatoren. De eerste betreft de planner van de verschillende soorten controles per bevoegd gezag. De andere coördinator houdt zich voornamelijk bezig met het afstemmen van meer complexe en projectmatige werkzaamheden vanuit Team Toezicht.	2.720 uur (2 Fte)
4	Beleidsadviseur bodem	De bodembeleidsadviseur van de OD Twente is voorzitter van het Kennisplatform Bodem Twente en lid van de werkgroep Strategie en Beleid van Onder Twente. Werkzaamheden zijn onder meer het initiëren en uitvoeren van relevante projecten onder de vlag van dit platform en deze werkgroep. Daarnaast wordt deelgenomen aan diverse landelijke en provinciale gremia om vanuit Twente mee te praten over beleidsontwikkeling en actuele ontwikkelingen.	1.360 uur (1 Fte)
5	Archief	De OD Twente heeft twee medewerkers in dienst voor	2.720 uur

		recordmanagement en gegevensbeheer. De recordmanager is belast met het beheer en de bewaking van de kwaliteit van de digitale dossiers. De kwaliteits- en gegevensmedewerker is het interne aanspreekpunt bij kwaliteitsvraagstukken rondom het vastleggen van informatie bij de primaire processen. Beiden nemen actief deel aan verschillende overleggen, zoals de werkgroep voor het verbeteren van de zaaktypecatalogus voor de Omgevingswet.	(2 Fte)
6	Databeheer	De OD Twente heeft één senior medewerker datakwaliteit in dienst. Deze medewerker voert beheersmatige werkzaamheden uit met betrekking tot digitale gegevens en informatie. Daarnaast worden procesverbeteringen en datacorrecties geïnitieerd en doorgevoerd. Tenslotte is deze medewerker verantwoordelijk voor het opstellen van verschillende data-analyses.	1.360 uur (1 Fte)
Prognose benodigde capaciteit Twente			12.240 uur
Prognose benodigde capaciteit gemeente Twenterand (verdeelsleutel 5,94%)			727 uur
TOTAAL			
Prognose totaal benodigde capaciteit Twente 5.1 + 5.2			20.240 uur
Prognose totaal benodigde capaciteit gemeente Twenterand (verdeelsleutel 5,94%)			1.202 uur
Inbreng gemeente Twenterand o.b.v. programmabegroting 2026:			1.168 uur

6. Ketenpartners

De OD Twente werkt samen met diverse relevante ketenpartners, zoals beschreven in het VTH-beleid Twente met nadere uitwerking. In aansluiting op de toekomstvisie 2030+ zal de OD Twente de komende jaren nadrukkelijker investeren in het versterken van een effectieve ketensamenwerking.

Deze inzet draagt bij aan een meer integrale benadering en een verdere versterking van het integraal denken binnen het VTHA-proces. Dit vertaalt zich in gezamenlijke, doelgerichte acties waarbij de inzet van capaciteit wordt afgestemd op de gezamenlijke opgaven. Daarnaast zal de informatie-uitwisseling tussen deze partners in het komende jaar verder worden geoptimaliseerd om de samenwerking en uitvoering te ondersteunen. Dit alles draagt bij aan een efficiëntere taakuitvoering en een versterkte gezamenlijke handhavingskracht binnen de regio.

Politie en Openbaar Ministerie (OM)

De OD Twente werkt structureel samen met de politie en het Openbaar Ministerie (OM). Deze samenwerking komt onder meer tot uiting in gezamenlijke controles in de regio, als onderdeel van de zogenoemde multidisciplinaire integrale controles of 'MIA-acties'. Waar nodig vindt ook afstemming plaats over lopende trajecten en casussen.

Regionaal Informatie- en Expertise Centrum Oost Nederland (RIEC)

De OD Twente vervult een signalerende rol ten aanzien van mogelijke vormen van ondermijnende criminaliteit. Signalen die in dit kader worden opgevangen, worden gedeeld met het RIEC, een belangrijke ketenpartner op dit terrein. De OD Twente neemt actief deel aan lokale overleggen van gemeenten, waarbij het RIEC en andere partners betrokken zijn. Tijdens deze overleggen worden signalen besproken en worden, waar nodig, vervolgacties afgestemd. Door deze samenwerking wordt de informatiepositie van de betrokken partners versterkt en kunnen risico's effectiever worden aangepakt.

Ketentoezicht

Het ketentoezicht is door alle Omgevingsdiensten in Gelderland en Overijssel belegd bij de OD Rivierenland. Door bundeling van capaciteit kunnen betere analyses binnen specifieke ketens worden uitgevoerd. De samenwerking verloopt via het Operationeel Overleg Overijssel Gelderland (OOOG) en het Tactisch Overleg Overijssel Gelderland (TOOG). Vanuit het ketentoezicht lopen verschillende initiatieven. De bestaande ketenaanpak voor E-waste, dierlijke bijproducten en verontreinigde grond wordt doorgezet. Gerichte interventies worden inmiddels uitgevoerd bij bedrijven in de keten van metaalrecycling en co-vergisting. Ook levert team ketentoezicht expertise aan het project 'aanpak mestfraude' vanuit de NVWA en werkt mee aan het project 'aanpak synthetische drugs' vanuit het RIEC.

Omgevingsdienst Nederland (ODNL)

De OD Twente maakt onderdeel uit van Omgevingsdienst Nederland (ODNL), een vereniging van de 28 omgevingsdiensten in Nederland. ODNL richt zich op het versterken van de kwaliteit, uniformiteit en professionaliteit binnen het VTH-stelsel. Binnen dit samenwerkingsverband wordt zodoende op verschillende terreinen samengewerkt en relevante informatie gedeeld ter ondersteuning van het VTHA-proces. Hierbij kan gedacht worden aan het onderwerp ZZS.

Waterschappen

De noordoostelijke OD's en waterschappen hebben een structurele samenwerkingsovereenkomst. Hierbinnen worden jaarlijks projecten voorbereid en uitgevoerd op thema's die binnen beide organisaties spelen. De werkzaamheden zijn gecombineerd met reguliere werkzaamheden, waardoor de extra tijdsbesteding relatief beperkt blijft. Voor 2026 wordt de waterschappen in ieder geval betrokken bij de thema's en projecten rondom ZZS, het OBAS-safari, en de advisering bij complexe vraagstukken.

Veiligheidsregio Twente

Met de Veiligheidsregio Twente vindt frequent overleg plaats op meerdere niveaus. Bij VTHA-werkzaamheden met betrekking tot veiligheid wordt advies ingewonnen en waar nodig gezamenlijk opgetrokken.

7. Afwijkingen en risico's

De gezamenlijke basis voor de opzet van dit programma wordt gevormd door het uniforme VTH-beleid Twente, de vigerende risicoanalyse Twente en de productindeling van de PDC 2024 (Omgevingswet). Vanwege de autonomie van bestuursorganen bij uitvoering van VTHA-taken, is het tot op zekere hoogte mogelijk om van deze gezamenlijke basis gemotiveerd af te wijken. VTHA-taken kunnen lokaal intensiever of juist minder intensief worden uitgevoerd. In dat geval worden in het programma bestuurlijk prioriteiten gesteld. Bij een lager niveau van uitvoering worden de consequenties en risico's van de keuze duidelijk gemotiveerd.

Minder intensief uitvoeren van VTHA-taken

De rode draad in het uniforme VTH-beleid is dat de inschatting van risico's voor de leefomgeving doorslaggevend is voor de prioriteiten die wordt gesteld bij het stimuleren en/of afdwingen van naleefgedrag. Omdat we de beperkte capaciteit die we hebben niet op alles kunnen inzetten, geven we prioriteit aan de thema's en casussen waarin de risico's (kans x effect) het grootst zijn. Dit betekent dat niet alles getoetst en/of gecontroleerd wordt. Incidenten kunnen zich voordoen, mogelijk juist ook op de terreinen en onderdelen die minder prioriteit hebben gekregen.

Bij de voorbereiding van het programma is gebleken dat er binnen onze organisatie mogelijk onvoldoende budget aanwezig is voor het volledig uitvoeren van het programma binnen de gezamenlijk vastgestelde kaders. Dit heeft tot gevolg dat op basis van een afweging van ons bestuur een keuze is gemaakt om de volgende taken minder intensief uit te voeren in 2026 mochten de budgetten o.b.v. de programmabegroting 2026 in de knel komen:

1. Bodemtoezicht (risicogericht werken) 80% max uitvoer geven aan deze taak. In de programma's hierboven zijn de aantallen voor Bodemtoezicht wel voor 100% ingevuld.
2. Boa's strafrechtelijk vooronderzoek en proces verbaal hebben wij de aantallen ingevuld zoals ze vanaf 2023 gemiddeld door de ODT voor ons werden uitgevoerd (5 tot 8 gemiddeld per jaar); Gezien de toelichting van de ODT in dit UP 2026 zien wij geen redenen om hier voor 2026 meer aantallen voor te ramen dan dat we normaal gemiddeld deden de laatste jaren.

Risico's OD Twente

De realisatie van het Twentebrede UVP 2026 kent een aantal risico's. Deze worden hieronder benoemd:

- De arbeids- en inhuurmarkt staat al jarenlang onder druk, wat kan leiden tot uitputting. Dit heeft vooral gevolgen voor het uitvoeren van toezichtswerkzaamheden en strafrechtelijke taken.
- De regionale projecten zijn krap geraamd, waarbij geen ruimte is opgenomen voor onvoorziene projecten. Dergelijke projecten zullen buiten het UVP 2026 gefinancierd moeten worden.

Bijlage 5 Capaciteitsverantwoording jaarverslag 2025 en UP 2026

Totaaloverzicht voor de teams VOI en THV voor het jaarverslag 2025 en uitvoeringsprogramma 2026

Capaciteitsoverzicht t.o.v. geleverde productie 2025 in uren VOI + THV	Team VOI				Team THV				Advies (extern) constructief/brandweer	Administratie VTHA (ondersteuning vanuit ander team)	Totaal
	Vergunningverlening OW	Vergunningverlening APV	RO-specialisten	Juridisch VV	Toeziicht Bouw	Toeziicht RO	Toeziicht BOA's	Juridisch HH			
Omgevingsvergunningen OPA bouwen/bouw technis	3570								200		3770
Omgevingsvergunningen Overige	304										304
Vooroverleg/Verkennen en begeleiden initiatief	1140										1140
Afwijken van Bestemmingsplan/Omgevingsplan			4581,00								4581
meldingen bouw(wkb)/brandveiligheid/sloop	232				184						416
Omgevingsvergunningen APV		1452							100		1552
Toeziicht Bouw/Overige (WABO/OW)					2205				100		2305
Toeziicht RO						1232					1232
Toeziicht APV							5881				5881
Juridische ondersteuning vergunningverlening				348							348
Juridische ondersteuning toeziicht&handhaving								1337			1337
VTH-ondersteunende dienstverlening				100				400		3220	3720
RO-projecten (bijdrage vanuit team VOI/THV)			1750								1750
Overige ondersteunende Projecten	1000	180		500				600			2280
Geraliseerde productie uren 1-10-24 t/m 30-9-2025	6246	1632	6331,00	948,00	2389	1232	5881	2337	400	3220	30616
Benodigd aantal Fte	4,46	1,17	4,52	0,68	1,71	0,88	4,20	1,67	0,29	2,30	21,87
Beschikbaar aantal Fte	4,77	1,25	4,54	1,16	1,58	0,89	3,92	2,39	0,29	2,30	23,09
Voldoende/onvoldoende capaciteit in Fte	0,31	0,08	0,02	0,48	-0,13	0,01	-0,28	0,72	0,00	0,00	1,22

Capaciteitsoverzicht prognose t.o.v. verwachte productie 2026 in uren VOI + THV	Team VOI					Team THV				Advies (extern) constructief/brandweer	Administratie (ondersteuning vanuit ander team)	Administratie ODT (ondersteuning vanuit ander team)	Totaal
	Vergunningverlening OW	Vergunningverlening APV	RO-specialisten	Juridisch VV	kwantiteitswerk VTH (digitale ondersteuning)	Toeziicht Bouw	Toeziicht RO	Toeziicht BOA	Juridisch HH				
Omgevingsvergunningen OPA bouwen/bouw technis	3106									200			3306
Omgevingsvergunningen Overige	348												348
Verkennen en begeleiden initiatief	1260		183										1443
Afwijken van Omgevingsplan			4398										4398
meldingen bouw(wkb)/brandveiligheid/sloop	340					184							524
Omgevingsvergunningen APV		1373								100			1473
Toeziicht Bouw/Overige (WABO/OW)						2205				100			2305
Toeziicht RO (OW)							1132						1132
Toeziicht APV								5250					5250
Juridische ondersteuning vergunningverlening				1034									1034
Juridische ondersteuning toeziicht&handhaving									1514				1514
VTH-ondersteunende dienstverlening				100					400		2940	840	4280
VTH- digitale ondersteuning verbeteren kwaliteit					700								700
RO-projecten (bijdrage vanuit team VOI/THV)			1000										1000
Overige Projecten	1250	680	600	250		410	120	350	600				4260
Prognose productie 1-10-25 t/m 30-9-2026	6304	2053	6181,00	1384	700	2799	1252	5600	2514	400	2940	840	32127
prognose benodigd aantal Fte	4,50	1,47	4,42	0,99	0,50	2,00	0,89	4,00	1,80	0,29	2,10	0,60	23,55
prognose inzetbaar aantal Fte	4,60	1,46	4,45	1,00	0,170	1,78	0,89	4,00	2	0,29	2,1	0,6	23,34
Voldoende/onvoldoende capaciteit	0,10	-0,01	0,04	0,01	-0,33	-0,22	0,00	0,00	0,20	0,00	0,00	0,00	-0,21

Bijlage 6 Verantwoording kritieke massa Kwaliteitscriteria 3.0 deel - B

Robuustheid o.b.v. kwaliteitscriteria 3.0 deel - B (1-1-2025) voor 2025 en prognose voor 2026								
Bruine arcering	Verplichte uitvoering door omgevingsdienst; vanw ege basistakenpakket (ODTw ente)							
Oranje arcering	Uitvoering door provincie							
Groene arcering	Uitvoering door omgevingsdienst; vanw ege inbreng facultatieve taken							
Grijze arcering	Uitvoering door Veiligheidsregio Tw ente (VRT)							
Blauwe arcering	Uitvoering door gemeente							
Nr.	Deskundigheidsgebied	Basis opleiding	minimale eis fte per activiteit	minimale eis fte organisatie	Uitvoerende organisatie	Beschikbare fte	Niveau	Verschil
Generieke deskundigheid								
1	Casemanagen							
	Casemanagement (m ilieu)				ODTw ente			
	Casemanagement (OW)	een voudig: MBO	2 * 0,33	0,67	Gemeente	2,3	HBO	1,63
2	Vergunningverlening bouwen en ruimtelijke ordening							
	Activiteit 1 t/m 7	Een v.: MBO Complex: HBO	2 * 2/3	1,33	Gemeente	1,67	HBO	0,34
3	Vergunningverlening milieu (BA L + omgevingsplan)				ODTw ente			
4	Toezicht en handhaving bouwen en ruimtelijke ordening							
	Activiteit 1 t/m 8	Een v.: MBO Complex: HBO	2 * 2/3	1,33	Gemeente	1,33	MBO	0
5	Toezicht en handhaving milieu				ODTw ente			
6	Toezicht en handhaving bodem				ODTw ente			
7	Toezicht en handhaving natuur (Natura 2000, soortenbescherming, faunabeheer, hout)				Provincie			
Juridische deskundigheid								
8	Juridische zaken Vergunningverlening							
	Activiteit 1 t/m 7 (milieu)				ODTw ente			
	Activiteit 1 t/m 7	HBO	2 * 2/3	1,33	Gemeente	1	HBO	-0,33
8	Juridische zaken Handhaving							
	Activiteit 1 t/m 3 + 8 t/m 12 (milieu)				ODTw ente			
	Activiteit 1 t/m 3 + 8 t/m 12	HBO	2 * 2/3	1,33	Gemeente	1,33	HBO	0
9	Ketentoezicht				ODTw ente			
10	Buitengewone opsporing natuur en milieu en fysieke leefomgeving				ODTw ente			
Specialistische deskundigheid accent bouwen								
11	Bouwfysica							
	Activiteit 1 t/m 10	Een v.: MBO Complex: HBO	2 * 2/3	1,33	Gemeente	0,67	HBO	-0,66
12	Brandveiligheid				VRT			
13	Constructieve veiligheid							
	Activiteit 1 t/m 8	HBO	2 * 2/3	1,33	Gemeente	0		-1,33
Specialistische deskundigheid accent milieu								
14	Sloop en asbest				ODTw ente			
15	Afvalwater				ODTw ente			
16	Bodem, bouwstoffen, water				ODTw ente			
17	Omgevingsveiligheid				ODTw ente			
18	Geluid & trillingen (milieu, ro en bouw)				ODTw ente			
19	Luchtkwaliteit & geur				ODTw ente			
20	natuuractiviteiten				Provincie			
Specialistische deskundigheid accent ruimtelijke ordening en duurzaamheid								
21	Cultuurhistorie							
	Activiteit 1 t/m 5	HBO	2 * 1/3	0,67	gemeente	0,33	HBO	-1,68
	Activiteit 6 t/m 10	HBO	2 * 1/3	0,67				
	Activiteit 11 t/m 15	WO	2 * 1/3	0,67				
22	Verduurzaming Energie				ODTw ente			
23	Advisering fysieke leefomgeving				Gedeelte OD Tw ente	nader te specificeren in 2026		
	Advisering fysieke leefomgeving				Gedeelte Gemeente	nader te specificeren in 2026		

Voor alle deskundigheidsgebieden die groen scoren voldoet de gemeente Twenterand.

Voor alle deskundigheidsgebieden die oranje scoren voldoet de gemeente Twenterand zelf niet Maar wordt op de benodigde capaciteit naar verhouding ingehuurd.

Voor alle deskundigheidsgebieden die rood scoren voldoet de gemeente Twenterand niet maar onderbouwen we waarom we het wel verantwoord vinden.

Hieronder verantwoorden we de oranje of rode scores op de deskundigheidsgebieden en hoe de gemeente Twenterand de kritieke massa invult t.o.v. de minimale benodigde massa die gevraagd wordt.

Rode scores:

- Nr 8. Deskundigheidsgebied: Juridische zaken Vergunningverlening: activiteiten 1 t/m 7
Hiervoor zijn minimaal 2 x 2/3 fte benodigd volgens de criteria. De gemeente Twenterand heeft hier zelf 1 fte voor in dienst. En zou dus 0,33 fte tekort komen. Deze 1 fte aan formatie is ruim voldoende om de juridische werkzaamheden die er jaarlijks zijn ter ondersteuning vergunningverlening adequaat uit te voeren. Er kan eventueel ondersteuning plaatsvinden vanuit de 2 juristen handhaving mocht dit eventueel, bij onvoorziene gebeurtenissen, noodzakelijk zijn. En er kan worden ingehuurd.
- Nr 11. Deskundigheidsgebied: Bouw fysica; activiteiten 1 t/m 10
Hiervoor zijn minimaal 2 x 2/3 fte benodigd volgens de criteria. De gemeente Twenterand heeft zelf 0,67 fte in dienst voor deze beoordelingen. Onder de omgevingswet is per 1-1-2024 een groot gedeelte van deze werkvoorraad/beoordelingen bij omgevingsvergunningen voor het bouwtechnische gedeelte komen te vallen onder gevolgklasse 1 en zijn ze niet meer vergunningplichtig zijn. De gemeente beoordeeld alleen nog aanvragen voor verbouwingen gevolgklasse 0 en de grotere bouwwerken die vallen onder gevolgklasse 2 en 3. Dat zijn er voor de gemeente Twenterand nog maar een beperkt aantal op jaarbasis die dan nog aan bouw fysica uit het BBL getoetst moeten worden. Mocht het nodig zijn kunnen we bij een extern bureau (Interconcept) de bouw fysicaberekeningen, waar nodig, laten beoordelen/toetsen o.b.v. de BBL op ontvankelijkheid en inhoud. Naar onze mening voldoen we zo ook om de bouw fysica beoordelingen bij bouwtechnische aanvragen te borgen los van de minimale benodigde 2 x 2/3 fte die wordt geëist vanuit de criteria.
- Nr 13. Deskundigheidsgebied: Constructieve veiligheid: activiteiten 1 t/m 6
Hiervoor zijn minimaal 2 x 2/3 fte benodigd volgens de criteria. De gemeente Twenterand heeft zelf geen constructeurs in dienst. Onder de omgevingswet is per 1-1-2024 een groot gedeelte van de werkvoorraad aan bouwvergunningen voor het bouwtechnische deel niet meer vergunning plichtig. En valt de beoordeling van gevolgklasse 1 onder de Wkb. Daarom heeft de gemeente Twenterand er voor gekozen om een extern bureau (Interconcept) de constructieberekeningen, waar nodig, te laten beoordelen/toetsen o.b.v. de BBL op ontvankelijkheid en inhoud. Naar onze mening voldoen we zo ook om de constructieve veiligheid bij bouwtechnische aanvragen te borgen los van de minimale benodigde 2 x 2/3 fte die wordt geëist vanuit de criteria. In 2026 wordt tevens verder onderzocht of we in Twente niet alle constructieve taken bouw kunnen bundelen in een samenwerkingsverband om zo toch de kennis en kunde binnen de Twentse gemeenten te behouden en zo het werk hier te bundelen om gezamenlijk robuust te kunnen zijn op dit deskundigheidsgebied.
- Nr 21. Deskundigheidsgebied: Cultuurhistorie: activiteiten 1 t/m 5, 6 t/m 10 en 11 t/m 15
Hiervoor zijn gezamenlijk 2,33 fte benodigd volgens de criteria. De gemeente Twenterand laat deze werkzaamheden uitvoeren door een senior vergunningverlener bouw die dit er als deskundigheidsgebied voor 0,33 fte bij doet. Gezien de omvang en grote van de gemeente Twenterand en de hoeveelheid werk uit deze 15 activiteiten daadwerkelijk komt in de praktijk kan onze senior vergunningverlener bouw het werk voldoende kwalitatief en beheersbaar uitvoeren. Er komt gemiddeld 1 x per jaar een vergunning aanvraag voor een monumentaal pand binnen bij de gemeente Twenterand. Totaal zijn er 29 monumentale panden in de gemeente Twenterand. Mocht er extra capaciteit benodigd zijn i.v.m. ziekte of een complexe vergunning aanvraag dan wordt er aanvullend kennis/expertise ingehuurd. De aanvragen worden ook altijd besproken met de monumenten commissie/ 't Oversticht die hier ook aanvullend op adviseert.

Bijlage 7 Kwaliteitsdoelen VTH-beleid 2024-2028

Deze kwaliteitsdoelen zijn als bijlage onderdeel van het VTH-beleid 2024-2028 van de gemeente Twenterand.

Algemeen doel	Beleidsdoel	indicator	streefwaarde	Toelichting
Dienstverlening				
	De organisatie is bereikbaar	24-uurs bereikbaarheid voor calamiteiten	100%	Bijhouden of er calamiteiten zijn geweest en of er toen inderdaad iemand bereikbaar was via KCC en/of storingsdienst
	We reageren snel	Percentage buiten de termijn genomen besluiten n.a.v. een vergunning-aanvraag	maximaal 10%	Deze data halen we uit Powerbrowser
		Het aantal vergunning-aanvragen waar voor de beslistermijn wordt verlengd	Maximaal 40%	Deze data halen we uit Powerbrowser
		De tijd tussen de ontvangst van het Informatieverzoek en de inhoudelijke reactie of het doen van een procesvoorstel (brief/mail of melding via website)	gemiddeld 3 dagen	Service normen bijhouden in Djuma en procedure stappen bewaken in PowerBrowser. Dit dient nader uitgewerkt te worden
	We behandelen niet-anonieme klachten en handhavings-verzoeken	Het aantal niet-anonieme klachten en handhavings-verzoeken dat in behandeling wordt genomen ten opzichte van alle binnengekomen niet-anonieme klachten en handhavings-verzoeken	100%	Onder "in behandeling nemen" valt ook een telefonisch gesprek met de klager, waarna geoordeeld wordt dat geen actie nodig is
	Optimale dienstverlening	Het aantal gegronde klachten over onze dienstverlening	0	Inzicht verkrijgen bij klachtencoördinator of Teamleider, eventueel aangevuld met klanttevredenheidsonderzoek
Uitvoeringskwaliteit				
	De Landelijke Handhavings-strategie Omgevingsrecht (LHSO) wordt gehanteerd conform de oplegger vanuit het VTH-beleid 2024-2028	aantal keren dat is afgeweken van de LHSO	0	Metten door periodiek aan de handhavingsjuristen te vragen of er zaken zijn waarin een afwijkende werkwijze is gehanteerd (deze werkwijze is niet volledig betrouwbaar, maar is de enige manier nu om een globaal beeld te krijgen van dit doel) Powerbrowser aanpassen en mogelijk maken dat het hierin wordt aangegeven en dat er op te monitoren valt.
	Overtreding beëindigd na 1e controlebezoek	Percentage hercontroles waarbij een eerder geconstateerde overtreding nog niet is beëindigd	40%	Meetbaar zijn de zaken vanuit Powerbrowser waarin een hercontrole plaatsvindt, bij die zaken kijken we naar het percentage waar bij de hercontrole geen overtreding meer wordt geconstateerd. Powerbrowser aanpassen en mogelijk maken dat het hierin wordt aangegeven en dat er op te monitoren valt.
	In geval van instellen bezwaar/ beroep is het bezwaar/beroep ongegrond	Het percentage van alle vergunning- en handhavingsbesluiten dat heeft geresulteerd in een gegrond bezwaar/beroep	10%	Data vanuit de bezwaarcommissie en powerbrowser. Powerbrowser aanpassen en mogelijk maken dat het hierin wordt aangegeven en dat er op te monitoren valt.
Financiën				
	We heffen indien mogelijk kostendekkende leges	Volgens vastgestelde legesverordening	Maximaal 100%	Volgt uit het periodieke kostendekkendheidsonderzoek

Bijlage 8 Doelen en indicatoren VTH-beleid Twente (ODT)

Deze Doelen en Indicatoren zijn onderdeel van het VTH-beleid Twente (ODT). Een verbeterpunt voor 2025 was dat er verder moest worden gewerkt aan het ontwikkelen van streefwaarden bij de doelen en indicatoren voor de milieutaken die belegd zijn bij de ODT, zodat die betrokken konden worden bij het uitvoeringsprogramma 2026. Dat is gedeeltelijk gelukt. In 2025 heeft de kerngroep VTH-beleid samen met de ODT hieraan gewerkt. Zodat het voor het uitvoeringsprogramma van 2026 alsnog kon worden gebruikt. De ODT zal zich hier nog op verantwoorden in hun jaarverslag 2025 wat wij begin 2026 mogen ontvangen en via een addendum toe zullen voegen aan dit uitvoeringsprogramma.

Aangezien de Doelen en indicatoren van het VTH-beleid Twente (ODT) nog niet officieel zijn herzien gelden onderstaande doelen en indicatoren ook nog voor 2026.

Hoofddoel	Beleidsdoelen	Indicatoren (voor het verkrijgen van inzicht)
Financiën		
De inzet van middelen is in balans met de kwantiteit en kwaliteit van de te leveren diensten en producten.		
	De <u>begroting</u> is gebaseerd op waarheidsgetrouwe en gedragen <u>kentallen</u> .	<u>Kentallen</u> voor financiële middelen per product zijn vastgesteld.
	Er is <u>draagvlak</u> voor de benodigde middelen.	<u>Kwaliteit</u> per product is vastgesteld. <u>Kwantiteit</u> per product is vastgesteld.
Inhoudelijke doelen: Regulier werk		
Mens en milieu zijn beschermd tegen onaanvaardbare risico's.		
	Het <u>aantal incidenten</u> per jaar is minimaal.	<u>Aantal</u> , <u>aard</u> , <u>effect</u> en locatie van incidenten (ongevallen, bijna ongevallen ed.) per jaar.
	Het <u>risico</u> van de <u>aard</u> en het <u>effect</u> van <u>incidenten</u> is minimaal.	<u>Tijd tussen incident en/of overtreding en optreden</u> gemeente en einde overtreding.
	OD Twente heeft <u>gebiedskennis</u> in huis en heeft grip op activiteiten.	<u>Aantal</u> , <u>aard</u> en <u>locatie</u> van <u>klachten</u> . <u>Aantal</u> , <u>aard</u> en <u>type</u> meldingen en vergunningen en <u>uitkomst</u> . <u>Aantal</u> , <u>aard</u> en <u>type</u> uitgevoerde <u>controles</u> en <u>uitkomst</u> .
	Het algehele <u>naleefgedrag</u> (voor de taken die ODT uitvoert) is hoog.	<u>Naleefgedrag</u> . <u>Type overtreder</u> (goedwillend, moet kunnen, calculerend, bewust en structureel). <u>Aantal handhavingprocedures</u> en <u>uitkomst</u> (aard en ernst).
	<u>Kwaliteit van VTH-taken</u> is op het vastgestelde niveau.	<u>Kwaliteit</u> per product is vastgesteld.
Inhoudelijke doelen: Veiligheid		
Er is een basisbeschermingsniveau voor veiligheid. Mens en milieu zijn beschermd tegen onaanvaardbare milieurisico's en ondermijnende activiteiten.		
Externe veiligheid: Inwoners zijn beschermd tegen externe veiligheidsrisico's die ontstaan bij het opslaan, bewerken en transporteren van gevaarlijke stoffen door activiteiten.		
	<u>Risico's</u> omtrent externe veiligheid worden zoveel mogelijk beperkt.	<u>Aantal incidenten en ongevallen</u> op gebied van externe veiligheid. <u>Naleefgedrag</u> .
	Er wordt voortdurend geanticipeerd op <u>nieuwe ontwikkelingen</u> waardoor deze geen (verhoogd) risico veroorzaken.	<u>Kennisniveau</u> nieuwe ontwikkelingen. <u>Nieuwe ontwikkelingen</u> zitten in VTH-proces.
	Er wordt actief <u>informatie gedeeld</u> met ketenpartners.	<u>Kennisniveau</u> nieuwe ontwikkelingen. <u>Informatiedeling</u> is voldoende ingericht en werkend.
Ondermijning: Bonafide partijen zijn preventief beschermd tegen malafide partijen. We voorkomen een waterbedeffect.		
	OD Twente <u>signaleert</u> actief ondermijnende activiteiten.	<u>Aantal</u> geregistreerde verdachte situaties. <u>Informatiedeling</u> is voldoende ingericht en werkend.

	Er wordt <i>regionaal en eenduidig</i> ingezet op de aanpak van ondermijning (Bibob, integrale acties en handhaving).	
Inhoudelijke doelen: Gezonde fysieke leefomgeving		
Er is een basisniveau voor een gezonde en prettige leefomgeving.		
Asbest: Mens en milieu zijn beschermd tegen gezondheidsschade door asbest.		
	Het <i>aantal gebouwen met asbest</i> vermindert.	Asbest is <i>geïntegreerd in VTH-proces</i> . <i>Aantal</i> en <i>type sloopmeldingen</i> verwijderen asbest en <i>uitkomst</i> daarvan. <i>Aantal asbestverdachte locaties</i> in Twente.
	Het <i>verwijderen van asbest</i> wordt gestimuleerd.	
	Asbest wordt <i>veilig gesaneerd conform wet- en regelgeving</i> .	Asbest is <i>geïntegreerd in VTH-proces</i> . <i>Aantal</i> en <i>type</i> uitgevoerde <i>asbestcontroles</i> en <i>uitkomst</i> . <i>Naleefgedrag</i> . <i>Type overtreder</i> (goedwillend, moet kunnen, calculerend, bewust en structureel). <i>Aantal handhavingsprocedures</i> en <i>uitkomst</i> (aard en ernst).
	Er is <i>gelijke behandeling</i> in Twente.	Asbest is <i>geïntegreerd in VTH-proces</i> .
	Er wordt actief <i>informatie gedeeld</i> met ketenpartners.	<i>Informatiedeling</i> is voldoende ingericht en werkend.
Luchtkwaliteit en geur: Mens en milieu zijn beschermd tegen gezondheidsrisico's door de uitstoot van fijnstof en geur door activiteiten.		
	OD Twente is <i>inhoudelijk deskundig</i> op het gebied van geur en luchtkwaliteit en treedt op als <i>kennispunt</i> .	Op peil brengen en/of houden van <i>kennis</i> .
	Er wordt actief <i>kennis gedeeld</i> met kennispartners.	<i>Informatiedeling</i> is voldoende ingericht en werkend.
Geluid: Mens en milieu zijn beschermd tegen gezondheidsrisico's door geluid.		
	<i>Geluidshinder</i> wordt actief tegengegaan.	<i>Klachten</i> . <i>Aantal</i> en <i>type</i> uitgevoerde <i>controles</i> en <i>uitkomst</i> . <i>Naleefgedrag</i> . <i>Type overtreder</i> (goedwillend, moet kunnen, calculerend, bewust en structureel). <i>Aantal handhavingsprocedures</i> en <i>uitkomst</i> (aard en ernst). <i>Aantal adviezen</i> ten opzichte van geluid (opgevolgd tegenover afgeweken).
	<i>Uniformiteit</i> wordt nagestreefd.	<i>Regionale afstemming</i> op systematiek van <i>geluidsnormering</i> . <i>Kennis en ontwikkeling</i> bijhouden op geluidsbeperkende maatregelen.
Natuur: Beschermen van de biodiversiteit.		
	<i>Signaalfunctie</i> toezichthouders voor groene VTH-taken is versterkt.	<i>Aantal</i> geregistreerde <i>verdachte situaties</i> . <i>Opleiden</i> medewerkers.
	Er is <i>bewustwording</i> bij initiatiefnemers.	
	Er wordt actief <i>kennis gedeeld</i> met ketenpartners.	Op pijl brengen en/of houden van <i>kennis</i> . <i>Informatiedeling</i> is voldoende ingericht en werkend.
Inhoudelijke doelen: Duurzaamheid		
Twente is energie-neutraal en afvalstromen zijn verduurzaamd.		
	Activiteiten verbruiken <i>minder energie</i> .	Aantal <i>vergunningen met voorschriften</i> per activiteit.
	Activiteiten stoten <i>minder CO²</i> uit.	Aantal ingediende <i>informatieplicht</i> . <i>Energieverbruik/besparing</i> per activiteit. Aantal activiteiten met een <i>verbruik vanaf 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m³ aard-</i>

		<u>gas</u>. Aantal activiteiten met een <u>verbruik tot 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m³ aardgas</u>. <u>Aantal</u> en <u>type controles</u> die (on)voldoende energiebesparende maatregelen hebben getroffen. <u>Type overtreder</u> (goedwillend, moet kunnen, calculerend, bewust en structureel). <u>Aantal handhavingprocedures</u> en <u>uitkomst</u> (aard en ernst).
	OD Twente ondersteunt de overgang naar een <u>circulaire economie</u> .	Aantal <u>geactualiseerde vergunningen</u> in het kader van het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP3).
Uitvoeringskwaliteit		
De ODT is een professionele uitvoeringsorganisatie met een gesloten beleids- en uitvoeringscyclus.		
Uitvoeringskwaliteit: Proces		
De beleids- en uitvoeringscyclus is gesloten.		
	De <u>beleidsuitvoeringscyclus</u> is beter <u>verbonden</u> met de <u>planning- en control-cyclus</u> (P&C) en worden als sturingsinstrument ingezet. <u>Doelen</u> worden actief <u>gemonitord</u> en waar nodig <u>bijgestuurd</u>. OD Twente registreert actief <u>kwalitatieve en actuele informatie</u> en deelt dit waar nodig met <u>ketenpartners</u>. ODT heeft grip op <u>klachten</u>. Verbetering van <u>gegevenskwaliteit</u> van de voornaamste risicovariabelen, zodat het <u>informatie gestuurd risicomodel</u> voor de clusters van basistaken optimaal kan functioneren.	Knelpunten zijn inzichtelijk vanuit de <u>beleidsuitvoeringscyclus</u> en zijn meegenomen in <u>P&C-cyclus</u>. Opleveren <u>monitoringsrapportage</u>. Actieve <u>bijsturing</u> op de <u>doelen</u>. Systemen zijn voldoende ingericht om <u>kwalitatieve en actuele data</u> te onttrekken. <u>Informatiedeling</u> is voldoende ingericht en werkend. <u>Landelijke registers</u> zijn gevuld. <u>Klachtenanalyse</u> . Aantal <u>verbetervoorstellen</u>. Systemen zijn gevuld met <u>actuele</u> en <u>kwalitatieve gegevens</u>.
Uitvoeringskwaliteit: Vakbekwaamheid		
De OD Twente is een professionele uitvoeringsorganisatie.		
	Medewerkers voldoen aan de <u>vigerende kwaliteitscriteria</u> .	<u>Inzetbaarheidsmonitor</u> .
Dienstverlening		
De uitvoeringsorganisatie past de dienstverleningsprincipes uit de Omgevingswet toe en investeert in cultuuromslag.		
	De <u>dienstverleningsprincipes</u> zijn doorgevoerd in de organisatie. De <u>organisatiecultuur</u> complimenteert aan de omgevingswet.	<u>Klanttevredenheid</u> wordt periodiek gemeten middels klanttevredenheidsonderzoeken.

Bijlage 9 Risicoanalyses VTH-beleid 2024-2028 Twenterand

Deze risicoanalyses zijn als bijlagen onderdeel van het VTH-beleid 2024-2028 van de gemeente Twenterand.

Risicoanalyse nieuwbouw

Klasse	Opmaak	Van	tot en met	
I	ZEER GROOT RISICO	40	50	punten
II	GROOT RISICO	30	40	punten
III	BEPERKT RISICO	20	30	punten
IV	KLEIN RISICO	10	20	punten
V	ZEER KLEIN RISICO	0,0	10	punten

Risicosoort	Effecten	Naleving	Totaal	Klasse
Gebouwen met logiesfunctie	7,8	6,2	48,3	I
Wonen Cat. II 100.000 - 1.000.000	6,4	5,8	37,2	I
Publieksfunctie Cat III > 1.000.000	8,6	4,3	36,8	I
Wonen Cat. III > 1.000.000	7,6	4,8	36,3	I
Industrie/bedrijfsfunctie Cat III > 1.000.000	7,4	4,8	35,2	I
Industrie/bedrijfsfunctie Cat II 100.000 - 1.000.000	5,9	5,9	34,8	II
Bouwwerk geen gebouw zijnde complex	5,6	5,8	32,6	II
Industrie/bedrijfsfunctie Cat I < 100.000	5,6	5,8	32,6	II
Basis Onderwijsfunctie/ Buitenschoolse Opvang	8,5	3,8	32,2	II
Publieksfunctie Cat II 100.000 - 1.000.000	6,6	4,8	31,8	II
Kantoorfunctie Cat III > 1.000.000	7,8	4,0	31,3	II
Kinderdagverblijf	8,5	3,6	30,8	II
Gezondheidszorgfunctie met bedgebied	8,4	3,6	30,5	II
Gezondheidszorgfunctie zonder bedgebied	8,1	3,6	29,3	III
Kantoorfunctie Cat II 100.000 - 1.000.000	6,4	4,5	28,9	III
Sloopactiviteiten meer dan 10m3	4,7	6,1	28,6	III
Monumentenvergunning / Monumentenbescherming	5,8	4,6	27,0	III
Kantoorfunctie Cat I < 100.000	5,3	4,8	24,9	III
Publieksfunctie Cat I < 100.000	5,7	4,3	24,6	III
Wonen Cat. I < 100.000 complex	4,1	5,7	23,1	III
Wonen Cat. I < 100.000 eenvoudig	3,2	5,5	17,3	IV
Inrit/uitrit	3,3	5,0	16,8	IV
Wet Natuurbescherming	3,0	5,5	16,6	IV
Bouwwerk geen gebouw zijnde eenvoudig	2,0	5,0	10,0	V

Risicoanalyse bestaande bouw

Klasse	Opmaak	Van	tot en met	
I	ZEER GROOT RISICO	20	30	punten
II	GROOT RISICO	15	20	punten
III	BEPERKT RISICO	10	15	punten
IV	KLEIN RISICO	5	10	punten
V	ZEER KLEIN RISICO	0	5	punten

Risicosoort	Effecten	Naleving	Totaal	Klasse
Kamerverhuur	7,6	3,8	28,9	I
Camping / Recreatiepark	5,9	4,0	23,4	I

Publieksfunctie – horeca	6,4	3,2	20,3	I
Bedrijfsgebouwen / fabrieken cat. 2 - cat. 4.1 (incl. bedrijfswoning)	5,9	3,3	19,0	II
Onderwijsgebouw - vóór 1995	7,5	2,3	16,9	II
Wonen - corporatie vóór 1995	6,1	2,8	16,6	II
Publieksfunctie - wonen boven winkel/ horeca/ sport	6,0	2,8	16,5	II
Woonwagens	4,8	3,4	16,4	II
Kerk (incl. aula)	6,2	2,6	15,9	II
(Bedrijfs-)verzamelgebouw / multifunctioneelgebouw	5,3	2,9	15,5	II
Gezondheidsfunctie met bedgebied	5,6	2,8	15,4	II
B&B en logies	5,6	2,8	15,4	II
Rijks- en gemeentemonument	5,8	2,7	15,3	II
Wonen - particulier vóór 1995	5,5	2,8	15,0	III
Commerciële kinderopvang (dagopvang / BSO / peuterspeelzaal)	6,4	2,3	14,9	III
Onderwijsgebouw - na 1995	6,5	2,3	14,6	III
Wonen - corporatie na 1995	5,3	2,8	14,6	III
Gastouderopvang	5,8	2,4	14,0	III
Bedrijfsgebouwen / fabrieken tm cat. 2 (incl. bedrijfswoning)	5,3	2,7	14,0	III
Gezondheidsfunctie zonder bedgebied	5,1	2,8	13,9	III
Publieksfunctie - winkel (incl. detailhandel en winkelcentra)	5,7	2,4	13,8	III
Wonen - particulier na 1995	5,0	2,8	13,6	III
Openbaar zwembad	5,9	2,2	12,8	III
Publieksfunctie – sport	5,3	2,4	12,7	III
Publieksfunctie - overig (buurthuizen, bibliotheek, aula)	5,5	2,3	12,4	III
Woningen met aan huis gebonden beroepen	4,7	2,3	11,0	III
Kantoorgebouw	5,1	2,0	10,2	III
Manege en/of paardenbakken	4,0	1,6	6,3	IV
GK 2-3 Bouwwerk geen gebouw zijnde	3,0	1,8	5,2	IV
GK 1 Bouwwerk geen gebouw zijnde	2,4	1,4	3,3	V

Risicoanalyse RO

Klasse	Opmaak	Van	tot en met	
I	ZEER GROOT RISICO	22,7	32	punten
II	GROOT RISICO	20	23	punten
III	BEPERKT RISICO	16	20	punten
IV	KLEIN RISICO	14,5	16	punten
V	ZEER KLEIN RISICO	0	15	punten

Risicosoort	Effec-ten	Nale-ving	Totaal	Klasse
(Illegale) gebruik gronden;	4,8	6,3	30,0	I
(Illegale) bewoning; illegale kamerverhuur	5,0	6,0	29,8	I
(Illegale) gebruik bedrijf cat. >3.1;	3,5	7,4	25,8	I
(illegale) slopen	4,5	5,6	25,4	I
Illegale evenementen	3,2	7,8	25,1	I
(Illegale) gebruik bedrijf cat. <2;	3,8	6,5	24,7	I
(Illegale) bewoning; permanente bewoning recreatieverblijven	4,2	5,6	23,2	I
(Illegale) bouw; bouwwerken geen gebouw zijnde	4,3	5,3	22,4	II
(Illegale) bouw; grote bouwwerken [buitengebied]	3,6	5,6	20,0	II
(Illegale) aanleg [buitengebied]	3,9	5,1	19,7	III
(Illegale) aanleg [bebouwde kom]	3,9	4,9	19,0	III

(Illegale) kap [buitengebied]	4,2	4,4	18,4	III
(Illegale) gebruik wonen;	4,2	4,0	16,7	III
(Illegale) bouw; grote bouwwerken [bebouwde kom]	3,0	5,4	16,2	III
(Illegale) bouw; middel bouwwerken [buitengebied]	4,1	3,8	15,6	IV
(Illegale) kap [bebouwde kom]	3,4	4,3	14,5	IV
(Illegale) reclame [bebouwde kom]	3,3	4,1	13,5	V
(Illegale) bouw; middel bouwwerken [bebouwde kom]	3,9	3,3	13,1	V
(Illegale) reclame [buitengebied]	3,0	4,2	12,5	V
(illegale) inrit/uitrit	3,4	3,4	11,7	V
(Illegale) bouw; monumenten	2,9	3,9	11,1	V
(Illegale) bouw; kleine bouwwerken [bebouwde kom]	4,1	2,3	9,4	V
(Illegale) bouw; kleine bouwwerken [buitengebied]	4,2	2,2	9,2	V
(illegale) reclame [industrieterreinen]	2,8	2,9	7,9	V
Landschappelijke inpassing	0,0	2,7	0,0	V
Kruimelgevallen / binnenplanse afwijkingen	0,0	3,3	0,0	V
Uitgebreide afwijking	0,0	4,0	0,0	V
Excessen welstand	0,0	2,8	0,0	V

Risicoanalyse APV en bijzondere wetten

Klasse	Opmaak	Van	tot en met	
I	ZEER GROOT RISICO	40	56	punten
II	GROOT RISICO	25	40	punten
III	BEPERKT RISICO	18	25	punten
IV	KLEIN RISICO	14	18	punten
V	ZEER KLEIN RISICO	0,0	14	punten

Risicosoort	Effecten	Naleving	Totaal	Klasse
Vergunning evenement type B	8,7	6,4	55,2	I
Vergunning evenement type C	8,9	5,8	51,8	I
Ontheffing Stook verbod	7,4	6,9	50,6	I
Drugsoverlast op straat	6,0	7,9	47,0	I
Kennisgeving betoging openbare plaatsen	7,0	6,7	46,6	I
Vergunning evenement type A	8,2	5,6	45,9	I
Carbidschieten	7,8	5,7	44,5	I
Afvaldumping/ zwerfafval	5,0	8,6	42,8	I
Melding BGBOP	8,0	5,1	40,8	I
Tijdelijke gebruiksmelding	7,3	5,5	40,1	I
Kamperen buiten kampeerterreinen	6,9	5,7	39,5	II
Lachgasverbod	5,5	6,4	35,5	II
Verontreiniging door honden	4,7	7,4	34,5	II
Verboden drankgebruik	5,0	6,8	33,8	II
Plaatsen voorwerpen openbare weg	4,9	6,9	33,5	II
Aw-vergunning (paracommercieel)	5,3	6,2	32,6	II
Standplaatsvergunning (niet markt)	6,3	4,8	30,2	II
Parkeren grote voertuigen	4,3	6,8	29,0	II
Aw-vergunning (commercieel)	5,3	5,4	28,4	II
Incidentele activiteiten horeca	4,9	5,6	27,8	II
Verstreking aan minderjarigen	3,8	7,0	26,6	II
Doorschenken bij dronkenschap	4,1	6,5	26,6	II

Parkeren van fietsen of bromfietsen	4,5	5,9	26,2	II
Vergunning Seksinrichting	5,1	5,0	25,3	II
Parkeren en stallen recreatieve voertuigen	4,2	6,1	25,2	II
Wederverstrekking	4,0	6,4	25,2	II
Voertuigen van autobedrijf	3,8	6,4	24,3	III
Aantasting groen door voertuigen	4,3	5,5	23,2	III
Exploatievergunning openbare inrichting	4,8	4,8	23,1	III
Defecte voertuigen, voertuigwrakken	4,4	5,2	22,8	III
Ontheffing ex art 35 Aw wet	5,0	4,5	22,5	III
Hinderlijke beplanting / gevaarlijke voorwerpen	3,8	5,8	21,9	III
Loterijen	4,3	4,7	20,0	III
Melding bingo	4,3	4,5	19,2	III
Reclamevoertuigen	4,1	4,7	19,1	III
Melding plaatsen voorwerpen openbare weg	3,9	4,8	18,7	III
Ontheffing plaatsen voorwerpen openbare weg	4,6	3,9	17,8	III
Melding gevaarlijke honden	3,4	5,1	17,5	IV
Aw vergunning horeca /slijterij	4,2	4,1	17,2	IV
Textielinzameling	3,7	4,3	16,0	IV
APV ontheffing geluidhinder	3,3	4,6	15,3	IV
Collectevergunning	2,7	4,2	11,5	V
Aanwezigheidsvergunning	2,3	4,6	10,3	V
Aanhangsel Aw wet	1,9	3,8	7,1	V

Bijlage 10 Risicoanalyse VTH-beleid Twente (ODT)

Deze risicoanalyse is onderdeel van het uniforme in 2023 vastgestelde VTH-beleid Twente (ODT).

Klasse	Opmaak	Van	tot en met	
I	ZEER GROOT RISICO	34	56	punten
II	GROOT RISICO	27	34	punten
III	BEPERKT RISICO	23	27	punten
IV	KLEIN RISICO	17	23	punten
V	ZEER KLEIN RISICO	0	17	punten

Risicosoort	Totaal	Klasse
Afvalbeheer IPPC-installaties	44,0	I
Grootschalige energieopwekking	43,7	I
Destructie en verwerking van kadavers en dierlijk afval	43,7	I
Bedrijf voor mestbehandeling	40,8	I
Het verwerken van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen	40,3	I
Veehouderij	38,6	I
Verbranden van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen: in een andere milieu-belastende installatie of buiten een installatie (anders dan IPPC)	38,5	I
Autodemontage- en tweewielerdemontagebedrijf	37,7	I
Chemische producten industrie	36,6	I
Minerale producten industrie	36,6	I
Raffinaderij	36,3	I
Basismetallindustrie	35,9	I
Verbranden van afval in een IPPC-installatie	35,1	I
Maken van cokes	34,9	I
Rubber- en kunststofindustrie	34,3	I
Metaalproductenindustrie	34,3	I
Reinigen van opslagtanks, verpakkingen, voertuigen of containers voor gevaarlijke stoffen	34,0	II
Voedingsmiddelenindustrie	33,8	II
Grootschalige mestverwerking	33,8	II
Onderhoudswerkplaats voor vliegtuigen	33,2	II
Onderhoudswerkplaats voor autobus, trein, tram of metro	33,2	II
Scheepswerf	33,2	II
Landbouwmechanisatiebedrijf	33,2	II
Bouw-, installatie-, grondbouw-, wegbouw-, waterbouw- en schildersbedrijf	33,2	II
Stortplaats of winningsafvalvoorziening	33,1	II
Basis-chemie	33,0	II
Metaalrecyclingbedrijf	32,7	II
Opslag- en transportbedrijf, groothandel en containerterminal	32,6	II
Vergassen of vloeibaar maken van steenkool of andere brandstoffen	32,5	II
Slachterijen	31,8	II
Brandstoffenhandel en tankopslagbedrijf	31,4	II
Zuiveringstechnisch werk	29,7	II
Papier-, hout-, textiel- en leerindustrie	29,5	II
Militaire luchthaven	29,4	II
Militaire zeehaven	29,4	II
Complexe minerale industrie	28,6	II
Op of in de bodem brengen van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen buiten stortplaatsen	28,5	II

Onderhoud van de openbare ruimte	28,4	II
Agrarisch loonwerkbedrijf	28,4	II
Glastuinbouw	28,4	II
Telen van gewassen in een gebouw	28,4	II
Telen van gewassen in de openlucht	28,4	II
Spoorwegemplacement	28,1	II
Opslaan, mengen, scheiden en verdichten van bedrijfsafval of gevaarlijk afval voorafgaand aan inzameling of afgifte	27,5	II
Rubber- en kunststofrecyclingbedrijf	27,1	II
Kringloopbedrijf en bedrijf voor reparatie van gebruikte producten	26,5	III
Mijnbouw	26,3	III
Opslaan van gevaarlijke stoffen in verpakking	26,1	III
Chemische wasserij	25,7	III
Sneeuw- en ijsbaan	25,5	III
Zuiveringsvoorziening voor ingezameld of afgegeven afvalwater	25,0	III
Grafische industrie	24,7	III
Complexe papier-, hout- en textielindustrie	24,7	III
Seveso-inrichtingen	24,4	III
Grondbank en grondreinigingsbedrijf	24,3	III
Recyclingbedrijf voor papier, karton, textiel, glas, hout of puin	24,2	III
Schietbaan	24,0	III
Niet-industriële voedselbereiding	24,0	III
Ziekenhuis	24,0	III
Auto- en motorsport	24,0	III
Jachthaven	24,0	III
Zwembad	24,0	III
Bieden gelegenheid voor het beoefenen van sport in de buitenlucht	23,3	III
Datacentrum	23,3	III
Maken van materialen, eindproducten of halffabricaten	23,3	III
Koelinstallatie met kooldioxide, koolwaterstoffen of ammoniak	23,3	III
Milieustraat	23,3	III
Garage, autoschadeherstelbedrijf, autowasstraat en carrosseriebouw	23,3	III
Motorrevisie	23,3	III
Drinkwaterbedrijf	23,3	III
Bunkerstations en andere tankplaatsen voor schepen	23,3	III
Autobergingsbedrijf en pechhulp	23,3	III
Militaire kazerne	23,3	III
Opslaan van grond of baggerspecie	23,2	III
Tankstation	23,0	III
Laboratorium	22,9	IV
Repareren en verhuren van gemotoriseerde werktuigen	22,9	IV
Het oefenen van brandbestrijdingstechnieken	22,9	IV
Bedrijf voor telen en kweken van waterplanten of - dieren	22,9	IV
Behandelen, regelen en meten van aardgas	22,9	IV
Saneren van de bodem	21,8	IV
Oppervlaktebehandeling met oplosmiddelen ippc	21,7	IV
Opslagtank voor vloeistoffen en tankcontainer of verpakking die wordt gebruikt als opslagtank voor vloeistoffen	20,3	IV
Bodemenergiesysteem (aanleg en gebruik)	20,3	IV
Opslagtank voor gassen	20,0	IV

Het op of in de bodem brengen van meststoffen	19,6	IV
Toepassen van grond of baggerspecie	18,2	IV
Natte koeltoren	18,0	IV
Opslaan van vaste minerale anorganische meststoffen	17,9	IV
Toepassen van bouwstoffen (steenachtige materialen zoals beton, asfalt, dakpannen en bakstenen)	17,7	IV
Op of in de bodem of in een oppervlaktewaterlichaam toepassen van mijnsteen of vermengde mijnsteen	17,4	IV
Graven in de bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit	17,3	IV
Crematorium	16,6	V
Stookinstallatie	16,6	V
Afvangen CO2 voor ondergrondse opslag	16,1	V
Opslaan van ontplofbare stoffen voor civiel gebruik	15,9	V
Opslaan en bewerken van ontplofbare stoffen op militaire objecten	15,9	V
Gebruik van ontplofbare stoffen op militaire objecten	15,0	V
Opslaan, herverpakken en bewerken van vuurwerk en pyrotechnische artikelen voor theatergebruik	13,3	V
Windturbine (het opwekken van elektriciteit met een windturbine met een rotordiameter van meer dan 2 m)	13,1	V
Buisleiding met gevaarlijke stoffen	11,9	V
Graven in bodem met een kwaliteit onder of gelijk aan de interventiewaarde bodemkwaliteit	11,4	V
Militaire oefeningen	11,4	V
Zendmasten	11,1	V
Ingeperkt gebruik van genetisch gemodificeerde organismen	9,7	V
Recreatieve visvijvers	4,0	V
In werking hebben van een acculader	4,0	V

Bijlage 11 Concept beleidslijn VTH onder de Wkb

Deze concept beleidslijn VTH onder de Wkb is als bijlage onderdeel van het VTH-beleid 2024-2028 van de gemeente Twenterand. Deze is als concept bijlage opgenomen onder het nieuwe VTH-beleid 2024-2028. Omdat er in 2024 en 2025 te weinig ervaring is opgedaan met bouwmeldingen onder de Wkb proberen wij deze ervaring op te doen en de werkwijze van deze beleidslijn in 2026 te toetsen op dat onderdeel of het werkbaar is. Aan de hand van de in 2026 opgedane ervaringen zal mogelijk deze beleidslijn worden bijgesteld en daarna worden vastgesteld als definitief onderdeel van het VTH-beleid 2024-2028.

Bijlage 6 Concept beleidslijn VTH onder de Wkb

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet gaat het vergunningstelsel voor bouwen aanzienlijk veranderen. De vergunning voor het bouwen wordt onder de Omgevingswet gesplitst in twee delen: het bouwtechnische deel (bouwactiviteit) en het ruimtelijke deel (omgevingsplanactiviteit). Deze scheiding noemt men *de knip*.

Het gevolg van de knip is dat onder de Omgevingswet een bouwvergunning uit twee vergunningplichtige delen kan bestaan. Dat hoeft echter niet altijd het geval te zijn. De bedoeling van de wetgever is namelijk dat er (meestal) geen of maar één vergunningplicht geldt. Hieronder is dit schematisch weergegeven.

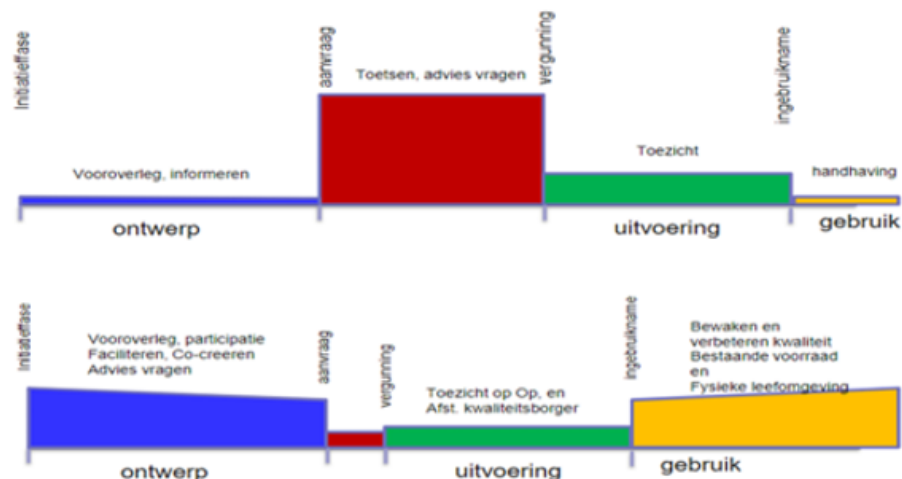
Figuur 1: de knip in de omgevingsplanactiviteit en de (technische) bouwactiviteit onder de Omgevingswet

Dit hoofdstuk gaat in op de meldingsplicht voor bouwwerken die onder (gevolgklasse 1) van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (binnen het bouwtechnische deel van de knip) vallen. Dit is een nieuw proces waarvoor uitgangspunten voor de toezichts- en handhavingprocessen moeten worden vastgesteld.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

Op 1 januari 2024 treedt de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking. De wet heeft als doel de bouwkwaliteit en het bouwtoezicht te verbeteren door inschakeling van private kwaliteitsborgers. Daarnaast wordt de aansprakelijkheid van aannemers ten opzichte van particuliere en professionele opdrachtgevers uitgebreid (zgn. private prikkel). Deze wettelijke regeling is een drukmiddel om de aannemer (het bouwbedrijf) een nieuwbouwwoning punctueel op te laten leveren. Het betekent dat 5% (de helft van de laatste bouwtermijn) van de te betalen aanneemsom geblokkeerd wordt zolang de oplevering niet geheel akkoord is.

De focus komt te liggen op het eindresultaat, niet op het bouwplan. De wet gaat tegelijk met de Omgevingswet in, en verandert de inzet en taken van onze procesondersteuners, vergunningverleners, toezichthouders en handhavers, zie figuur 2.

Figuur 2: Rol gemeente verschuift meer van risicobeoordeling tijdens de vergunningenfase (bovenste proces) naar risicobeoordeling tijdens de initiatiefase en handhaving nadat het bouwwerk in gebruik is genomen (onderste proces).

Gefaseerde invoering van de wet

De nieuwe wet wordt niet meteen voor alle bouwwerken ingevoerd, maar gaat als eerste gelden voor bouwwerken die vallen onder gevolgklasse 1. Gevolgklasse 1 heeft betrekking op de volgende bouwwerken:

- Grondgebonden eengezinswoningen, inclusief nevenfuncties (garage, kantoor aan huis)
- Woonboten
- Vakantiewoningen
- Bedrijfspanen van maximaal 2 bouwlagen, inclusief een klein kantoor / kantine
- Aanbouwen aan overige gebruiksfuncties van maximaal 2 bouwlagen voor opslag en dergelijke
- Kleine fiets- en voetgangersbruggen (niet over rijks- of provinciale wegen), maximaal 20 meter overspanning
- Overige bouwwerken geen gebouw zijnde tot maximaal 20 meter hoog (masten, antennes, etc.)
- Verbouwingen van hiervoor genoemde bouwwerken vallen (voor zover niet vergunningvrij) ook onder gevolgklasse 1, waarschijnlijk per 1 januari 2025.

Afhankelijk van de uitkomsten van de evaluatie volgen vanaf 2029 (al dan niet gelijktijdig) de bouwwerken in hogere risicoklassen. Dit zijn bijvoorbeeld bibliotheken en onderwijsgebouwen (gevolgklasse 2) en voetbalstadions en ziekenhuizen (gevolgklasse 3). Hierdoor kunnen bouwbedrijven en gemeenten stap voor stap ervaring opdoen met het nieuwe toezicht in de bouw.

De periode tot en met de evaluatie is erg belangrijk om een goed beeld te krijgen welke problemen we in de praktijk tegen komen en of het beoogde doel van de nieuwe wet: de kwaliteit van bouwen verhogen bereikt wordt.

Voor vergunningplichtige bouwwerken die onder gevolgklasse 2 en 3 vallen, geldt de komende jaren nog dat net als nu een vergunning bij de gemeente moet worden aangevraagd. Bij deze aanvragen ligt toezicht op de uitvoering nog bij de gemeente zelf. Soms is er ook sprake van vergunningvrije of meldingsplichtige bouwactiviteiten.

In dit voorstel gaan we alleen in op de meldingsplichtige activiteiten die onder de Wkb vallen.

Een nieuwe manier van werken

Zoals eerder beschreven en afgebeeld in figuur 1 wordt er onder de Omgevingswet een 'knip' gemaakt in de huidige omgevingsvergunning voor het bouwen: ruimtelijke regels (omgevingsplanactiviteit) en technische regels (bouwactiviteit). De ruimtelijke regels en de regels voor welstand worden vastgelegd in het omgevingsplan. De regels voor het bouwtechnische deel van de bouwactiviteit en of er een vergunning nodig is liggen vast in het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl).

Bij bouwen onder kwaliteitsborging zal voor het bouwtechnisch gedeelte van de activiteit een meldingsplicht worden ingevoerd voor bouwwerken die niet volledig vergunningsvrij zijn en vallen onder gevolgklasse 1 (bouwwerken met een gering risico). Uit een impactanalyse blijkt dat ca. 90% van de huidige omgevingsvergunningen bouw in gevolgklasse 1 valt.

In de bouwmelding moet de initiatiefnemer van het bouwen aan het bevoegd gezag melden welk instrument wordt toegepast en welke kwaliteitsborger toeziet op de bouw. Tevens moet de melder een risicobeoordeling en een borgingsplan overleggen bij de melding. De melding moet uiterlijk 4 weken voor de start van de bouw worden ingediend. Indien uit de melding van de bouwactiviteit en de daarbij verstrekte gegevens en bescheiden niet blijkt dat wordt voldaan aan de kwaliteitsborging, dan mag niet gestart worden met de bouw.

De onafhankelijke kwaliteitsborger toetst of het bouwwerk daadwerkelijk gebouwd is conform de regelgeving. Deze toets betreft in ieder geval de bouwtechnische voorschriften van het Bbl, maar het kan ook betrekking hebben op alle andere kwaliteitsaspecten die in het contract zijn overeengekomen. Dat laatste heeft betrekking op de versterking van de positie van de bouwconsument, een doelstelling van de wet waar de gemeente verder buiten staat.

De inhoudelijke rol van het bevoegd gezag gaat deels over in een procesrol. De gemeente beoordeelt de stukken op volledigheid en indieningsvereisten. Er vindt geen preventieve bouwtechnische toets plaats, maar afhankelijk van de beleidskeuzes wordt er op risico's getoetst. Daarover later meer. De gemeente blijft echter bevoegd om handhavend op te treden, bijvoorbeeld door bouwwerkzaamheden stil te leggen.

Figuur 3 schematische weergave van nieuwe manier van werken

Bouwmelding en gereedmelding

Een belangrijke plek in het bouwproces gaat ingenomen worden door de bouwmelding en de gereedmelding, beide moeten gedaan worden door de kwaliteitsborger. Voor het bouwtechnische deel van bouwactiviteiten krijgt de initiatiefnemer een meldplicht.¹

De gemeente maakt specifieke lokale omstandigheden vooraf bekend aan de kwaliteitsborger, door deze te publiceren op de website en/of deze in een vooroverleg aan te geven. De initiatiefnemer moet bij het doen van de melding een passende risicobeoordeling en een borgingsplan aanleveren bij de gemeente, uiterlijk 4 weken voor start van de bouw.

De gemeente controleert op volledigheid van de aangeleverde stukken o.b.v. de BBL, maar niet op inhoud. Daarnaast controleert de gemeente of de bijzondere lokale omstandigheden in de risicobeoordeling zijn opgenomen. De inhoudelijke beoordeling van het bouwplan, het in kaart brengen van de risico's én de controle tijdens de bouw is de taak van de kwaliteitsborger. De gemeente blijft het bevoegd gezag², beoordeelt de bouwmelding en geeft een inhoudelijke reactie richting de aanvrager (figuur 3) en:

- controleert op de afspraken gemaakt in het vooroverleg/intaketafel/Omgevingstafel;
- controleert of er een omgevingsplanactiviteit nodig is en/of is aangevraagd;
- controleert of de omschreven bouwactiviteit overeenkomt met de verleende vergunning voor een omgevingsplanactiviteit (afgekort OPA);
- controleert op het aantal ingediende bouwmeldingen;
- controleert of er meerdere meldingen nodig zijn en zijn ingediend bij o.a. ketenpartners, zoals melding brandveilig gebruik;
- controleert de gestelde termijnen;
- de risico's zijn beoordeeld en geborgd;
- de kwaliteitsborger gerechtigd is;
- een juist/passend instrument is gebruikt;
- het bouwplan in gevolgklasse 1 valt.

¹ Anders dan bij een vergunning, kan de gemeente geen leges innen bij een melding.

² Tijdens de bouw blijft de taak van de gemeente wel bestaan op het gebied van bouw- en sloopveiligheid, de omgevingsplanactiviteit en monumenten, het aanleggen van riolering en afwatering percelen.

Als het bouwwerk technisch klaar is (voldoet aan het Bbl), moet de initiatiefnemer een gereedmelding doen bij de gemeente (uiterlijk 2 weken voor ingebruikname). Zie figuur 4. In deze melding moet een verklaring van de kwaliteitsborger zijn opgenomen met de mededeling dat hij/zij het gerechtvaardigd vertrouwen heeft dat het bouwwerk voldoet aan het Besluit bouwwerken leefomgeving. **Ook hier controleert de gemeente op volledigheid van de melding en de kwaliteit van de stukken.** Als deze melding niet ontvankelijk is, is ook niet aannemelijk dat het bouwwerk in lijn met de eisen uit het BBL is gebouwd en hier aan voldoet. Het bouwwerk kan dan ook niet in gebruik worden genomen. De gemeente

Figuur 4: proces bouwtechnische activiteit en omgevingsplanactiviteit in weken

Toezichts- en handhavingsprocessen bij bouwactiviteiten

De gemeente moet de toezichts- en handhavingsprocessen bij bouwactiviteiten hebben aangepast aan de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). Het gaat dan om de inrichting van processen, de informatievoorziening, de afspraken met uitvoeringsdiensten en private partijen en de juridische en inhoudelijke aspecten.

Het college blijft verantwoordelijk voor het toezicht op de bestaande bouw en bouw- en sloopveiligheid, maar een aanzienlijke hoeveelheid toezichts- en toetsingstaken worden overgedragen aan een nieuwe speler in het veld: de private kwaliteitsborger. Deze toetst aan de hand van het nieuwe figuur van "instrumenten" of een bouwplan aan de technische regels voldoet. Het bevoegd gezag treedt - in beginsel - alleen nog op, op aangeven van de kwaliteitsborger.

Een kwaliteitsborger ziet er op toe dat volgens de eisen van het bouwbesluit wordt gebouwd en wordt aangetrokken door de initiatiefnemer van het bouwwerk.

Het proces ziet er straks globaal als volgt uit:

1. De kwaliteitsborger toetst een bouwplan aan de hand van zogenoemde 'instrumenten'. Een instrument is een werkwijze waarmee een kwaliteitsborger tijdens de bouw toeziet of het voldoet aan de geldende voorschriften. Dit kan bijvoorbeeld een erkenningsregeling of certificering zijn. Een instrument beschrijft op welke wijze het toezicht (de kwaliteitsborging) moet worden ingericht en uitgevoerd. Instrumenten moeten voldoen aan wettelijke gestelde eisen en worden toegelaten tot het stelsel alvorens deze mogen worden toegepast door een kwaliteitsborger. De vereisten voor een instrument worden bepaald in de Wkb.
2. Vervolgens maakt de kwaliteitsborger een risicobeoordeling en een borgingsplan. In een risicobeoordeling staat beschreven welke risico's er voor dit specifieke bouwwerk door de kwaliteitsborger worden gezien, en wordt aangegeven wat het specifieke risico inhoudt. Het gaat dan vooral om locatie-specifieke risico's die een specifieke borging vragen. In een borgingsplan staat hoe de kwaliteitsborger bij zijn beoordeling rekening houdt met de signaleerde risico's.

3. Bij de melding voor het bouwen van een nieuw bouwwerk verstrekt de opdrachtgever of initiatiefnemer het borgingsplan en de risicobeoordeling van de kwaliteitsborger aan het bevoegd gezag. Deze dient door het bevoegd gezag gecontroleerd te worden op ontvankelijkheid zoals is beschreven in de BBL. Tevens dient er gecontroleerd te worden of er een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit: bouwen is afgegeven door de gemeente voor de ingediende bouwmelding. Als de melding niet ontvankelijk is dient deze niet geaccepteerd te worden. Dab dient de kwaliteitsborger een nieuwe ontvankelijke melding in te dienen bij het bevoegd gezag. Bij een niet ontvankelijk ingediende bouwmelding mag de bouwer niet beginnen met de bouw. Als er geen omgevingsvergunning is afgegeven dient dit gemeld te worden bij de kwaliteitsborger en de bouwer en mag er nog niet begonnen worden met bouwen. Hier moet ook bij een informatieplicht voor de startbouw op worden gecontroleerd of er wel of geen ontvankelijke bouwmelding is ingediend en of er wel of niet een omgevingsvergunning voor de omgevingsplanactiviteit: bouwen is afgegeven. Als er geen ontvankelijke bouwmelding is ingediend of een omgevingsvergunning is verleend moet de gemeente dit aangeven bij de bouwer en kan er nog niet worden gestart met de bouw.
4. Pas dan komt de rol van het bevoegd gezag in beeld. Het uitgangspunt van de Wkb is dat de toezichthouder uit het bouwproces wordt gehouden en alleen nog optreedt n.a.v. signalen almede naar aanleiding van informatiemomenten. Dat betekent dat het zwaartepunt van de controlerende taak van de gemeente op bouwtechnische aspecten zich verplaatst naar de controle op en beoordeling van de bouwmelding en vervolgens de gereedmelding en minder op het veldwerk. Wel kan hier aanvullend beleid op worden gemaakt zodat er toch preventief of steekproefsgewijs op de bouw gecontroleerd kan worden mocht dat wenselijk zijn o.b.v. nieuwe inzichten gelang we ervaring opdoen met de Wkb.

Relevante momenten

De volgende momenten zijn relevant voor het bevoegd gezag:

Fase	Wat
Vóór de bouw	Bouwmelding aan bevoegd gezag en bij informatieplicht start bouw
	Bevoegd gezag kan specifieke informatie en een planning opvragen
Tijdens de bouw	Informatiemomenten in het veld
Na de bouw	Gereedmelding bouw en aanleveren dossier bevoegd gezag en bij informatieplicht gereedmelding bouw

Voor toezicht en handhaving gaat het dan om de volgende relevante momenten:

Fase	Wat
Start van de bouw	Zonder noodzakelijke bouwmelding
	Zonder noodzakelijke omgevingsvergunning voor omgevingsplanactiviteit: bouwen
Tijdens de bouw	Er wordt niet voldaan aan eventueel opgelegde informatiemomenten
	De kwaliteitsborger meldt onvolkomenheden bij bevoegd gezag
	Ambtshalve of door melding van derden worden onvolkomenheden geconstateerd
Na de bouw	Aan het eind van de bouw blijkt niet conform Bbl te zijn gebouwd
	Er wordt gereed gemeld zonder dat er vooraf een startmelding (incl. borgingsplan) is ingediend

Toezichtstrategie

In eerste instantie betekent dit dat de toezichthouders in ieder geval toezicht houden op de volgende aspecten:

1. Op de vergunning voor omgevingsplanactiviteit: bouwen
2. Indien de kwaliteitsborger hier om vraagt
3. Toezicht i.v.m. handhavingsactie
4. Controlemoment(en) specifieke risico's (uitzonderlijke situaties)
5. Informatiemomenten

Standpunt uitvoering bouwtechnische toets en bouwtoezicht

Bij de keuze voor het wel of niet uitvoeren van een bouwtechnische toets en/of bouwtoezicht wordt eerst gekeken of er sprake is van de situatie happy of unhappy flow. Per situatie wordt aangegeven hoe we handelen.

Situatie 'happy flow'

Er is sprake van een happy flow als we zien dat de bouw- en gereedmelding op tijd en volledig zijn gedaan en alle stukken compleet en volledig zijn aangeleverd (archiefwaardig). We controleren of de kwaliteitsborger geregistreerd is en werkt met een toegestaan en passend instrument. We zien dat er rekening is gehouden met eventuele bijzondere lokale omstandigheden die vooraf zijn benoemd en dat de gekozen gevolgklasse juist is. In het dossier bevoegd gezag zijn alle stukken aanwezig, inclusief de verklaring van de kwaliteitsborger dat alles voldoet aan de wettelijke eisen. Aan de hand van de stukken is geen verdere aanleiding om te denken dat er iets mis is. We kunnen het oneens zijn met de inhoudelijke keuzes van de kwaliteitsborger, maar daar gaan we niet (meer) over.

We hanteren de volgende uitgangspunten:

- a) *Het bevoegd gezag voert geen bouwtechnische toets en bouwtoezicht uit als er sprake is van happy flow*
In de situatie van een 'happy flow' voert gemeente geen toezicht- of handhavingstaken uit. We doen geen inhoudelijke beoordeling van de aangeleverde informatie. We vragen geen extra informatie op en gaan niet de bouwplaats op. De volledigheid van de meldingen bevestigen we altijd in een brief aan de initiatiefnemer.
- b) *Het bevoegd gezag toetst risico gestuurd / steekproefsgewijs en houdt toezicht ten aanzien van specifieke risico's of thema's.*
Bij deze keuze kan steekproefsgewijs toezicht gehouden worden t.a.v. specifieke onderwerpen op grond van risico's. Een inhoudelijke beoordeling van de risicoanalyse die is opgenomen in bouwmelding/gereedmelding en controlemoment op de bouwplaats volgt wel als er sprake is van:
 - bijzondere lokale omstandigheden die vooraf zijn meegegeven aan de kwaliteitsborger. Het gaat dan om bijzondere gebiedsaspecten uit het omgevingsplan;
 - themacontroles (bijvoorbeeld breedplaatvloeren of door het Rijk aangedragen thema's);
 - specifieke omgevingsrisico's (veiligheidsplan). Bijvoorbeeld de aanleg van een fietsbrug, of bouwactiviteiten waarbij ook gevolgen kunnen ontstaan voor belendende percelen.
- c) *Gefaseerde oplevering bij grote projecten is in beginsel toegestaan*
In de situatie van een 'happy flow' bij gefaseerde ingebruikname houden we de lijn aan dat het project wordt opgesplitst en dat er per fase (of per x aantal fasen) een bouwmelding en gereedmelding gedaan moet worden. In elke fase wordt daarmee een separate bouwactiviteit

onder de Wkb gedaan die twee weken voor ingebruikname wordt afgerond voor een gereedmelding en een dossier bevoegd gezag, inclusief verklaring van de kwaliteitsborger.

d) *Het bevoegd gezag toetst en houdt toezicht n.a.v. eigen waarnemingen.*

Of er aanleiding bestaat voor toezicht en het handhaven kan worden bepaald op basis van eigen waarnemingen bijv. tijdens controle bouw/sloopveiligheid, bij controle van de omgevingsplanactiviteit of op basis van informatie van de kwaliteitsborger of derden. Met deze informatie- en toezichtmomenten kunnen we steekproefsgewijs en risico gestuurd de bouwkwaliteit toetsen en extra informatie- en toezichtmomenten in plannen. Het gaat vaak om het opvragen van al dan niet constructieve informatie over specifieke bouwwerkzaamheden en de momenten waarop deze worden uitgevoerd. Ook kan toezicht worden gehouden aan de hand van eigen constateringen of op basis van ontvangen klachten/verzoeken om handhaving. Hiermee krijgen we een goed beeld van de kwaliteit van het stelsel, en kan de handhaving hierop worden ingericht. Als uit de steekproeven blijkt dat het stelsel goed functioneert en dit zorgt voor voldoende kwaliteit, kunnen deze worden afgeschaald.

Voorbeelden van toezicht zijn:

- Inspectie op de bouwplaats van een onderdeel, bijvoorbeeld de verankering.
- Controle van constructieve berekeningen van een onderdeel. Bijvoorbeeld de stabiliteit.
- Controle bij het uitzetten van de bouw. De gemeente kan, conform de huidige werkwijze/afspraken, ook onder de Wkb grip houden op bijvoorbeeld het uitzetten van een bouwwerk (plaats en peilhoogte).

Voorbeelden op basis van signalen zijn:

- Melding dat er niet aan de bouwtechnische voorschriften wordt voldaan. Deze melding kan ook van de kwaliteitsborger komen.
- Vermoeden dat er niet aan de bouwtechnische voorschriften wordt voldaan.
- Melding van de opdrachtgever of een derde dat niet aan de voorschriften wordt voldaan.

Situatie: 'unhappy flow'

Er is sprake van een unhappy flow als afgeweken wordt van datgene wat in de *happy flow* is beschreven. Dan kan één of meer van de onderstaande omstandigheden plaatsvinden. Per situatie lichten we direct toe hoe we daar vervolgens mee omgaan.

a) *Het niet voldoen aan de wettelijke termijnen*

De omgevingsplanactiviteit, bouwmelding of gereedmelding worden te laat (niet binnen het daarvoor geldende termijnen) ingediend. De omgevingsplanactiviteit en/of bouwmelding dienen opnieuw te worden ingediend en de bouwwerkzaamheden mogen niet starten. Wanneer de gereedmelding te laat wordt ingediend, mag het bouwwerk niet in gebruik worden genomen. We geven een schriftelijke verklaring dat er niet is voldaan aan het voorgeschreven termijn.

b) *Bouwmelding is onvolledig*

Als de bouwmelding onvolledig is, dan is de melding officieel niet gedaan. Dit is ook het geval als de bijzondere lokale omstandigheden niet zijn meegenomen. De gemeente stuurt dan een brief 'Melding niet gedaan'. Hierin geven we aan wat er precies mist, met het verzoek om een complete nieuwe melding te doen (enkel de missende stukken nasturen volstaat niet). Consequentie is dat er niet gestart kan worden met bouwen.

c) *Niet voldoen aan informatieplicht begin bouwwerkzaamheden (2 dagen voor starten bouwwerkzaamheden)*

Als aan alle voorwaarden is voldaan mag met de bouw worden begonnen. De initiatiefnemer heeft een informatieplicht naar het bevoegd gezag en moet minimaal twee dagen van te voren een melding start bouw indienen. De bouwactiviteit moet beginnen binnen één jaar na de bouwmelding. Bedoeld wordt de datum van de melding wanneer de melding volledig is gedaan.

Niet voldoen aan de informatieplicht is het gelijk stilleggen van de uitvoering. Dit leidt tot een kortstondige bouwstop van minimaal twee werkdagen en heeft een preventieve werking. De initiatiefnemer wordt verzocht om de start bouwmelding alsnog in te dienen via het DSO. Als de bouwactiviteit niet begint binnen één jaar na de bouwmelding, is het verboden de bouwactiviteit te verrichten zonder dit tenminste vier weken voor het begin ervan opnieuw te melden. Het genoemde verbod geldt van rechtswege en vergt geen beschikking van het bevoegd gezag.

d) *Bouwen zonder bouwmelding/kwaliteitsborger*

Wanneer we constateren dat er (toch) bouwactiviteiten plaatsvinden zonder bouwmelding of er geen kwaliteitsborger is aangesteld leggen we de bouwwerkzaamheden per direct stil (bouwstop).

e) *Gereedmelding is onvolledig: de stukken zijn onvolledig*

Als de gereedmelding onvolledig is, dan is de melding officieel niet gedaan. Het bouwwerk mag in beginsel niet in gebruik worden genomen tot dat de gereedmelding opnieuw is ingediend inclusief alle stukken.

- o Vanuit de gemeente volgt een schriftelijke reactie dat er een nieuwe melding moet worden ingediend, met daarin besluit verbod op ingebruikname.

f) *Twijfels over de kwaliteit*

Bij concrete twijfels over de prestatie van de kwaliteitsborger doen we een melding bij de instrumentaanbieder (de eerstelijns toezichthouder op de kwaliteitsborger). Als daar onvoldoende respons uit volgt doen we een melding bij de Toelatingsorganisatie Kwaliteitsborging Bouw. Als er concrete twijfels bestaan over de kwaliteit van de bouw, dan vragen we in eerste instantie per brief extra informatie op bij de initiatiefnemer. Dit mag de gemeente doen op basis van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 2.20 van het Bbl.

- o Pas als we niet tevreden zijn met de reactie hierop (of er komt geen reactie), dan gaan we over tot fysiek toezicht met als uiterste actie handhavend optreden door het stilleggen van de bouw (bij moeilijk onomkeerbare werk zoals een constructie) of het nemen van een besluit met verbod op ingebruikname van het bouwwerk.

g) *Gelijkwaardige voorziening/geen gevolgklasse 1*

Als een kwaliteitsborger constateert dat een bouwwerk niet voldoet aan de definitie van gevolgklasse 1 dan kan de kwaliteitsborger het project niet uitvoeren en wordt dit meegedeeld aan de initiatiefnemer. In dat geval moet de initiatiefnemer bij de gemeente een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit aanvragen. Komen partijen pas na de start er achter dat een bouwwerk geen gevolgklasse 1 is - bijvoorbeeld door de noodzaak een gelijkwaardige maatregel toe te moeten passen voor brand of constructies - dan moet de kwaliteitsborger zich terugtrekken uit het project en vervalt de bouwmelding. De

kwaliteitsborger moet dit ook melden aan de gemeente. Vervolgens moet er alsnog een vergunning worden aangevraagd bij de gemeente en ligt de bouw 8 (+6 i.v.m. bezwaartermijn) weken stil. Er volgt een formele bouwstop in combinatie met het opleggen van een last onder dwangsom om te voorkomen dat er toch wordt doorgebouwd zonder de benodigde omgevingsvergunning. Dit maakt het mogelijk om direct handhavend op te treden bij overtreding van de last.

h) *Strijdigheid Besluit bouwwerken leefomgeving (hierna: Bbl)*

De kwaliteitsborger is verplicht de gemeente te informeren als een strijdigheid met het Bbl is ontdekt die niet meer voor gereedmelding wordt opgelost en dus een verklaring van de kwaliteitsborger tegenhoudt. We vragen in een brief op hoe de initiatienemer van plan is het probleem op te lossen. Maar, als (al direct) blijkt dat er sprake is van een onherstelbaar feit, dan moeten we in een brief laten weten of we hier wel of niet op gaan handhaven.

- o Als we besluiten wél te handhaven, zeggen we in feite “zoek maar een oplossing”, want wij gaan de gereedmelding zonder verklaring van de kwaliteitsborger niet accepteren.
- o De gemeente kan een overtreding gedogen of tegen een overtreding handhavend optreden. Waarvoor de gemeente kiest, is afhankelijk van de ernst van de strijdigheid en de prioriteit die deze overtreding heeft in het VTH-beleid. Dit houdt in dat in ieder geval zal worden gehandhaafd op overtredingen met een hoge prioriteit. Handhaving op overtredingen met een gemiddelde of lage prioriteit zijn afhankelijk van de specifieke omstandigheden.

i) *Voorwaardelijke voltooiingsverklaring*

Een reden om te besluiten niet te handhaven kan zijn, omdat de gemeente handhaven disproportioneel vindt gezien de grootte van het onherstelbare feit.³ We laten de eigenaar weten dat het pand niet voldoet aan alle eisen vanuit de wet, maar dat we het zijn/haar verantwoordelijkheid laten hoe hier mee om te gaan. We kunnen de melding niet accepteren en formeel is het pand niet gereed (verklaring kwaliteitsborger ontbreekt).

Een dergelijk besluit nemen we als gemeente dan ook heel bewust en niet zomaar. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij kleine afwijkingen van het Bbl waarbij geen gevaar voor de veiligheid of gezondheid is en we het vertrouwen hebben dat dit alsnog wordt hersteld.

We moeten in de praktijk ervaring gaan opdoen wanneer afwijkingen ontoelaatbaar zijn en ingebruikname niet wordt toegestaan. Elke situatie daartussen is grijs gebied en wordt van geval tot geval beoordeeld. Hierbij moeten we goed vastleggen hoe we de situatie hebben afgehandeld. Met als doel dat we in vergelijkbare situaties vergelijkbaar handelen (gelijke monniken, gelijke kappen principe).

j) *Niet voorziene of onverwachte situaties*

De wet is nieuw en in de praktijk kunnen zich meer situaties in de unhappy flow voordoen dan hierin is voorzien. Wij bekijken dan afhankelijk van de situatie hoe we hierop gaan acteren. Deze lijst is dus niet uitputtend.

Overgangsjaren: monitoren en evalueren

³ Dit soort situaties komen nu natuurlijk ook voor, en worden door gemeenten dan vaak ‘door de vingers gezien’. Maar straks onder de Wkb ligt zo’n besluit van de gemeente vast op papier. Scenario’s voorleggen aan het college om te bepalen waar we de grens trekken voor het laten in gebruik nemen van bouwwerken zonder goedkeurende verklaring kwaliteitsborger.

Landelijke proefprojecten hebben al laten zien dat er situaties kunnen ontstaan waarbij in onderling overleg tussen gemeente, kwaliteitsborger en aannemer/opdrachtgever een oplossing moet worden gezocht voor de ontstane situatie. De wet is nieuw voor iedereen en het maken van fouten onvermijdelijk. Het is belangrijk om het eerste jaar dat de Wkb inwerking treedt, gevoel te krijgen bij wat speelt in de praktijk en wat de impact is op de financiën. Bij welk type projecten/objecten vinden incidenten plaats. Welke jurisprudentie ontstaat er en heeft dit gevolgen voor onze werkwijze? Welke omvang krijgt het algemeen toezicht na het overgangsjaar?

Risico-gestuurd en of steekproefsgewijs controleren

Denk bij het risico gestuurd /steekproefsgewijs controleren aan de controle van het paal draagvermogen, wapeningscontroles, brandwerende scheidingen. Kortom: de later aan het zicht onttrokken constructies. Verder kunnen verzoeken om handhaving en meldingen rondom bouwactiviteiten aanleiding zijn om (steekproefsgewijs) controles uit te voeren.

Algemeen toezicht

Door de knip (technische bouwactiviteit en omgevingsplanactiviteit) kunnen er situaties ontstaan waarbij er een vergunning is aangevraagd voor de omgevingsplanactiviteit (OPA), maar de melding bouw (Wkb) achterwege blijft. Om grip te houden op illegale bouwactiviteiten is het goed om in het overgangsjaar capaciteit vrij te houden voor het uitvoeren van algemeen toezicht in het veld waarbij we bovengenoemde situatie (wel OPA, maar geen bouwmelding) in een vroeg stadium signaleren.

Bouwwerken in gevolgklasse 2 & 3

Voor de bouwwerken die in gevolgklassen 2&3 vallen verandert er voorlopig niets. De gemeente blijft het bevoegd gezag en verantwoordelijk voor het technisch toetsen en houden van toezicht in het kader van de Omgevingswet. Immers, alleen gevolgklasse 1 valt onder de reikwijdte van de Wkb.

Voor vergunningplichtige bouwwerken wordt een omgevingsvergunning aangevraagd en onze toezichthouders zijn verantwoordelijk voor het houden van toezicht op zowel de technische bouwactiviteit als de omgevingsplanactiviteit. Het is belangrijk om het overgangsjaar te gebruiken om beide werkwijzen met elkaar te vergelijken en te beoordelen hoe die zich tot elkaar verhouden en of dit moet leiden tot een aangepaste werkwijze/prioritering van toezichtstaken.

De eerste jaren na inwerkingtreding van de Wkb en Omgevingswet evalueren we hoe deze werkwijze bevalt en hoe de steekproeven zijn verlopen. Indien nodig stellen we onze werkwijze bij. Voor inwerkingtreding van de wet hebben veel initiatiefnemers nog aanvragen ingediend om zonder kwaliteitsborger te kunnen bouwen. Daardoor blijven nadat de wet in werking is getreden op 1-1-2024 nog veel projecten onder de oude werkwijze vallen. Dit betekent dat we de monitoring goed moeten inrichten, zowel op inhoud als financiën.

Bijlage 12 VTH beleid Twenterand 2024 -2028

Het nieuwe VTH-beleid is vastgesteld in december 2024. En maakt onderdeel uit van die uitvoeringprogramma 2026.

Via de hyperlink kan het VTH-beleid van de gemeente Twenterand worden ingezien: [Integrale Uitvoerings- en handhavingsstrategie Twenterand 2024-2028 | Lokale wet- en regelgeving](#)